

มาตรการช่วยเหลือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าว ครบวงจรและมาตรการรักษาเสถียรภาพ ราคาข้าวของรัฐบาล

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
กรมการข้าว



มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว
ภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร
และมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวของรัฐบาล

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
กรมการข้าว



คำนำ

การบริหารจัดการข้าวภายใต้แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรของรัฐบาล ได้มีการกำหนดมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และรักษาเสถียรภาพราคาข้าว โดยได้มีการนำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามาดำเนินการแล้ว ประกอบด้วย 25 โครงการ ซึ่งเป็นความร่วมมือของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย โดยพยายามที่จะสร้างสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ให้สอดคล้องกัน ภายใต้มาตรการรักษาเสถียรภาพสินค้าเกษตรและรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

กรมการข้าวคาดว่ามาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และรักษาเสถียรภาพราคาข้าวจะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรมการข้าว

วันที่ 5 กันยายน 2561







สารบัญ

	หน้า
สรุปงบประมาณมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตั้งแต่ปีการผลิต 2557/58 – 2561/62	1
โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี	9
โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น	17
โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ	25
โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ	37
โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ	49
โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า	61
โครงการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชหลากหลาย	71
โครงการส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ยสด	83
โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	95
โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก	109
โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร	115
โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี	121
โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี	129
โครงการประกันภัยข้าวนาปี	133
โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการผลิตแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี	137
โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	141
โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย	149
โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว	155
โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรรายย่อยฯ	171
โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่	175
โครงการการจัดหาเงินทุนเพื่อดำเนินโครงการจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/57	185
โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์	191
โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	207





สรุปงบประมาณมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

ตั้งแต่ปีการผลิต 2557/58 - 2561/62

สรุปงบประมาณมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตั้งแต่ 22 พ.ค. 2557 - ปีการผลิต 2561/62 (ณ วันที่ 31 พ.ค. 61)

ที่	โครงการ	หน่วยงานหลัก	รายการ	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)						งบประมาณที่ใช้จริง (ล้านบาท)					
				57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม
	รวมทุกโครงการ		วงเงินสินเชื่อ	37,280.00	39,240.00	69,646.00	41,140.00	44,260.40	229,895.40	17,569.22	14,925.89	29,102.74	26,700.64	-	88,298.49
			งบดำเนินงาน	7,621.89	5,081.61	9,476.90	4,842.14	7,428.75	34,451.29	4,457.70	3,320.32	3,951.14	1,938.74	-	13,667.90
			งบอุดหนุน	143,623.41	4,473.68	93,288.89	60,244.72	59,856.30	361,487.00	128,984.14	4,079.96	71,444.68	46,187.78	-	250,696.56
			รวมงบดำเนินงานและงบอุดหนุน	**151,245.30**	**9,555.29**	**102,765.79**	**65,086.86**	**67,285.05**	**395,938.29**	**133,441.84**	**7,400.27**	**75,395.82**	**48,126.52**	**-**	**264,364.46**
1	ส่งเสริมการให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรและอุปกรณ์ทางการตลาดเพื่อลดต้นทุนสมาชิก	กสส.	วงเงินสินเชื่อ		-	930.00	930.00	929.40	2,789.40	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	0.77	15.02	5.00	5.00	25.79	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	98.90	93.00	93.00	92.94	377.84	-	91.89	-	-	-	91.89
			รวม	**-**	**99.67**	**1,038.02**	**1,028.00**	**1,027.34**	**3,193.03**	**-**	**91.89**	**-**	**-**	**-**	**91.89**
2	สนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี	กข.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	6.00	-	-	6.00	-	-	4.00	1.31	-	5.31
			งบอุดหนุน	-	-	200.00	-	-	200.00	-	-	200.00	24.00	-	224.00
			รวม	**-**	**-**	**206.00**	**-**	**-**	**206.00**	**-**	**-**	**204.00**	**25.31**	**-**	**229.31**
3	ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น	กสก.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	63.00	-	-	63.00	-	-	2.33	-	-	2.33
			งบอุดหนุน	-	-	2,532.10	-	-	2,532.10	-	-	406.88	-	-	406.88
			รวม	**-**	**-**	**2,595.10**	**-**	**-**	**2,595.10**	**-**	**-**	**409.21**	**-**	**-**	**409.21**

ที่	โครงการ	หน่วยงานหลัก	รายการ	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)						งบประมาณที่ใช้จริง (ล้านบาท)					
				57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม
4	ปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ	ปศ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	1,500.00	-	-	1,500.00	-	-	377.79	-	-	377.79
			งบดำเนินงาน	-	-	55.50	49.50	49.50	154.50	-	-	1.70	1.59	-	3.29
			งบอุดหนุน	-	-	100.00	-	-	100.00	-	-	32.04	-	-	32.04
			รวม	**-**	**-**	**1,655.50**	**49.50**	**49.50**	**1,754.50**	**-**	**-**	**411.53**	**1.59**	**-**	**413.12**
5	ปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ	ปศ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	9,000.00	-	-	9,000.00	-	-	2,396.95	-	-	2,396.95
			งบดำเนินงาน	-	-	320.40	291.60	291.60	903.60	-	-	16.79	11.71	-	28.50
			งบอุดหนุน	-	-	480.00	-	-	480.00	-	-	234.88	-	-	234.88
			รวม	**-**	**-**	**9,800.40**	**291.60**	**291.60**	**10,383.60**	**-**	**-**	**2,648.62**	**11.71**	**-**	**2,660.33**
6	ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ	ปศ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	116.00	-	-	116.00	-	-	26.44	-	-	26.44
			งบดำเนินงาน	-	-	5.48	5.13	5.13	15.74	-	-	0.36	0.96	-	1.32
			งบอุดหนุน	-	-	10.00	-	-	10.00	-	-	3.40	-	-	3.40
			รวม	**-**	**-**	**131.48**	**5.13**	**5.13**	**141.74**	**-**	**-**	**30.21**	**0.96**	**-**	**31.17**
7	ปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า	ปศ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	70.00	-	-	70.00	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	2.65	1.88	1.25	5.78	-	-	0.04	0.01	-	0.05
			งบอุดหนุน	-	-	10.00	-	-	10.00	-	-	0.64	-	-	0.64
			รวม	**-**	**-**	**82.65**	**1.88**	**1.25**	**85.78**	**-**	**-**	**0.68**	**0.01**	**-**	**0.69**
8	ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชหลากหลาย	กสก.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	48.24	-	-	48.24	-	-	39.69	-	-	39.69
			งบอุดหนุน	-	-	600.00	600.00	-	1,200.00	-	-	351.28	404.51	-	755.79
			รวม	**-**	**-**	**648.24**	**600.00**	**-**	**1,248.24**	**-**	**-**	**390.97**	**404.51**	**-**	**795.48**

ที่	โครงการ	หน่วยงานหลัก	รายการ	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)						งบประมาณที่ใช้จริง (ล้านบาท)					
				57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม
9	ส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ยสด	พด.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	383.49	40.00	-	423.49	-	-	297.23	-	-	297.23
			งบอุดหนุน	-	-	-	440.15	-	440.15	-	-	-	88.94	-	88.94
			รวม	**-**	**-**	**383.49**	**480.15**	**-**	**863.64**	**-**	**-**	**297.23**	**88.94**	**-**	**386.17**
10	ส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	กสก.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	8,000.00	-	-	8,000.00	-	-	10.57	-	-	10.57
			งบดำเนินงาน	-	-	24.77	-	-	24.77	-	-	24.77	-	-	24.77
			งบอุดหนุน	-	-	79.00	-	-	79.00	-	-	-	-	-	-
			รวม	**-**	**-**	**8,103.77**	**-**	**-**	**8,103.77**	**-**	**-**	**35.34**	**-**	**-**	**35.34**
11	ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัย	สป.กษ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	2,481.01	2,544.70	1,747.56	6,028.00	-	12,801.27	2,481.01	2,544.70	1,747.56	5,979.52	-	12,752.79
			รวม	**2,481.01**	**2,544.70**	**1,747.56**	**6,028.00**	**-**	**12,801.27**	**2,481.01**	**2,544.70**	**1,747.56**	**5,979.52**		**12,752.79**
12	ช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยในพื้นที่งดส่งน้ำและงดทำนาปรัง/จ้างงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร	ชป.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	2,377.79	1,928.72	2,400.00	-	-	6,706.51	2,334.92	3,031.78	724.88	-	-	6,091.58
			งบอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			รวม	**2,377.79**	**1,928.72**	**2,400.00**	**-**	**-**	**6,706.51**	**2,334.92**	**3,031.78**	**724.88**	**-**	**-**	**6,091.58**
13	ชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก	พณ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	2.50	2.50	2.50	-	-	7.50	0.39	0.69	0.69	-	-	1.76
			งบอุดหนุน	924.50	586.50	937.50	-	572.00	3,020.50	39.10	364.65	519.52	-	-	923.27
			รวม	**927.00**	**589.00**	**940.00**	**-**	**572.00**	**3,028.00**	**39.49**	**365.34**	**520.21**	**-**	**-**	**925.03**

ที่	โครงการ	หน่วยงานหลัก	รายการ	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)						งบประมาณที่ใช้จริง (ล้านบาท)					
				57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม
14	สินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	20,000.00	12,500.00	12,500.00	12,500.00	12,500.00	70,000.00	10,837.32	8,016.41	11,218.08	11,401.44	-	41,473.25
			งบดำเนินงาน	4,120.80	201.29	31.25	406.25	39.06	4,798.65	1,729.44	201.29	156.82	108.23	-	2,195.78
			งบอุดหนุน			375.00	-	468.75	843.75	-	-	-	-	-	-
			รวม	**24,120.80**	**12,701.29**	**12,906.25**	**12,906.25**	**13,007.81**	**75,642.40**	**12,566.76**	**8,217.70**	**11,374.90**	**11,509.67**		**43,669.03**
15	สินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	17,280.00	26,740.00	30,830.00	21,010.00	22,560.00	118,420.00	6,731.90	6,909.48	14,572.06	14,665.14	-	42,878.58
			งบดำเนินงาน	1,120.80	2,948.33	5,679.70	4,038.85	6,786.56	20,574.24	392.95	86.56	2,681.84	1,808.64	-	4,969.99
			งบอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			รวม	**18,400.80**	**29,688.33**	**36,509.70**	**25,048.85**	**29,346.56**	**138,994.24**	**7,124.85**	**6,996.04**	**17,253.90**	**16,473.78**	**-**	**47,848.57**
16	ช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวแก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าว	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	-	41,090.35	48,321.07	57,722.61	147,134.03	-	-	32,541.58	37,898.11	-	70,439.69
			รวม	**-**	**-**	**41,090.35**	**48,321.07**	**57,722.61**	**147,134.03**	**-**	**-**	**32,541.58**	**37,898.11**	**-**	**70,439.69**
17	ประกันภัยข้าวนาปี	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	494.90	268.01	2,071.13	1,044.00	-	3,878.04	376.30	215.77	1,052.95	961.09	-	2,606.11
			รวม	**494.90**	**268.01**	**2,071.13**	**1,044.00**	**-**	**3,878.04**	**376.30**	**215.77**	**1,052.95**	**961.09**	**-**	**2,606.11**
18	ลดดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการผลิตแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	2,292.00	975.57	1,440.00	-	-	4,707.57	396.29	862.95	210.85	-	-	1,470.09
			รวม	**2,292.00**	**975.57**	**1,440.00**	**-**	**-**	**4,707.57**	**396.29**	**862.95**	**210.85**	**-**	**-**	**1,470.09**

ที่	โครงการ	หน่วยงานหลัก	รายการ	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)						งบประมาณที่ใช้จริง (ล้านบาท)					
				57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม
19	พักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	-	2,700.00	2,700.00		5,400.00	-	-	1,810.91	829.29	-	2,640.20
			รวม	**-**	**-**	**2,700.00**	**2,700.00**	**-**	**5,400.00**	**-**	**-**	**1,810.91**	**829.29**	**-**	**2,640.20**
20	มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย (ไร่ละพัน)	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	45,000.00	-	-	-	-	45,000.00	39,509.74	-	-	-	-	39,509.74
			รวม	**45,000.00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**45,000.00**	**39,509.74**	**-**	**-**	**-**	**-**	**39,509.74**
21	สนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว (ไร่ละพัน)	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	37.00	-	-	37.00	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	-	37,823.25	-	-	37,823.25	-	-	32,332.19	-	-	32,332.19
			รวม	**-**	**-**	**37,860.25**	**-**	**-**	**37,860.25**	**-**	**-**	**32,332.19**	**-**	**-**	**32,332.19**
22	อบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรรายย่อยฯ	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	401.90	-	-	401.90	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			รวม	**-**	**-**	**401.90**	**-**	**-**	**401.90**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
23	สนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	6,700.00	6,700.00	6,600.00	20,000.00	-	-	500.84	634.06	-	1,134.90
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	-	1,000.00	1,000.00	1,000.00	3,000.00	-	-	-	-	-	-
			รวม	**-**	**-**	**7,700.00**	**7,700.00**	**7,600.00**	**23,000.00**	**-**	**-**	**500.84**	**634.06**	**-**	**1,134.90**

ที่	โครงการ	หน่วยงานหลัก	รายการ	งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)						งบประมาณที่ใช้จริง (ล้านบาท)					
				57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม	57/58	58/59	59/60	60/61	61/62	รวม
24	การจัดหาเงินทุนเพื่อดำเนินโครงการรับจำนำข้าวเปลือกปีการผลิต 2556/57	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	92,431.00	-	-	-	-	92,431.00	86,181.70	-	-	-	-	86,181.70
			รวม	**92,431.00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**92,431.00**	**86,181.70**	**-**	**-**	**-**	**-**	**86,181.70**
25	ส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์	ปศ.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	3.93	-	3.93	-	-	-	6.29	-	6.29
			งบอุดหนุน	-	-	-	18.50	-	18.50	-	-	-	2.32	-	2.32
			รวม	**-**	**-**	**-**	**22.43**	**-**	**22.43**	**-**	**-**	**-**	**8.61**	**-**	**8.61**
26	สินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร	ธ.ก.ส.	วงเงินสินเชื่อ	-	-	-	-	1,671.00	1,671.00	-	-	-	-	-	-
			งบดำเนินงาน	-	-	-	-	250.65	250.65	-	-	-	-	-	-
			งบอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
			รวม	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,921.65**	**1,921.65**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

หมายเหตุ: 1) งบอุดหนุน หมายถึง เงินอุดหนุนจ่ายขาดให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตร รวมถึง เงินชดเชยดอกเบี้ยที่รับภาระโดยรัฐบาล

2) งบดำเนินงาน หมายถึง งบประมาณที่ใช้ดำเนินโครงการ โดยไม่นับรวม เงินสินเชื่อและเงินอุดหนุนที่ให้ผู้เข้าร่วมโครงการ

3) ข้อมูลงบประมาณที่ใช้จ่ายจริงมาจาก ธกส.

4) งบประมาณที่ได้รับของโครงการ ที่ 1 และ 23 เป็นงบที่ใช้ดำเนินการ 3 ปี



โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี

โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี

1. โครงการส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี

2. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักและการทำนาเป็นอาชีพหลักที่สำคัญของเกษตรกรไทย รัฐบาลโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์และกระทรวงมหาดไทย ได้มีนโยบายในการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวและรายได้ของชาวนา โดยจัดทำแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรเพื่อบริหารจัดการข้าวตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยวางแผนในการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดกำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมการผลิตข้าวในปี 2560/61 จำนวนประมาณ 65.40 ล้านไร่ จำแนกเป็นกลุ่มข้าว 5 ชนิด ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ 25.24 ล้านไร่ ข้าวเหนียว 17.77 ล้านไร่ ข้าวหอมปทุมธานี 1.47 ล้านไร่ ข้าวเจ้า 20.62 ล้านไร่ และข้าวอื่น ๆ (ข้าวอินทรีย์ ข้าวสี) 0.30 ล้านไร่ ข้าวหอมมะลิซึ่งเป็นข้าวคุณภาพเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย และมีพื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด พบว่าปัจจุบันข้าวหอมมะลิมีคุณภาพลดลงซึ่งส่งผลกระทบกับการส่งออก ผลผลิตต่อไร่ข้าวหอมมะลิอยู่ในเกณฑ์ต่ำซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างทั้งคุณภาพของดิน ปริมาณน้ำ เทคโนโลยี และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี โดยปัญหาสำคัญที่พบในปัจจุบันก็คือการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าว (seed) คุณภาพดีสำหรับเพาะปลูก แต่ละปีต้องใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิสำหรับเพาะปลูกประมาณ 0.439 ล้านตัน ซึ่งมีหน่วยงานที่ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไม่มากนักเนื่องจากข้าวหอมมะลิ ได้แก่พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และ กข15 เป็นข้าวไวต่อช่วงแสง สามารถปลูกได้เพียงปีละครั้ง มีต้นทุนในการผลิตและเก็บรักษาเพื่อรอการจำหน่ายค่อนข้างสูง ชาวนาจึงต้องใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่เก็บไว้ใช้เองต่อเนื่องหลายปีสำหรับเพาะปลูก ทำให้คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ข้าวลดลง มีปัญหาข้าวแดงและพันธุ์ปนส่งผลโดยตรงต่อผลผลิตและรายได้ที่เกษตรกรได้รับ และยังส่งผลต่อปริมาณและคุณภาพข้าวหอมมะลิของไทย แม้ว่าในปีที่ผ่านมารัฐบาลได้สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีแก่เกษตรกรตามโครงการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดี จำนวน 7,857 ตัน เกษตรกร 71,727 ราย ซึ่งยังไม่ครอบคลุมกับพื้นที่เพาะปลูกที่เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ไม่มีคุณภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมการข้าวจึงเห็นสมควรส่งเสริมให้ชาวนาเปลี่ยนไปใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีจากแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ที่เชื่อถือได้โดยชดเชยส่วนต่างราคาจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงและมีเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีราคาถูกใช้สำหรับเพาะปลูก ตลอดจนสามารถต่อยอดเพื่อพัฒนาชุมชนให้ผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองได้ในปีต่อไป

จากผลการดำเนินโครงการปีที่ผ่านมา พบว่า 1) การผลิตข้าวของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเกษตรกรลดการใช้เมล็ดพันธุ์ลง แต่ได้ผลผลิตเฉลี่ย 372 กิโลกรัมต่อไร่ สูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการเฉลี่ย 5 กิโลกรัมต่อไร่ และเกษตรกรได้ข้าวที่มีคุณภาพดีกว่ามาก โดยร้อยละ 33 ของปริมาณผลผลิตนำไปจำหน่ายได้ราคาเฉลี่ย 10,700 บาทต่อตัน สูงกว่านอกโครงการซึ่งได้ราคาเฉลี่ย 9,242 บาทต่อตัน (ณ เดือนธันวาคม 2559)

2) เกษตรกรร้อยละ 95 ของผู้ร่วมโครงการเก็บผลผลิตไว้เป็นเมล็ดพันธุ์ใช้ในฤดูกาลถัดไปประมาณ 409 กิโลกรัมต่อครัวเรือน ปริมาณเมล็ดพันธุ์ 27,729 ตัน คิดเป็นมูลค่า 623.90 ล้านบาท โดยเกษตรกรไม่ต้องจ่ายเงินซื้อเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพสำหรับปลูกข้าวในฤดูกาลต่อไป 3) ผลทางเศรษฐกิจ โครงการก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้น 278.14 ล้านบาท จากมูลค่าของผลผลิตที่เพิ่มขึ้นจากก่อนมีโครงการ 2,241 ตัน มูลค่า 23.98 ล้านบาท จากการลดการใช้เมล็ดพันธุ์ลง 54.96 ล้านบาท รวมทั้งจากส่วนเพิ่มราคาเมล็ดพันธุ์ดี 4.50 บาทต่อกิโลกรัม มูลค่า 124.78 ล้านบาท และส่วนเพิ่มราคาข้าวคุณภาพดี 1,458 บาทต่อตัน มูลค่า 74.45 ล้านบาท 4) เกษตรกรร้อยละ 96 มีความพึงพอใจต่อคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่ได้รับในระดับ “มาก” โดยเห็นว่าคุณภาพดีมาก อัตราการงอกสูง ต้นข้าวเจริญเติบโตดี สม่ำเสมอการผลิตข้าวของเกษตรกรมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิในพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพ

3.2 เพื่อส่งเสริมให้ชาวนามีความรู้และสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิไว้ใช้เอง

4. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการใน 21 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุดรธานี อุบลราชธานี เชียงราย และจังหวัดพะเยา

5. เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน 2,000 กลุ่มๆ ละ 30 ครัวเรือน รวม 60,000 ครัวเรือน สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิราคาถูก กลุ่มละ 2,250 กิโลกรัม รวมเมล็ดพันธุ์ 4,500,000 กิโลกรัม (ตามพื้นที่เพาะปลูกอัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่ รายละไม่เกิน 5 ไร่)

6. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม 2560 – ตุลาคม 2560

7. วิธีดำเนินงาน

7.1 หลักเกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

- พื้นที่ดำเนินการโครงการฯ ในเขตพื้นที่ปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพ 21 จังหวัด โดยใช้ข้อมูลจากผลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปีที่ผ่านมาประกอบในการคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- พื้นที่ดำเนินงานไม่อยู่ในเขตอำเภอที่ตั้งศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว และศูนย์วิจัยข้าว
- เป็นพื้นที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงแหล่งผลิตและจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี
- เป็นพื้นที่ที่มีปัญหาด้านคุณภาพผลผลิตข้าวหอมมะลิ เช่น มีปัญหาข้าวแดง และพันธุ์ปน เป็นต้น
- ชาวนาเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เองต่อเนื่อง 3 ปีขึ้นไป

7.2 กรมการข้าว จัดประชุมชี้แจงโครงการเจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินงานโครงการ

7.3 ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว จัดประชุมชี้แจงโครงการแก่คณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรเพื่อพิจารณาคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์การช่วยเหลือ คณะกรรมการฯประกอบด้วย

1) เกษตรอำเภอ

2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล

3) เจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว

7.4 ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวรวบรวมรายชื่อเกษตรกร ที่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการฯ จัดส่งรายชื่อและรายละเอียดความต้องการชนิดพันธุ์ ปริมาณ ระยะเวลา และสถานที่ส่งมอบ ให้กรมการข้าว

7.5 กองเมล็ดพันธุ์ข้าวขออนุมัติจ่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวให้แก่เกษตรกรตามที่ได้รับแจ้งตามข้อ 7.4 และจัดส่งเมล็ดพันธุ์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่

7.6 คณะกรรมการคัดเลือกฯ โดยการประสานงานของศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวจัดเตรียมเอกสารการรับเมล็ดพันธุ์ให้เกษตรกรเซ็นรับ พร้อมชำระค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวกิโลกรัมละ 10 บาท ให้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวที่ได้รับมอบหมาย และออกใบเสร็จรับเงินให้แก่เกษตรกร

7.7 รวบรวมปริมาณเมล็ดพันธุ์ที่จ่ายให้กับเกษตรกรและดำเนินการขออนุมัติเบิกเงินสมทบจากกรมการข้าวตามที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณส่วนที่เหลือกิโลกรัมละ 12 บาท เข้าบัญชีทุนหมุนเวียนเพื่อผลิตและขยายพันธุ์พืช

7.8. การติดตามการดำเนินงาน/การให้คำแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

- แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม กำกับ ติดตาม เพื่อควบคุมกำกับติดตามการดำเนินงานโครงการให้บรรลุเป้าหมายทั้งปริมาณและคุณภาพตามที่กำหนดไว้ คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

1) ประธานกรรมการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จตามเขตพื้นที่

2) เกษตรจังหวัดหรือเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัด

3) ผู้อำนวยการศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว

- เจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว จัดประชุมเกษตรกรให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง และการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น

- เจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ติดตามให้คำแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง เพื่อให้เกษตรกรสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองหรือจำหน่ายในชุมชนใกล้เคียงสำหรับเพาะปลูกในปีต่อไปอย่างน้อยรายละ 1 ไร่ และติดตามให้คำแนะนำการปลูก การดูแลรักษา และการแก้ไขปัญหาแก่เกษตรกร พร้อมประชาสัมพันธ์ที่ตั้งของศูนย์ และช่องทางการติดต่อหน่วยงานกรมการข้าวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนการช่วยเหลือ กรณีเกิดปัญหาด้านการผลิตหรือเกิดภัยพิบัติโรคแมลงศัตรูระบาดและภัยธรรมชาติต่างๆ

8. แผนการปฏิบัติงาน

กิจกรรม	เป้าหมาย	หน่วยนับ	ปี 2560								ผู้รับผิดชอบ
			มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	
1. ประชุมชี้แจงโครงการแก่เจ้าหน้าที่กรมการข้าว	25	คน	↔								กรมการข้าว
2. ประชาสัมพันธ์โครงการ	21	จังหวัด		↔							กรมการข้าว
3. ประชุมคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกร และคณะกรรมการควบคุมกำกับติดตามการดำเนินโครงการ	21	จังหวัด		↔	↔						กรมการข้าว, คณะกรรมการฯ
4. รวบรวมรายละเอียดความต้องการซื้อเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกรในโครงการ	2,000/ 60,000	กลุ่ม/ราย		↔	↔	↔					ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว,คณะกรรมการ, กองเมล็ดพันธุ์ข้าว
5. จัดซื้อเมล็ดพันธุ์สมทบการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร และจัดส่งให้แก่เกษตรกร	4,500	ตัน		↔	↔	↔					ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว, กองเมล็ดพันธุ์ข้าว
6. จัดประชุมเกษตรกรให้ความรู้การผลิตและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น	2,000/ 60,000	กลุ่ม/ราย		↔	↔	↔					ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว
7. ติดตามให้คำแนะนำและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง	2,000/ 3	กลุ่ม/ ครั้ง				↔	↔	↔	↔		ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว
8. ติดตามการดำเนินงานโดยส่วนกลาง	5	ครั้ง				↔	↔	↔	↔		กองเมล็ดพันธุ์ข้าว
9. ประเมินผลโครงการ	1,000	กลุ่ม							↔	↔	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

9. งบประมาณ

9.1 ขอสนับสนุนงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นปี 2560 จำนวน 57,000,000 บาท

9.2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี 2560 กรมการข้าว จำนวน 6,000,000 บาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

รายการ	เป้าหมาย	Unit cost (บาท)	งบประมาณประจำปี 2560 กรมการข้าว (บาท)	ขอสนับสนุนเพิ่มจากงบกลาง (บาท)
1.งบประมาณสมทบค่าจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ พันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และ กข15 กิโลกรัมละ 12 บาท (เกษตรกรจ่ายกิโลกรัมละ 10 บาท รัฐสมทบกิโลกรัมละ 12 บาท)	4,500 ตัน	12,000 (รัฐจ่ายสมทบ)	-	54,000,000
2.จัดประชุมคณะกรรมการคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรและคณะกรรมการควบคุมติดตามการดำเนินงาน - ค่าอาหารว่าง 20 คน 2 มื้อๆละ 25 บาท x 21 จังหวัด X 2 ครั้ง = 42,000 บาท - ค่าอาหาร 20 คน 1 มื้อๆละ 100 บาท X 21 จังหวัด X 2 ครั้ง = 84,000 บาท	21 จังหวัด	6,000	126,000	-
3. จัดประชุมเกษตรกร ให้ความรู้การผลิตและการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น - ค่าอาหารเกษตรกร 2,000 กลุ่มๆละ 3,000 บาท - ค่าเอกสารคำแนะนำและคู่มือโครงการ	2,000 กลุ่ม/ 60,000 ราย 60,000 ฉบับ	3,000/50 40	- 2,400,000	3,000,000 -
4. ค่าใช้จ่ายติดตามให้คำแนะนำ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง จำนวน 3 ครั้ง	2,000 กลุ่ม	1,680	3,360,000	
5. ค่าใช้จ่ายเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง ติดตามให้คำแนะนำและร่วมประชุมชี้แจงโครงการแก่เจ้าหน้าที่ค่าเบี้ยเลี้ยง 4คนx240บาทx5 ครั้งx 4 วัน = 19,200 บาท ค่าที่พัก 4คนx800บาทx5 ครั้งx 3วัน = 48,000 บาท ค่าพาหนะและน้ำมันเชื้อเพลิง 9,360บาทx5 ครั้ง = 46,800 บาท	5 ครั้ง/20 ศูนย์/ 21 จังหวัด	22,800	114,000	
6. ติดตามและประเมินผลโครงการ (งบประมาณปกติ สศก.)				
รวมทั้งสิ้น			**6,000,000**	**57,000,000**

10. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

หน่วยงานหลัก : กรมการข้าว

หน่วยงานสนับสนุน : กรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

11. การติดตามประเมินผล

ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการ ความพึงพอใจของเกษตรกร ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาโครงการ โดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

12. ประโยชน์ที่จะได้รับ

12.1 ชาวนาในชุมชุนจำนวน 60,000 ครัวเรือน ได้รับเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีสำหรับเพาะปลูกในฤดูนาปี 2560 จำนวน 4,500 ตัน คาดว่าจะได้ผลผลิตข้าวคุณภาพและผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองในปีถัดไป ดังนี้

1) ได้ผลผลิตข้าวคุณภาพเพิ่มขึ้น 92,400 ตันข้าวเปลือก เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 10 (เกษตรกร 60,000 ครัวเรือน ๆ ละ 4 ไร่ x 385 กิโลกรัม/ไร่ ผลผลิต)

2) มีเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีไว้ใช้เพาะปลูกในปีต่อไป จำนวน 26,100 ตัน (เกษตรกร 60,000 ครัวเรือน ๆ ละ 1 ไร่ x 384 กิโลกรัม) กระจายเพาะปลูกในชุมชนได้ในปีถัดไป จำนวน 1.54 ล้านไร่

12.2 ชาวนาสามารถผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตามความต้องการของตลาด ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นนำผลผลิตที่ได้ไปจำหน่ายมีรายได้ไม่ต่ำกว่า 988 ล้านบาท (ผลผลิต 92,400 ตัน x 10.70 บาท/กิโลกรัม)

12.3 ชาวนา จำนวน 60,000 ครัวเรือน ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์เบื้องต้น และสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้ใช้เองได้

12.4 กรมการข้าวจะมีข้อมูลกลุ่มชาวนาที่มีศักยภาพในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว สามารถต่อยอดพัฒนาเป็นศูนย์ข้าวชุมชนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีไว้ใช้ในชุมชนได้อย่างยั่งยืน



โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น

โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสม เป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น

1. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์การผลิตข้าว อุปทานมากว่าอุปสงค์ ผลผลิตข้าวไม่สมดุลกับความต้องการตลาดผลผลิตจะมีประมาณปีละ 36.1 ล้านตันข้าวเปลือก รัฐบาล โดยคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าข้าวแห่งชาติ เพื่อนำไปจัดทำแผนปฏิรูปภาคการเกษตร โดยใช้หลักคิด “ตลาดนำการผลิตหรือผลิตให้มีปริมาณผลผลิตตรงกับปริมาณความต้องการของตลาด” เพื่อมิให้เกิดปัญหากระทบต่อชาวนาในเรื่องราคา และการส่งออก โดยคณะทำงานวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรพิจารณากำหนดเป้าหมายปริมาณความต้องการผลผลิตข้าวในปี 2559/60 พื้นที่เป้าหมาย 54.80 ล้านไร่ และรอบที่ 2 ปีละ 36.1 ล้านตันข้าวเปลือก จึงมีเป้าหมายปรับเปลี่ยนพื้นที่นาปี รอบที่ 1 จำนวน 0.57 ล้านไร่ กรมส่งเสริมการเกษตร ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการโครงการเปลี่ยนเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น มีเป้าหมายเพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นไปปลูกพืชอื่น ในพื้นที่ 420,000 ไร่ โดยปรับเปลี่ยนพืชที่เหมาะสม ทั้งการปรับเปลี่ยนเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยวหรือเกษตรผสมผสาน ซึ่งจะได้มีการจัดการด้านการผลิต และบริหารจัดการเรื่องการตลาดควบคู่กันไป

แนวทางพัฒนาการส่งเสริมปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการช่วยเหลือชาวนาที่ได้ผลกระทบดังกล่าว โดยการปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ ตามสภาพพื้นที่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด จัดแบ่งพื้นที่เพื่อการผลิตพืชชนิดต่างๆ ตามความต้องการตลาด รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์เล็ก เช่น เป็ด ไก่ และการประมง เพื่อการบริโภคของครัวเรือนควบคู่กันไป ซึ่งจะส่งผลให้มีการลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอกได้มากที่สุดและเกษตรกรมีผลตอบแทนที่เพียงพอจะทำให้เกษตรกรสามารถดำรงชีวิตและประกอบอาชีพการเกษตรสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1) เพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม เป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่นที่เหมาะสมกับพื้นที่

2) เพื่อปรับเปลี่ยนระบบการผลิตของชาวนาให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อสร้างความยั่งยืนในอาชีพให้แก่ชาวนา

3. เป้าหมายดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ 30 จังหวัด พื้นที่ 420,000 ไร่ โดยแยกเป็น

ภาคเหนือ: นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย แพร่ เชียงราย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม บึงกาฬ มหาสารคาม มุกดาหาร ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร หนองคาย หนองบัวลำภู อุดรธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ อำนาจเจริญ อุบลราชธานี

ภาคตะวันตก : กาญจนบุรี ราชบุรี

ภาคตะวันออก : สระแก้ว

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1 การดำเนินโครงการ

4.1.1 กำหนดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว โดยพิจารณาจากพื้นที่ความเหมาะสมกับศักยภาพการผลิตของพื้นที่และเกษตรกร และจัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่อยู่ในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม

4.1.2 ตรวจสอบพื้นที่และเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการ

4.1.3 จัดทำคู่มือสำหรับเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการและเอกสารคำแนะนำสำหรับชาวนาในการดำเนินกิจกรรมเพื่อเปลี่ยนเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น

4.1.4 จัดประชุมชี้แจงโครงการให้แก่เจ้าหน้าที่ในส่วนกลาง ภูมิภาค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการและแนวทางการดำเนินงาน

4.1.5 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจให้เกษตรกรในพื้นที่

4.1.6 รับสมัครชาวนาที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยเป็นชาวนาที่มีเอกสารสิทธิ์เป็นของตัวเองและอยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร

4.1.7 จัดงานวันรณรงค์เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสมมาทำเกษตรกรรมทางเลือกอื่น รวมทั้งจัดให้มีเวทีในการพบปะพูดคุยระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตกับผู้บริโภค ผู้แทนตลาดในพื้นที่ หรือผู้ค้าปลีก ค้าส่ง สินค้าเกษตร

4.1.8 จัดตั้งคณะกรรมการบริหารระดับพื้นที่เพื่อพิจารณา กลั่นกรอง ติดตามโครงการ ได้แก่ การใช้จ่ายเงินและการปรับเปลี่ยนแผนการผลิตของชาวนา

4.1.9 กำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการ

4.2 จัดถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดพืชทางเลือก

เวทีที่ 1 จัดทำแผนการผลิตและการตลาด ชาวนาร่วมกันวิเคราะห์สถานการณ์การผลิต การตลาด ปัญหาและความต้องการ แล้วกำหนดเป็นแผนการผลิตที่เชื่อมโยงกับแผนการตลาด โดยคำนึงถึงระบบการปลูกพืชหมุนเวียนที่สามารถสร้างแหล่งอาหารของครัวเรือน ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ที่ได้สามารถขายสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือนและรายปี รวมทั้งกำหนดปฏิทินการปลูกพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการใช้ปัจจัยการผลิตอย่างคุ้มค่า ลดการใช้สารเคมี ใช้แรงงานของครองครัวเรือนเป็นหลัก เพื่อมุ่งเน้นการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และลดการพึ่งพาจากภายนอกตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เวทีที่ 2 ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิต พืช สัตว์ ประมง และการตลาด สำนักงานเกษตรอำเภอ และสำนักงานเกษตรจังหวัดบูรณการและประสานงานร่วมกับหน่วยงานใต้สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น กรมปศุสัตว์ กรมประมง กรมวิชาการเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กรมหม่อนไหม กรมพัฒนาที่ดิน รวมทั้งหน่วยงานภาคีต่างๆ เพื่อฝึกอบรมในด้านต่างๆ ที่สอดคล้องกับแผนการผลิตและแผนการตลาดของชาวนา พร้อมทั้งสนับสนุนกิจกรรมเกษตรกรรมทางเลือกแบบยั่งยืน เช่น หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เทคโนโลยีการผลิตพืช สัตว์ ประมง การทำบัญชีฟาร์ม และ ณ จุดเรียนรู้ที่กำหนด

เวทีที่ 3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำเกษตรกรรมทางเลือกอื่น ในการร่วมกันคิด แสดงความคิดเห็น รับทราบสถานการณ์ ตัดสินใจในการแก้ไขปัญหา ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้มแข็ง และสร้างเครือข่ายการตลาด

4.3 การจัดการด้านการตลาด

ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย สภาหอการค้า ผู้ประกอบการในพื้นที่ ตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น และตลาดสีเขียว เพื่อจำหน่ายผลลิต

4.4 สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการปรับเปลี่ยนพื้นที่

4.4.1 อุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงพื้นที่ สร้างระบบน้ำ และปัจจัยการผลิต ไร่ละ 5,000 บาท

4.4.2 อุดหนุนค่าใช้จ่ายในระหว่างการปรับเปลี่ยนพื้นที่ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและมีอาหารบริโภคในครัวเรือน โดยเป็นค่าใช้จ่ายการเลี้ยงปลา (ค่าพันธุ์ปลา ค่าอาหาร) ครัวเรือนละ 2,300 บาท และค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์เล็ก (ค่าพันธุ์ไก่ ค่าอาหาร) ครัวเรือนละ 2,844 บาท

4.4.3 การจ่ายเงินอุดหนุนจ่ายผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)

5. ระยะเวลาดำเนินการ

สิงหาคม 2559 ถึง กันยายน 2560

6. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณดำเนินตามกิจกรรมกรอบวงเงิน 2,610,096,000 บาท (สองพันหกร้อยสิบล้านเก้าหมื่นหกพันบาทถ้วน) จากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปีงบประมาณ 2559

6.1 งบดำเนินงาน จำนวน 79,000,000 บาท

6.2 งบเงินอุดหนุน จำนวน 2,532,096,000 บาท

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
6.1 งบดำเนินงาน	**78,000,000**
6.1.1 การดำเนินการโครงการ	**8,460,000**
1) ประชุมชี้แจงโครงการระดับกรม 1 วัน จำนวน 100 คนๆละ 200 บาท	**20,000**
2) ประชุมชี้แจงโครงการระดับเขต (30 จังหวัด) 2 วัน จำนวน 450 คนๆละ 1,300 บาท	**1,170,000**
3) จัดทำคู่มือและเอกสารคำแนะนำ	**4,345,000**
- ค่าใช้จ่ายในการจัดทำคู่มือเจ้าหน้าที่ 450 เล่มๆละ 100 บาท	45,000
- ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารคำแนะนำสำหรับชาวนาจำนวน 20,000 เล่มๆละ 200 บาท	4,000,000
- ค่าใช้จ่ายในการจัดทำวีดีทัศน์ เผยแพร่การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น 1 เรื่องๆ ละ 300,000 บาท	300,000
4) ค่าบริหารจัดการของ ธกส.	**840,000**
5) ติดตามและประเมินผลโครงการ	**1,185,000**
- กรมส่งเสริมการเกษตร	685,000
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประเมินผลโครงการ	500,000
6) ค่าใช้จ่ายในการจัดงานวันสาธิตในพื้นที่เป้าหมาย สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสรุปบทเรียน จำนวน 3 เขตๆ ละ 1 ครั้งๆ ละ 300,000 บาท	**900,000**
6.1.2 จัดถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาดพืชทางเลือก	**67,200,000**
1) เวทีที่ 1 จัดทำแผนการผลิต แผนการตลาด และแผนการอบรมตามความต้องการของชาวนา จำนวน 84,000 ครัวเรือน x 200 บาท x 1 วัน	16,800,000
2) เวทีที่ 2 ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีการผลิต พืช สัตว์ ประมง และการตลาด จำนวน 84,000 ครัวเรือน x 200 บาท x 2 วัน	33,600,000
3) เวทีที่ 3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จำนวน 84,000 ครัวเรือน x 200 บาท x 1 วัน	16,800.000
6.1.3 การจัดการด้านการตลาด	**2,340,000**
ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย สภาหอการค้า ผู้ประกอบการในพื้นที่ ตลาดเกษตรกร ตลาดท้องถิ่น และตลาดสีเขียว เพื่อจำหน่ายผลผลิต จำนวน 30 จังหวัดๆ ละ 78,000 บาท	2,340,000
6.2 งบอุดหนุน	**2,532,096,000**
6.2.1 อุดหนุนค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงพื้นที่ สร้างระบบระบายน้ำ และปัจจัยการผลิต จำนวน 420,000 ไร่ๆ ละ 5,000 บาท	2,100,000,000
6.2.2 อุดหนุนค่าใช้จ่ายในระหว่างการปรับเปลี่ยนพื้นที่ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและมีอาหารบริโภคในครัวเรือน	193,200,000 238,896,000
- ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงปลา (ค่าพันธุ์ปลา ค่าอาหาร) จำนวน 84,000 ครัวเรือนๆละ 2,300 บาท	
- ค่าใช้จ่ายการเลี้ยงสัตว์เล็ก (ค่าพันธุ์ไก่ ค่าอาหาร) จำนวน 84,000 ครัวเรือนๆละ 2,844 บาท	

7. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

7.1 หน่วยงานหลัก : กรมส่งเสริมการเกษตร

7.2 หน่วยงานสนับสนุน : กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย สภาหอการค้า และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

8. ผลลัพธ์

ชาวนาที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม เปลี่ยนกิจกรรมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น จำนวน 420,000 ไร่

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 พื้นที่ปลูกข้าวลดลง ชาวนามีทางเลือกในการประกอบอาชีพการเกษตรอื่นๆ ที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่และยั่งยืนในอาชีพ

9.2 ชาวนาลดรายจ่ายและมีอาหารบริโภคในครัวเรือนอย่างพอเพียงและมั่นคง





โครงการสนับสนุน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ

โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ

1. โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

3. เหตุผลความจำเป็น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พัฒนาแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management) หรือ Agri-Map ซึ่งรวบรวมข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ของทุกหน่วยงานไว้ในที่เดียวกัน ประกอบด้วยข้อมูลหลักด้านการเกษตร เช่น น้ำ ดิน พืช ประมง การตลาด โลจิสติกส์ และข้อมูลอื่นๆ เช่น ขอบเขตการปกครอง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร ทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร

และตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เพื่อส่งเสริมอาชีพอื่นๆ ที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ดังนั้น กรมปศุสัตว์ได้จัดทำโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ โดยปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เป็นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์เลี้ยงกระบือ ซึ่งเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย ตลาดในและต่างประเทศมีความต้องการมาก มีความคุ้มค่าต่อการลงทุนของเกษตรกร

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N)

4.2 เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

4.3 เพื่อวางโครงสร้างการพัฒนาผลิตกระบือทั้งระบบ แบบครบวงจร

5. เป้าหมาย

5.1 เกษตรกรจำนวน 5,000 ราย (500 กลุ่ม) เลี้ยงกระบือรายละ 5 ตัว รวมกระบือ 25,000 ตัว

5.2 เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน รายละ 5 ไร่ จำนวน 25,000 ไร่

6. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว 30 จังหวัดที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

7. วิธีดำเนินงาน

7.1 คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ

1) ระดับกรมปศุสัตว์

- คณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

2) ระดับจังหวัด

- คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

7.2 การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับ single command กำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติที่กรมปศุสัตว์กำหนด โดยเป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยใช้กลไกของศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

7.3 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของเกษตรกร

1) คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(1) เป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ S3,N (ไม่เป็นเขตป่าสงวน หรือพื้นที่สาธารณะ) โดยเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 5 ไร่ มาปลูกพืชอาหารสัตว์ เช่น พืชตระกูลหญ้า พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ และสามารถบริหารจัดการพืชอาหารสัตว์เลี้ยงกระบือ เพียงพอตลอดระยะเวลา 6 ปี

(2) เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย (วิสาหกิจชุมชน/ กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล/สหกรณ์)

(3) เป็นลูกหนี้ชั้นดีของสถาบันการเงิน (ธ.ก.ส.)

(4) ต้องไม่เป็นบุคคลที่ผิดนัดชำระหนี้ หรือสัญญาเงินทุนของทางราชการ เว้นแต่ ส่วนราชการเห็นว่ามิใช่ความผิดของเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

(5) ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

2) เกษตรกรมีความพร้อมในการจัดเตรียมโรงเรือนพร้อมลานปล่อยอย่างเหมาะสม และมีภูมิลำเนาที่สามารถดูแลฟาร์มกระบือของตนเองได้ตลอดเวลา

3) เกษตรกรจะต้องเลี้ยงกระบือแบบประณีต (Intensive Farm) คือ การเลี้ยงกระบือแบบยืนโรงในบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสม โดยการปลูกและบำรุงรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์ พร้อมตัดให้กินอย่างเพียงพอตลอดระยะเวลาของโครงการ (6 ปี) และมีการถนอมอาหารสัตว์ เช่น ใบมันสำปะหลังหมัก หัวมันหมัก หญ้าหมัก ฯลฯ เสริมให้กินในช่วงฤดูแล้ง

4) เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการฯ

7.4 การขอสินเชื่อ

1) กรมปศุสัตว์ร่วมกับ ธ.ก.ส. กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติในการขอสินเชื่อ และการจ่ายเงินสินเชื่อ

2) เกษตรกรจัดทำเอกสารประกอบแผนการขอสินเชื่อ เพื่อจัดซื้อพันธุ์กระบือ และก่อสร้างโรงเรือน รวมทั้งการจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ระบบน้ำ เครื่องหั่นสับพืชอาหารสัตว์ และถังพลาสติกมีฝาปิด สำหรับหมักพืชอาหารสัตว์ถนอมไว้ใช้ฤดูแล้ง

3) กลุ่มเกษตรกรยื่นขอสินเชื่อ ตามหลักเกณฑ์การกู้เงินของ ธ.ก.ส. ภายใต้เงื่อนไขของโครงการฯ

7.5 การจัดหากระบือแม่พันธุ์

1) กรมปศุสัตว์แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของกระบือแม่พันธุ์

<u>คุณลักษณะเฉพาะกระบือเพศเมีย</u>

(1) เป็นกระบือพันธุ์พื้นเมือง (swamp buffalo) เพศเมีย สีดำ มีเขายาวตั้งกาง อายุประมาณ 3-5 ปี มีฟันแท้ระหว่าง 1-3 คู่

(2) อายุ 3-4 ปี น้ำหนักไม่น้อยกว่า 350 กิโลกรัม อายุ 4-5 ปี มีน้ำหนักไม่น้อยกว่า 400 กิโลกรัม

(3) เป็นกระบืออุ้มท้อง ไม่ต่ำกว่า 3 เดือน หรือมีลูกติด

(4) ความสูงไม่น้อยกว่า 125 เซนติเมตร โดยวัดตั้งฉากกับพื้นบริเวณขาหน้า ขณะที่สัตว์ยืนจนถึงส่วนหลังของสัตว์บริเวณสันไหล่

(5) มีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ และระบบสืบพันธุ์ปกติ ไม่มีอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งพิการ เหมาะสมที่จะใช้เป็นแม่พันธุ์ ไม่ดุร้ายและมีการใส่เชือกร้อยจมูกบังคับสัตว์ (สนตะพาย) เรียบร้อย

(6) ต้องมีผลการตรวจโรคจากหน่วยราชการว่าปลอดโรควัณโรค (Tuberculosis) และโรคแท้งติดต่อ (Brucellosis) ภายในเวลาไม่เกิน 6 เดือน

(7) มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ แบบ Microchip ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสัตว์ตามระบบการทำเครื่องหมาย และขึ้นทะเบียนสัตว์แห่งชาติของกรมปศุสัตว์เรียบร้อยในวันที่ส่งมอบ

(8) ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย (Food and mouth disease) ทั้ง 3 ชนิด (O, A, Asia 1) มาแล้วไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 120 วันในวันที่ ส่งมอบ โดยสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

(9) ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม (Haemorrhagic septicemia) มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 1 ปีในวันที่ส่งมอบ

2) เกษตรกรดำเนินการจัดซื้อกระบือแม่พันธุ์ตามขั้นตอน และรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด ดังนี้

(1) เกษตรกรเลือกซื้อกระบือตามคุณลักษณะที่กำหนด โดยตกลงราคากับผู้จำหน่าย โดยมีเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ให้คำแนะนำ

(2) ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับจังหวัด พิจารณาตรวจสอบกระบือที่เกษตรกรซื้อและออกใบรับรองตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(3) เกษตรกรทำเรื่องขอเบิกจ่ายเงินกู้ต่อ ธ.ก.ส. โดยแนบเอกสารการตรวจรับรองจากคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ

3) การซื้อขายกระบือแม่พันธุ์ ต้องมีการทำสัญญาซื้อขายระหว่างผู้จำหน่ายกระบือกับเกษตรกร โดยการจัดทำเอกสารสัญญาซื้อขายที่ระบุเงื่อนไขรับประกัน กรณีกระบือตายภายใน 2 สัปดาห์แรกหลังการส่งมอบและเป็นสาเหตุจากกระบือที่ซื้อ ไม่ตรงกับคุณลักษณะที่กำหนด ผู้ขายจะต้องเปลี่ยนกระบือทดแทนให้ภายใน 30 วัน

7.6 การถ่ายทอดความรู้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงกระบือแบบประณีตแก่เกษตรกรเป้าหมาย ระยะเวลา 1 วัน

7.7 การดูแลสุขภาพกระบือ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้บริการดูแลสุขภาพกระบือ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันโรคและจัดทำเครื่องหมายประจำตัวกระบือ เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นกระบือของโครงการฯ

7.8 การให้บริการผสมพันธุ์

ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพให้บริการผสมเทียม และ/หรือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สนับสนุนพ่อพันธุ์กระบือพันธุ์ดี

7.9 การใช้ประโยชน์มูลกระบือ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมพลังงานทดแทนสนับสนุนและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากมูลกระบือ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่าย การทำแก๊สชีวภาพ เป็นต้น

7.10 การติดตามประเมินผลโครงการ

1) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติงาน

2) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับกรมปศุสัตว์ ติดตามผลการปฏิบัติงาน

8. ระยะเวลาดำเนินการ

6 ปี (เริ่มดำเนินโครงการ 1 ตุลาคม 2559)

9. งบประมาณ รวมทั้งสิ้นภายในวงเงิน 1,844.50 ล้านบาท ดังนี้

9.1 เงินกู้ ธ.ก.ส. เป็นเงิน 1,500.00 ล้านบาท

1) ค่าแม่กระบือ 5,000 รายๆ ละ 5 ตัวๆ ละ ไม่เกิน 50,000 บาท เป็นเงิน 1,250.00 ล้านบาท

2) ค่าจัดสร้างโรงเรือนเลี้ยงกระบือ 5,000 รายๆ ละ 50,000 บาท เป็นเงิน 250.00 ล้านบาท

9.2 เงินงบกลาง เป็นเงิน 344.50 ล้านบาท

1) งบดำเนินงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 133.00 ล้านบาท

(1) ค่าฝึกอบรม 5,000 รายๆ ละ 1 วันๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 1.00 ล้านบาท

(2) ค่าเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ (ไมโครชิพ) 25,000 ตัวๆ ละ 100 บาท เป็นเงิน 2.50 ล้านบาท

(3) ค่าผสมเทียม/ค่าเวชภัณฑ์ 25,000 ตัวๆ ละ 100 บาท/ปี รวม 6 ปี เป็นเงิน 15.00 ล้านบาท

(4) ค่าจัดเตรียมและขนย้ายท่อนพันธุ์ 5,000 รายๆ ละ 500 บาท เป็นเงิน 2.50 ล้านบาท

(5) ค่าจัดทำแปลงหญ้าและระบบน้ำแบบประหยัด 5,000 รายๆ ละ 5 ไร่ๆ ละ 4,000 บาท เป็นเงิน 100.00 ล้านบาท

(6) ค่าใช้จ่ายติดตามงาน 500 กลุ่มๆ ละ 4 ครั้งๆ ละ 1,000 บาท/ปี รวม 6 ปี เป็นเงิน 12.00 ล้านบาท

2) ค่าชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี รวม 6 ปี เป็นเงิน 211.50 ล้านบาท

10. การวิเคราะห์การเงิน

ตารางวิเคราะห์การเงิน

หน่วย : บาท

ปี	รายได้	รายจ่าย	PVB (รายได้ปัจจุบัน)	PVC (รายจ่ายปัจจุบัน)	NPV (มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ)
0	0.00	1,500,000,000.00	0.00	1,500,000,000.00	-1,500,000,000.00
1	15,000.00	166,875,000.00	13,888.89	154,513,888.89	-154,500,000.00
2	15,000.00	194,250,000.00	12,860.08	160,538,065.84	-166,525,205.76
3	600,015,000.00	239,875,000.00	476,311,252.10	190,420,508.81	285,890,743.28
4	600,015,000.00	233,875,000.00	441,028,937.13	171,905,106.82	269,123,830.30
5	600,015,000.00	227,875,000.00	408,360,126.97	155,087,896.02	253,272,230.94
6	1,850,015,000.00	191,500,000.00	1,165,823,262.28	120,677,483.55	1,045,145,778.73
รวม	**3,650,090,000.00**	**2,754,250,000.00**	**2,491,550,327.44**	**2,459,142,949.94**	**32,407,377.50**

(NPV เป็น 32,407,377.50 บาท คิดที่อัตราส่วนลดร้อยละ 8 IRR เป็น 8.39 % B/C เป็น 1.01)

หลักการตัดสินใจว่าโครงการมีความเหมาะสมหรือคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่ คือ ค่าของ NPV ที่คำนวณได้จะต้องมีค่ามากกว่า 0 หรือมีค่าเป็นบวก กล่าวคือ มูลค่ารายได้ปัจจุบัน (PVB) มากกว่ามูลค่ารายจ่ายปัจจุบัน (PVC) โครงการดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะลงทุน จากการวิเคราะห์ทางการเงินโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการฯ (NPV) มีค่าเท่ากับ 32,407,377.50 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าการลงทุนในโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) มีค่าเท่ากับ 8.39 ซึ่งมากกว่าอัตราส่วนลดที่กำหนดไว้ร้อยละ 8 ดังนั้น โครงการนี้คุ้มต่อการลงทุน

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C) มีค่าเท่ากับ 1.01 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการลงทุน มีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป ดังนั้นโครงการนี้จึงคุ้มค่าต่อการลงทุน

11. ข้อสมมุติฐานของโครงการ

11.1 การประมาณรายจ่าย ประกอบด้วย

1) ค่าใช้จ่ายหมุนเวียนการเลี้ยงแม่โกระบือ เฉลี่ยตัวละ 5,475 บาท/ตัว/ปี ประกอบด้วย

- ค่าอาหารหยาบ ราคากก.ละ 0.50 บาท อัตราการกินของแม่กระบือคือ วันละ 30 กิโลกรัม/ตัว (น้ำหนักแม่กระบือเริ่มต้นโครงการฯ ตัวละ 300 กก.) โดยเกษตรกรปลูกหญ้าเอง

2) ค่าใช้จ่ายหมุนเวียนการเลี้ยงลูกกระบือ ประกอบด้วย

- ค่าอาหารหยาบ ราคากิโลกรัมละ 0.50 บาท สำหรับลูกกระบืออายุ 1 ปี (น้ำหนักเฉลี่ย 75 กก.) อายุกระบือ 2 ปี (น้ำหนักเฉลี่ย 125 กก.) กินอาหารหยาบร้อยละ 10 ของน้ำหนัก/ตัว/วัน

11.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต ลูกกระบือเกิดปีละ 3 ตัว (คิดเป็นร้อยละ 60)

11.3 ด้านรายได้ ประกอบด้วย

1) ขายลูกกระบือ ตั้งแต่ปีที่ 3-6 จำนวน 12 ตัว ราคาตัวละ 30,000 บาท

2) ขายแม่กระบือปีที่ 6 ราคาตัวละ 50,000 บาท

11.4 เกษตรกรกู้เงิน รายละ 300,000 บาท สำหรับค่าแม่กระบือรายละ 5 ตัวๆ ละ 50,000 บาท และค่าจัดสร้างโรงเรือนเลี้ยงกระบือ 50,000 บาท และกำหนดเงื่อนไขการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

ปีที่ 1-2 ปลอดการชำระเงินต้นแต่เริ่มชำระดอกเบี้ยตั้งแต่วันแรก ปีที่ 3-4 ชำระเงินต้นร้อยละ 20

ปีที่ 5-6 ชำระเงินต้นร้อยละ 30 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 5 โดยรัฐสนับสนุนร้อยละ 3 เกษตรกรจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 2

11.5 รัฐสนับสนุนงบดำเนินการให้เกษตรกรสำหรับ ค่าผสมเทียม ค่าเวชภัณฑ์ ตัวละ 100 บาท

12. แผนการใช้จ่ายเงินและแผนส่งคืนเงินกู้

12.1 แผนการใช้จ่ายเงิน

เกษตรกรขอเบิกจ่ายเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ภายใต้หลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่กำหนด

12.2 แผนส่งคืนเงิน

เกษตรกรจะนำเงินกู้ ส่งคืน ธ.ก.ส. จำนวน 6 งวด แต่ละงวดห่างกัน 1 ปี โดย 2 ปีแรก ปลอดการชำระเงินต้น เนื่องจากกระบือยังไม่ให้ผลผลิต แต่ไปสมทบชำระคืนในปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยเกษตรกรชำระอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ดังนี้

ปีที่ 1 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 2 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 3 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 4 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 5 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 6 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 พร้อมดอกเบี้ย

ตารางแสดงแผนส่งคืนเงิน

หน่วย : บาท

ปีที่	เงินต้น	ดอกเบี้ยที่เกษตรกรจ่าย (บาทต่อราย)	ดอกเบี้ยที่รัฐชดเชย (บาทต่อราย)
0	300,000	-	-
1	-	6,000	9,000
2	-	6,000	9,000
3	60,000	6,000	9,000
4	60,000	4,800	7,200
5	90,000	3,600	5,400
6	90,000	1,800	2,700
รวมดอกเบี้ย		**28,200**	**42,300**

13. การบริหารความเสี่ยง

13.1 กรณีเกษตรกรผู้ร่วมโครงการไม่ชำระหนี้

1) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ค้ำประกันสมาชิกผู้กู้เงิน

2) คณะทำงานในพื้นที่ติดตามการดำเนินงานและรายงานผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

13.2 กรณีเกิดภัยพิบัติในพื้นที่เป้าหมาย

1) คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่ไม่เคยมีประวัติน้ำท่วมซ้ำซาก

2) มีการช่วยเหลือจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับอำเภอ/จังหวัด

3) การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้อพยพสัตว์เลี้ยง กรณีเกิดอุทกภัย

14. ตัวชี้วัด

14.1 ร้อยละ 80 ของเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงกระบือได้อย่างยั่งยืน

14.2 ปริมาณกระบือพันธุ์ดีเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 25,000 ตัว/ปี

14.3 เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

14.4 ลดพื้นที่ปลูกข้าวจำนวน 25,000 ไร่

15. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

15.1 ผลผลิต (Output)

1) สร้างอาชีพการเลี้ยงกระบืออย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรรายย่อย 5,000 ราย

2) เพิ่มกระบือเพศเมียพันธุ์ดีเข้าสู่ระบบการผลิตกระบือของประเทศ 25,000 ตัว เป็นฐานการผลิตกระบือต้นน้ำ

3) เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากมูลกระบือผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อปรับปรุงดินหรือผลิตก๊าซชีวภาพหุงต้มในครัวเรือน

4) ได้รายละเอียดข้อมูลการเลี้ยงกระบือแบบประณีต ในแต่ละภาค เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรับปรุงระบบการเลี้ยงปศุสัตว์แบบประณีตให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม

15.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดภาระเรื่องเงินลงทุนและการจ่ายค่าดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลาที่กระบือยังไม่ให้ผลผลิต และสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ทั้งรายได้จากการจำหน่ายมูลกระบือ รายได้จากการจำหน่ายลูกกระบือ ซึ่งผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าและจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงกระบือเป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ

2) สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนกระบือแม่พันธุ์ที่ผลิตลูกกระบือเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตกระบือของประเทศ

3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงกระบือให้สอดคล้องกับข้อจำกัดด้านพื้นที่และสถานการณ์แรงงานของประเทศ และสามารถใช้ประโยชน์จากมูลกระบือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลกระบือปรับปรุงคุณภาพดินสำหรับเพาะปลูกพืชอื่นๆ เป็นการลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี

5) สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือ เครือข่ายและธุรกิจสหกรณ์กระบือ เชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) กระบือทั้งระบบ

6) ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยการเลี้ยงกระบือแบบผสมผสาน

15.3 ผลกระทบ (Impact)

<u>เชิงบวก</u>

1) เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร

2) เพิ่มผลผลิตปุ๋ยมูลสัตว์ (ปุ๋ยอินทรีย์) ใช้ในกระบวนการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ เป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ

3) เกิดอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยไม่ต้องพึ่งพาเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว

4) มีการอนุรักษ์กระบืออย่างยั่งยืนและเกิดความหลากหลายทางชีวภาพ

5) เกิดโครงสร้างการพัฒนาและการผลิตกระบือทั้งระบบแบบครบวงจร

<u>เชิงลบ</u>

- ไม่มี –

16. เงื่อนไขความสำเร็จ

16.1 กระบือที่เข้าร่วมโครงการต้องเป็นกระบือตั้งท้องหรือลูกติด

16.2 ลูกกระบือที่เกิดขึ้นในโครงการจะต้องขึ้นทะเบียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาการผลิต กระบือในอนาคต

16.3 เกษตรกรผู้ร่วมโครงการต้องมีแหล่งน้ำ ที่สามารถบริหารจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ ให้มีผลผลิตเพียงพอตลอดปี และมีการสำรองอาหารไว้ใช้ในฤดูแล้ง เช่น มันหมักยีสต์ กระถินหมัก หญ้าหมัก และอื่นๆ เป็นต้น

16.4 เกษตรกรต้องเลี้ยงกระบือในระบบ Intensive Farm

16.5 ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาโดยทันที





โครงการสนับสนุน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

1. โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

3. เหตุผลความจำเป็น

โคเนื้อในประเทศไทยลดลงเป็นอย่างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จาก 8.03 ล้านตัว ในปี 2549 คงเหลือ 4.31 ล้านตัว ในปี 2557 เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งจากความต้องการของประชากรในประเทศ นักท่องเที่ยวต่างประเทศ และความต้องการของตลาดต่างประเทศ ในขณะที่การผลิตโคเนื้อของประเทศไม่เพียงพอกับความต้องการ โดยเฉพาะการผลิตโคเนื้อต้นน้ำที่ต้องใช้เงินลงทุนต่อฟาร์มสูงและระยะเวลาคืนทุนใช้เวลานาน (ใช้เวลาประมาณ 3 ปี ในการให้ผลตอบแทน) ทำให้เกษตรกรหันไป ประกอบอาชีพเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่ผลผลิตมีราคาสูง คืนทุนเร็ว หรือรัฐบาลประกันรายได้ ส่งผลให้จำนวนโคเนื้อลดลงเป็นอย่างมาก จนในปัจจุบันเกิดปัญหาการขาดแคลนโคเนื้อ เกษตรกรที่สนใจจะเลี้ยงโคเนื้อต้นน้ำ ส่วนใหญ่ไม่มีกำลังซื้อโคเนื้อเพศเมียมาเลี้ยงได้ เนื่องจากมีราคาแพง ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการผลิตโคเนื้อทั้งระบบของประเทศที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาการผลิตโคเนื้อ มีการจัดทำโครงการส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อในหลายโครงการ โดยให้เกษตรกรกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นส่วนน้อย เนื่องจากผลตอบแทนการเลี้ยงโคเนื้อไม่ทันกับภาระหนี้สินที่เกิดขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้กำหนดให้การเพิ่มจำนวนโคเนื้อเพศเมียเป็นนโยบายเร่งด่วน เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อทั่วประเทศ นอกจากนี้ในปัจจุบันเกิดผลผลิตข้าวเปลือก มีปริมาณเกินความต้องการ รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายให้ลดพื้นที่ปลูกข้าวมาปลูกพืชชนิดอื่น หรือปรับเปลี่ยนอาชีพที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า ดังนั้น กรมปศุสัตว์ได้จัดทำโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ โดยปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เป็นที่ปลูกพืชอาหารสัตว์สำหรับเลี้ยงสัตว์อย่างน้อย 5 ไร่/ราย เกษตรกรเป้าหมาย 24,000 ราย รวมทั้งสิ้น 120,000 ไร่ พร้อมจัดหาแม่โคเนื้อท้อง/ลูกติดให้เกษตรกรรายละไม่เกิน 5 ตัว รวมทั้งสิ้น 120,000 ตัว ทำให้เกิดการสร้างอาชีพการเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืน มีการกำหนดรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต (Intensive Farm) มีการใช้ประโยชน์จากมูลโคได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และพลังงานทดแทน เป็นรายได้เพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง และสามารถวางรากฐานโครงสร้างการพัฒนาผลิตโคเนื้อทั้งระบบแบบครบวงจร

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อลดพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N)

4.2 เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

4.3 เพื่อวางโครงสร้างการพัฒนาผลิตโคเนื้อทั้งระบบ แบบครบวงจร

5. เป้าหมาย

5.1 เกษตรกรจำนวน 24,000 ราย (2,400 กลุ่ม) เลี้ยงโคเนื้อรายละ 5 แม่ รวมแม่โคเนื้อ 120,000 ตัว

5.2 เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน รายละ 5 ไร่ รวม 120,000 ไร่

6. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว 30 จังหวัดที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

7. วิธีดำเนินงาน

7.1 คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ

1) ระดับกรมปศุสัตว์

- คณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

2) ระดับจังหวัด

- คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

7.2 การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับ single command กำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติที่กรมปศุสัตว์กำหนด โดยเป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

7.3 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของเกษตรกร

1) คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

2) เป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ S3,N (ไม่เป็นเขตป่าสงวน หรือพื้นที่สาธารณะ) โดยเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 5 ไร่ มาปลูกพืชอาหารสัตว์ เช่น พืชตระกูลหญ้า พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ และสามารถบริหารจัดการพืชอาหารสัตว์เลี้ยง โคเนื้อ เพียงพอตลอดระยะเวลา 6 ปี

3) เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย (วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล/สหกรณ์)

4) เป็นลูกหนี้ชั้นดีของสถาบันการเงิน (ธ.ก.ส.)

5) ต้องไม่เป็นบุคคลที่ผิดนัดชำระหนี้ หรือสัญญาเงินทุนของทางราชการ เว้นแต่ ส่วนราชการเห็นว่ามิใช่ความผิดของเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

6) ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

7) เกษตรกรมีความพร้อมในการจัดเตรียมโรงเรือนพร้อมลานปล่อยอย่างเหมาะสม และมีภูมิลำเนาที่สามารถดูแลฟาร์มโคเนื้อของตนเองได้ตลอดเวลา

8) เกษตรกรจะต้องเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต (Intensive Farm) คือ การเลี้ยงโคเนื้อแบบยืนโรงในบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสม โดยการปลูกและบำรุงรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์ พร้อมตัดให้กินอย่างเพียงพอตลอดระยะเวลาของโครงการ (6 ปี) และมีการถนอมอาหารสัตว์ เช่น ใบมันสำปะหลังหมัก หัวมันหมัก หญ้าหมัก ฯลฯ เสริมให้กินในช่วงฤดูแล้ง

9) เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการฯ

7.4 การขอสินเชื่อ

1) กรมปศุสัตว์ร่วมกับ ธ.ก.ส. กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติในการขอสินเชื่อ และการจ่ายเงินสินเชื่อ

2) เกษตรกรจัดทำเอกสารประกอบแผนการขอสินเชื่อ เพื่อจัดซื้อพันธุ์โคเนื้อ และก่อสร้างโรงเรือน รวมทั้งการจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ระบบน้ำ เครื่องหั่นสับพืชอาหารสัตว์ และถังพลาสติกมีฝาปิด สำหรับหมักพืชอาหารสัตว์ถนอมไว้ใช้ฤดูแล้ง

3) กลุ่มเกษตรกรยื่นขอสินเชื่อ ตามหลักเกณฑ์การกู้เงินของ ธ.ก.ส. ภายใต้เงื่อนไขของโครงการฯ

7.5 การจัดหาโคเนื้อแม่พันธุ์

1) กรมปศุสัตว์แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของโคเนื้อแม่พันธุ์

<u>คุณลักษณะเฉพาะโคเนื้อเพศเมีย</u>

(1) เป็นโคเนื้อเพศเมีย พันธุ์ลูกผสมสายพันธุ์ต่างประเทศหรือบราห์มันพันธุ์แท้

(2) อายุระหว่าง 2–4 ปี โดยตรวจสอบจากฟันแท้ มีตั้งแต่ 1 คู่ ไม่เกิน 3 คู่

(3) เป็นโคอุ้มท้องไม่ต่ำกว่า 3 เดือน หรือมีลูกติด

(4) น้ำหนักไม่น้อยกว่า 280 กิโลกรัม

(5) ความสูงไม่ต่ำกว่า 120 เซนติเมตร โดยวัดตั้งฉากจากพื้นถึงปุ่มสะโพก (hip height)

(6) มีสุขภาพดี และมีระบบสืบพันธุ์ปกติ ไม่มีอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งพิการ ไม่ดุร้าย มีความสมบูรณ์ พันธุ์เหมาะสมที่จะเป็นแม่พันธุ์ได้

(7) โคทุกตัวจะต้องมีผลการตรวจโรคจากหน่วยงานราชการว่า ไม่เป็นโรควัณโรค (Tuberculosis) และโรคแท้งติดต่อ (Brucellosis) ภายในเวลาไม่เกิน 6 เดือน ในวันเสนอราคา

(8) มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ บัตรประจำตัวสัตว์ ได้รับการขึ้นทะเบียนสัตว์ตามการทำเครื่องหมายและขึ้นทะเบียนสัตว์แห่งชาติของกรมปศุสัตว์ ในวันส่งมอบ

(9) ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคปากและเท้าเปื่อย (Foot and mouth disease) ทั้ง 3 ชนิด (O, A, Asia1) มาแล้วไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 120 วัน ในวันที่ส่งมอบ โดยสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

(10) ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอบวม (Haemorrhagic septicemia) มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 21 วัน และไม่เกิน 1 ปี ในวันที่ส่งมอบ โดยสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ลงนามรับรองในบัตรประจำตัวสัตว์

2) เกษตรกรดำเนินการจัดซื้อโคเนื้อแม่พันธุ์ตามขั้นตอน และรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด ดังนี้

(1) เกษตรกรคัดเลือกซื้อโคเนื้อตามคุณลักษณะที่กำหนด และตกลงราคากับผู้จำหน่าย โดยเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ให้คำแนะนำ

(2) ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับจังหวัด พิจารณาตรวจสอบโคเนื้อแม่พันธุ์ที่เกษตรกรซื้อ และออกใบรับรองตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(3) เกษตรกรทำเรื่องขอเบิกจ่ายเงินกู้ต่อ ธ.ก.ส. โดยแนบเอกสารการตรวจรับรองจากคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ

3) การซื้อขายโคเนื้อแม่พันธุ์ ต้องมีการทำสัญญาซื้อขายระหว่างผู้จำหน่ายโคเนื้อกับเกษตรกร โดยการจัดทำสัญญาซื้อขายที่ระบุเงื่อนไขรับประกัน กรณีโคตายภายใน 2 สัปดาห์แรกหลังการส่งมอบและเป็นสาเหตุจากโคที่ซื้อ ไม่ตรงกับคุณลักษณะที่กำหนด ผู้ขายจะต้องเปลี่ยนโคทดแทนให้ภายใน 30 วัน

4) การซื้อโคเนื้อแม่พันธุ์ จะหาซื้อภายในประเทศเป็นลำดับแรก

5) กรณีหาซื้อโคเนื้อแม่พันธุ์ในประเทศไม่ได้ จะหารือกับเกษตรกรเพื่อพิจารณาแนวทางการนำเข้าจากต่างประเทศ

7.6 การถ่ายทอดความรู้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีตแก่เกษตรกรเป้าหมาย ระยะเวลา 1 วัน

7.7 การดูแลสุขภาพโคเนื้อ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้บริการดูแลสุขภาพโคเนื้อ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันโรคและจัดทำเครื่องหมายประจำตัวโคเนื้อ เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นโคเนื้อของโครงการฯ

7.8 การให้บริการผสมพันธุ์

ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพให้บริการผสมเทียม และ/หรือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สนับสนุนพ่อโคเนื้อพันธุ์ดี

7.9 การใช้ประโยชน์มูลโค

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมพลังงานทดแทน สนับสนุนและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากมูลโค เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่าย การทำแก๊สชีวภาพ เป็นต้น

7.10 การติดตามประเมินผล

1) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติงาน

2) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับกรมปศุสัตว์ ติดตามผลการปฏิบัติงาน

8. ระยะเวลาดำเนินการ

6 ปี (เริ่มดำเนินโครงการ 1 ตุลาคม 2559)

9. งบประมาณ รวมทั้งสิ้นภายในวงเงิน 10,907.40 ล้านบาท

9.1 เงินกู้ ธ.ก.ส. เป็นเงิน 9,000.00 ล้านบาท

1) ค่าแม่โคเนื้อ 24,000 รายๆ ละ 5 ตัวๆ ละ ไม่เกิน 65,000 บาท เป็นเงิน 7,800.00 ล้านบาท

2) ค่าจัดสร้างโรงเรือนเลี้ยงโคเนื้อ 24,000 รายๆ ละ 50,000 บาท เป็นเงิน 1,200.00 ล้านบาท

9.2 เงินงบกลาง เป็นเงิน 1,907.40 ล้านบาท

1) งบดำเนินงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 638.40 ล้านบาท

(1) ค่าฝึกอบรม 24,000 รายๆ ละ 1 วันๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 4.80 ล้านบาท

(2) ค่าเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ (ไมโครชิพ) 120,000 ตัวๆ ละ 100 บาท เป็นเงิน 12.00 ล้านบาท

(3) ค่าผสมเทียม/ค่าเวชภัณฑ์ 120,000 ตัวๆ ละ 100 บาท/ปี รวม 6 ปี เป็นเงิน 72.00 ล้านบาท

(4) ค่าจัดเตรียมและขนย้ายท่อนพันธุ์ 24,000 รายๆ ละ 500 บาท เป็นเงิน 12.00 ล้านบาท

(5) ค่าจัดทำแปลงหญ้าและระบบน้ำแบบประหยัด 24,000 รายๆ ละ 5 ไร่ๆ ละ 4,000 บาท เป็นเงิน 480.00 ล้านบาท

(6) ค่าใช้จ่ายติดตามงาน 2,400 กลุ่มๆ ละ 4 ครั้งๆ ละ 1,000 บาท/ปี รวม 6 ปี เป็นเงิน 57.60 ล้านบาท

2) ค่าชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี รวม 6 ปี เป็นเงิน 1,269.00 ล้านบาท

10. การวิเคราะห์การเงิน

ตารางวิเคราะห์การเงิน

หน่วย : บาท

ปี	รายได้	รายจ่าย	PVB (รายได้ปัจจุบัน)	PVC (รายจ่ายปัจจุบัน)	NPV (มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ)
0	0.00	9,000,000,000.00	0.00	9,000,000,000.00	-9,000,000,000.00
1	360,000,000.00	828,000,000.00	334,800,000.00	770,040,000.00	-435,240,000.00
2	360,000,000.00	828,000,000.00	309,600,000.00	712,080,000.00	-402,480,000.00
3	3,456,000,000.00	1,148,640,000.00	2,730,240,000.00	907,425,600.00	1,822,814,400.00
4	3,456,000,000.00	1,112,640,000.00	2,557,440,000.00	823,353,600.00	1,734,086,400.00
5	3,456,000,000.00	1,076,640,000.00	2,350,080,000.00	732,115,200.00	1,617,964,800.00
6	9,456,000,000.00	1,022,640,000.00	5,957,280,000.00	644,263,200.00	5,313,016,800.00
รวม	**20,544,000,000.00**	**15,016,560,000.00**	**14,239,440,000.00**	**13,589,277,600.00**	**650,162,400.00**

(NPV เป็น 650,162,400 บาท คิดที่อัตราส่วนลดร้อยละ 8 IRR เป็น 9.44 % B/C เป็น 1.05)

หลักการตัดสินใจว่าโครงการมีความเหมาะสมหรือคุ้มค่าต่อการลงทุนหรือไม่ คือ ค่าของ NPV ที่คำนวณได้จะต้องมีค่ามากกว่า 0 หรือมีค่าเป็นบวก กล่าวคือ มูลค่ารายได้ปัจจุบัน (PVB) มากกว่ามูลค่ารายจ่ายปัจจุบัน (PVC) โครงการดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะลงทุน จากการวิเคราะห์ทางการเงินโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ พบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการฯ (NPV) มีค่าเท่ากับ 650,162,400 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าการลงทุนในโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ มีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR) มีค่าเท่ากับ 9.44 ซึ่งมากกว่าอัตราส่วนลดที่กำหนดไว้ ร้อยละ 8 ดังนั้น โครงการนี้คุ้มต่อการลงทุน

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C) มีค่าเท่ากับ 1.05 ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการลงทุนมีค่ามากกว่า ค่าใช้จ่ายที่เสียไป ดังนั้นโครงการนี้จึงคุ้มค่าต่อการลงทุน

11. ข้อสมมุติฐานของโครงการ

11.1 การประมาณรายจ่าย ประกอบด้วย

1) ค่าใช้จ่ายหมุนเวียนการเลี้ยงแม่โค เฉลี่ยตัวละ 5,400 บาท/ตัว/ปี ประกอบด้วย

(1) ค่าอาหารข้น ราคากก.ละ 10 บาท อัตราการกินของพ่อแม่พันธุ์คือ วันละ 500 กรัม/ตัว

(2) ค่าหญ้า ราคากิโลกรัมละ 0.50 บาท อัตราการกิน คือ 18 กก./ตัว/วัน

2) ค่าใช้จ่ายหมุนเวียนการเลี้ยงลูกโค เฉลี่ยตัวละ 3,340 บาท/ตัว/ปี ประกอบด้วย

(1) ค่าอาหารข้น ราคากก.ละ 10 บาท อัตราการกินของพ่อแม่พันธุ์คือ วันละ 300 กรัม/ตัว

(2) ค่าหญ้า ราคากิโลกรัมละ 0.50 บาท อัตราการกิน คือ 10 กก./ตัว/วัน

(3) ค่าเวชภัณฑ์ (ยารักษาโรค ยาถ่ายพยาธิ) ตัวละ 100 บาท

(4) ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าน้ำ ค่าไฟ) ตัวละ 360 บาท

11.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิต ลูกโคเกิดปีละ 4 ตัว ตั้งแต่ปีที่ 3-6

11.3 ด้านรายได้ ประกอบด้วย

1) ขายลูกโค ตั้งแต่ปีที่ 3-6 ราคาตัวละ 30,000 บาท

2) ขายปุ๋ยคอก ราคากิโลกรัมละ 2 บาท เป็นปุ๋ยจากแม่โค ตัวละ 1,500 กก./ปี และ ลูกโค ตัวละ 1,125 กก./ปี

3) ขายแม่โคปีที่ 6 ราคา ตัวละ 50,000 บาท

11.4 เกษตรกรกู้เงิน รายละ 375,000 บาท สำหรับค่าแม่โคเนื้อรายละ 5 ตัวๆ ละ 65,000 บาท และเป็นค่าก่อสร้าง ปรับปรุงโรงเรือน จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ 50,000 บาท และกำหนดเงื่อนไข การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

ปีที่ 1-2 ปลอดการชำระเงินต้นแต่เริ่มชำระดอกเบี้ยตั้งแต่วันแรก

ปีที่ 3-4 ชำระเงินต้นร้อยละ 20

ปีที่ 5-6 ชำระเงินต้นร้อยละ 30

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 5 โดยรัฐสนับสนุนร้อยละ 3 เกษตรกรจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 2

11.5 รัฐสนับสนุนงบดำเนินการให้เกษตรกรสำหรับ ค่าผสมเทียม ค่าเวชภัณฑ์ ตัวละ 200 บาท

12. แผนการใช้จ่ายเงินและแผนส่งคืนเงินกู้

12.1 แผนการใช้จ่ายเงิน

เกษตรกรขอเบิกจ่ายเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ภายใต้หลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่กำหนด โดยกรมปศุสัตว์กับ ธ.ก.ส.

12.2 แผนส่งคืนเงิน

เกษตรกรจะนำเงินกู้ ส่งคืน ธ.ก.ส. จำนวน 6 งวด แต่ละงวดห่างกัน 1 ปี โดย 2 ปีแรก ปลอดการชำระเงินต้น เนื่องจากโคเนื้อยังไม่ให้ผลผลิต แต่ไปสมทบชำระคืนในปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยเกษตรกรชำระอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ดังนี้

ปีที่ 1 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 2 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 3 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 4 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 5 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 6 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 พร้อมดอกเบี้ย

ตารางแสดงแผนส่งคืนเงิน

หน่วย : บาท

ปีที่	เงินต้น	ดอกเบี้ยที่เกษตรกรจ่าย (บาทต่อราย)	ดอกเบี้ยที่รัฐชดเชย (บาทต่อราย)
0	375,000	-	-
1	-	7,500	11,250
2	-	7,500	11,250
3	75,000	7,500	11,250
4	75,000	6,000	9,000
5	112,500	4,500	6,750
6	112,500	2,250	3,375
รวมดอกเบี้ย		**35,250**	**52,875**

13. การบริหารความเสี่ยง

13.1 กรณีเกษตรกรผู้ร่วมโครงการไม่ชำระหนี้

1) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ค้ำประกันสมาชิกผู้กู้เงิน

2) คณะทำงานในพื้นที่ติดตามการดำเนินงานและรายงานผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

13.2 กรณีเกิดภัยพิบัติในพื้นที่เป้าหมาย

1) คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่ไม่เคยมีประวัติน้ำท่วมซ้ำซาก

2) มีการช่วยเหลือจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับอำเภอ/จังหวัด

3) การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้อพยพสัตว์เลี้ยง กรณีเกิดอุทกภัย

14. ตัวชี้วัด

14.1 ร้อยละ 80 ของเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อได้อย่างยั่งยืน

14.2 ปริมาณโคเนื้อพันธุ์ดีเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 96,000 ตัว/ปี

14.3 ลดพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน จำนวน 120,000 ไร่

15. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

15.1 ผลผลิต (Output)

1) สร้างอาชีพการเลี้ยงโคเนื้ออย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรรายย่อย 24,000 ราย

2) เพิ่มโคเนื้อเพศเมียพันธุ์ดีเข้าสู่ระบบการผลิตโคเนื้อของประเทศปีละ 48,000 ตัว เป็นฐานการผลิตโคเนื้อต้นน้ำ

3) เกษตรกรสามารถใช้ประโยชน์จากมูลโคเนื้อผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อปรับปรุงดินหรือผลิตก๊าซชีวภาพหุงต้มในครัวเรือน

4) ได้รายละเอียดข้อมูลการเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต ในแต่ละภาค เพื่อศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ปรับปรุงระบบการเลี้ยงโคเนื้อแบบประณีต ให้ได้รูปแบบที่เหมาะสม

15.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดภาระเรื่องเงินลงทุนและการจ่ายค่าดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลาที่โคเนื้อยังไม่ให้ผลผลิต และสร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ได้แก่ การจำหน่ายมูลโค การจำหน่ายลูกโค ซึ่งผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าและจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ เป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ

2) สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนโคเนื้อแม่พันธุ์ที่ผลิตลูกโคเนื้อเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตโคเนื้อของประเทศ

3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงโคเนื้อให้สอดคล้องกับข้อจำกัดด้านพื้นที่ และสถานการณ์แรงงานของประเทศ และใช้ประโยชน์จากมูลโคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ได้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลโคปรับปรุงคุณภาพดิน สำหรับเพาะปลูกพืชอื่นๆ เป็นการลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี

5) สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ เครือข่ายและธุรกิจสหกรณ์โคเนื้อเชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) โคเนื้อทั้งระบบ

6) ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยการเลี้ยงโคเนื้อแบบผสมผสาน

15.3 ผลกระทบ (Impact)

<u>เชิงบวก</u>

1) เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร

2) เพิ่มผลผลิตปุ๋ยมูลสัตว์ (ปุ๋ยอินทรีย์) ใช้ในกระบวนการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ เป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ

3) เกิดอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยไม่ต้องพึ่งพาเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว ประชากรโคเนื้อเพิ่มมากขึ้น สามารถวางแผนการผลิต การตลาด ตอบสนองต่อผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ

<u>เชิงลบ</u>

- ไม่มี –

16. เงื่อนไขความสำเร็จ

16.1 โคเนื้อที่เข้าร่วมโครงการต้องเป็นโคเนื้อตั้งท้องหรือลูกติด

16.2 ลูกโคเนื้อที่เกิดขึ้นในโครงการจะต้องขึ้นทะเบียน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาผลิตโคเนื้อในอนาคต

16.3 เกษตรกรผู้ร่วมโครงการต้องมีแหล่งน้ำ ที่สามารถบริหารจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ ให้มีผลผลิตเพียงพอตลอดปี และมีการสำรองอาหารไว้ใช้ในฤดูแล้ง เช่น มันหมักยีสต์ กระถินหมัก หญ้าหมัก และอื่นๆ เป็นต้น

16.4 เกษตรกรต้องเลี้ยงโคเนื้อในระบบ Intensive Farm

16.5 ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาโดยทันที



โครงการสนับสนุน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ

โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ

1. โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

3. เหตุผลและความจำเป็น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พัฒนาแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management) หรือ Agri-Map ซึ่งรวบรวมข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ของทุกหน่วยงานไว้ใน ที่เดียวกัน ประกอบด้วยข้อมูลหลักด้านการเกษตร เช่น น้ำ ดิน พืช ประมง การตลาด โลจิสติกส์ และข้อมูลอื่นๆ เช่น ขอบเขตการปกครอง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร ทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร

และตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เพื่อส่งเสริมอาชีพอื่นๆที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ดังนั้น กรมปศุสัตว์ได้จัดทำโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ เนื่องจาก ตลาดมีความต้องการสูงและเป็นปศุสัตว์ที่เลี้ยงง่าย ให้ผลตอบแทนเร็ว คุ้มค่าต่อการลงทุน ทั้งยังเป็นการวางรากฐานการผลิตแพะให้กระจายทั่วภูมิภาคของประเทศ เพื่อเพิ่มประชากรแพะและการบริหารจัดการแพะอย่างเป็นระบบ ตลอดห่วงโซ่อุปทาน

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อลดพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N)

4.2 เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

4.3 เพื่อวางโครงสร้างการพัฒนาผลิตแพะทั้งระบบ แบบครบวงจร

5. เป้าหมาย

5.1 เกษตรกรจำนวน 500 ราย (50 กลุ่ม) เลี้ยงแพะรายละ 32 ตัว (เพศเมีย 30 ตัว/เพศผู้ 2 ตัว) รวมจำนวนแพะทั้งสิ้น 16,000 ตัว

5.2 เกษตรกรปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสม เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน รายละ 5 ไร่ จำนวน 2,500 ไร่

6. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสม 30 จังหวัดที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

7. วิธีดำเนินงาน

7.1 คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ

1) ระดับกรมปศุสัตว์

- คณะกรรมการบริหารโครงการโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

2) ระดับจังหวัด

- คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
- คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

7.2 การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับ single command กำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติที่กรมปศุสัตว์กำหนด โดยเป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยใช้กลไกของศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

7.3 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของเกษตรกร

1) คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(1) เป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ S3,N (ไม่เป็นเขตป่าสงวน หรือพื้นที่สาธารณะ) โดยเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 5 ไร่ มาปลูกพืชอาหารสัตว์ เช่น พืชตระกูลหญ้า พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ และสามารถบริหารจัดการพืชอาหารสัตว์เลี้ยงแพะ เพียงพอตลอดระยะเวลา 5 ปี

(2) เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย (วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล/สหกรณ์)

(3) เป็นลูกหนี้ชั้นดีของสถาบันการเงิน (ธ.ก.ส.)

(4) ต้องไม่เป็นบุคคลที่ผิดนัดชำระหนี้ หรือสัญญาเงินทุนของทางราชการ เว้นแต่ ส่วนราชการเห็นว่ามิใช่ความผิดของเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้

(5) ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

2) เกษตรกรมีความพร้อมในการจัดเตรียมโรงเรือนอย่างเหมาะสม และมีภูมิลำเนาที่สามารถ ดูแลฟาร์มแพะของตนเองได้ตลอดเวลา

3) เกษตรกรจะต้องเลี้ยงแพะแบบประณีต (Intensive Farm) คือ การเลี้ยงแพะแบบยืนโรงในบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสม โดยการปลูกและบำรุงรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์ พร้อมตัดให้กินอย่างเพียงพอตลอดระยะเวลาของโครงการ (5 ปี) และมีการถนอมอาหารสัตว์ เช่น ใบมันสำปะหลังหมัก หัวมันหมัก หญ้าหมัก ฯลฯ เสริมให้กินในช่วงฤดูแล้ง

4) เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการฯ

7.4 การขอสินเชื่อ

1) กรมปศุสัตว์ร่วมกับ ธ.ก.ส. กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติในการขอสินเชื่อ และการจ่ายเงินสินเชื่อ

2) เกษตรกรจัดทำเอกสารประกอบแผนการขอสินเชื่อ เพื่อจัดซื้อพันธุ์แพะ และก่อสร้างโรงเรือน รวมทั้งการจัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ระบบน้ำ เครื่องหั่นสับพืชอาหารสัตว์ และถังพลาสติกมีฝาปิด สำหรับหมักพืชอาหารสัตว์ถนอมไว้ใช้ฤดูแล้ง

3) กลุ่มเกษตรกรยื่นขอสินเชื่อ ตามหลักเกณฑ์การกู้เงินของ ธ.ก.ส. ภายใต้เงื่อนไขของโครงการฯ

7.5 การจัดหาแพะพ่อแม่พันธุ์

1) กรมปศุสัตว์แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของแพะพ่อแม่พันธุ์

2) เกษตรกรดำเนินการจัดซื้อแพะตามขั้นตอน และรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะ ตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด ดังนี้

(1) เกษตรกรเลือกซื้อแพะตามคุณลักษณะที่กำหนด และตกลงราคากับผู้จำหน่าย โดยเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ให้คำแนะนำ

(2) ให้คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ ระดับจังหวัด พิจารณาตรวจสอบแพะที่เกษตรกรซื้อและออกใบรับรองตามแบบฟอร์มที่กำหนด

(3) เกษตรกรทำเรื่องขอเบิกจ่ายเงินกู้ต่อ ธ.ก.ส. โดยแนบเอกสารการตรวจรับรองจากคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการฯ

3) การซื้อขายแพะพ่อแม่พันธุ์ ต้องมีการทำสัญญาซื้อขายระหว่างผู้จำหน่ายแพะกับเกษตรกร โดยการจัดทำเอกสารสัญญาซื้อขายที่ระบุเงื่อนไขรับประกัน กรณีแพะตายภายใน 2 สัปดาห์แรกหลังการส่งมอบและเป็นสาเหตุจากแพะที่ซื้อ ไม่ตรงกับคุณลักษณะที่กำหนด ผู้ขายจะต้องเปลี่ยนแพะทดแทนให้ภายใน 30 วัน

7.6 การถ่ายทอดความรู้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดถ่ายทอดองค์ความรู้การเลี้ยงแพะแบบประณีตแก่เกษตรกรเป้าหมาย ระยะเวลา 1 วัน

7.7 การดูแลสุขภาพแพะ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดให้บริการดูแลสุขภาพแพะ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันโรคและจัดทำเครื่องหมายประจำตัวแพะ เพื่อขึ้นทะเบียนเป็นแพะของโครงการฯ

7.8 การให้บริการผสมพันธุ์

ศูนย์วิจัยการผสมเทียมและเทคโนโลยีชีวภาพให้บริการผสมเทียม และ/หรือ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สนับสนุนพ่อพันธุ์แพะพันธุ์ดี

7.9 การใช้ประโยชน์มูลแพะ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน และกรมพลังงานทดแทนสนับสนุนและพัฒนาการใช้ประโยชน์จากมูลแพะ เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่าย การทำแก๊สชีวภาพ เป็นต้น

7.10 การติดตามประเมินผลโครงการ

1) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติงาน

2) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับกรมปศุสัตว์ ติดตามผลการปฏิบัติงาน

8.ระยะเวลาดำเนินการ

5 ปี (เริ่มดำเนินโครงการ 1 ตุลาคม 2559)

9. งบประมาณ รวมทั้งสิ้นภายในวงเงิน 149.564 ล้านบาท

9.1 เงินกู้ ธ.ก.ส. เป็นเงิน 116.00 ล้านบาท

1) ค่าพันธุ์แพะ รายละ 132,000 บาท (เพศเมีย 30 ตัวๆ ละ 4,000 บาท/เพศผู้ 2 ตัวๆ ละ 6,000 บาท) จำนวน 500 ราย เป็นเงิน 66.00 ล้านบาท

2) ค่าก่อสร้างโรงเรือน แปลงพืชอาหารสัตว์ ระบบน้ำ เครื่องสับพืชอาหารสัตว์ ถังพลาสติกสำหรับหมักพืชอาหารสัตว์ รายละ 100,000 บาท จำนวน 500 ราย เป็นเงิน 50.00 ล้านบาท

9.2 เงินงบกลาง เป็นเงิน 33.564 ล้านบาท

1) งบดำเนินงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 18.60 ล้านบาท

(1) ค่าฝึกอบรมเกษตรกร 500 รายๆ ละ 1 วันๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 100,000 บาท

(2) ค่าดูแลสุขภาพแพะ 500 รายๆ ละ 500 บาท/ปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 1.25 ล้านบาท

(3) ค่าผสมเทียมแพะ (ฮอร์โมนเหนี่ยวนำ) 3,000 ตัวๆ ละ 400 บาท/ปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 6.00 ล้านบาท

(4) ค่าจัดเตรียมและขนย้ายท่อนพันธุ์ 500 รายๆ ละ 500 บาท เป็นเงิน 250,000 บาท

(5) ค่าจัดทำแปลงหญ้าและระบบน้ำแบบประหยัด 500 รายๆละ 5 ไร่ๆ ละ 4,000 บาท เป็นเงิน 10.00 ล้านบาท

(6) ค่าใช้จ่ายติดตามงาน 50 กลุ่มๆ ละ 4 ครั้งๆ ละ 1,000 บาท/ปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 1.00 ล้านบาท

2) ค่าชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 14.964 ล้านบาท

10. การวิเคราะห์การเงิน

ตารางวิเคราะห์การเงิน

หน่วย : บาท

ปีที่	รายได้	รายจ่าย	PVB (รายได้ปัจจุบัน)	PVC (รายจ่ายปัจจุบัน)	NPV (มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ)
0	0.00	232,000.00	0.00	232,000.00	-232,000.00
1	135,000.00	53,394.00	125,000.00	49,438.89	75,561.11
2	225,000.00	57,744.00	192,901.23	49,531.89	143,369.34
3	225,000.00	57,744.00	178,612.25	45,862.86	132,749.39
4	225,000.00	56,846.00	165,381.72	41,783.51	123,598.21
5	268,500.00	55,454.00	182,736.59	37,741.06	144,995.53
รวม	**1,078,500.00**	**281,242.00**	**844,631.79**	**456,358.21**	**388,273.58**

(NPV= 388,273 บาท IRR= 51.86 % B/C ratio= 1.85)

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี คำนวณค่าเฉลี่ยต้นทุนและผลตอบแทนรายปี ด้วยอัตราคิดลด 8.0% สรุปได้ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV)

คือ การคำนวณหาผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์วัดว่าจะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งจะยอมรับโครงการเมื่อ NPV มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0 จากการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 388,273 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าการลงทุนให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)

คืออัตราผลตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุน หรืออัตราที่ทำให้ค่า NPV=0 โดยจะยอมรับโครงการเมื่อ IRR มากกว่าอัตราคิดลดหรือดอกเบี้ยเงินกู้ จากการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ มีค่าเท่ากับ 51.86 % เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราคิดลดที่กำหนดไว้คือ 8.0% แล้วนั้นแสดงว่าการลงทุนให้ผลตอบแทนมากกว่า เพราะฉะนั้นจึงคุ้มค่าควรแก่การลงทุน

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C ratio)

คือเกณฑ์ที่แสดงถึงอัตราส่วนระหว่างผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับผลรวมมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนตลอดอายุโครงการ ซึ่งจะยอมรับโครงการเมื่อ B/C ratio มากกว่า 1 ในการลงทุนของโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ มีอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 1.85 ซึ่งมากกว่า 1 แสดงว่า ผลตอบแทนที่ได้รับมากกว่าเงินทุนที่ได้ลงทุนไป

11. ข้อสมมุติฐานของโครงการ

11.1 การประมาณการรายจ่าย ประกอบด้วย

1) ค่าอาหารข้น ราคากก.ละ 15 บาท อัตราการกินของพ่อแม่พันธุ์คือ วันละ 200 กรัม/ตัว สำหรับพ่อแม่พันธุ์ให้กิน 365 วัน/ปี

2) ค่าหญ้า ราคากิโลกรัมละ 0.40 บาท อัตราการกินของพ่อแม่พันธุ์และแพะขุน คือ 4 กก./ตัว/วัน สำหรับแพะหย่านมให้กิน วันละ 1 กก.

3) ค่าแร่ธาตุก้อน คิดเฉลี่ยตัวละ 10 บาท/เดือน

4) ค่ายาถ่ายพยาธิ ครั้งละ 4 บาท/ตัว โดยพ่อแม่พันธุ์ ใช้ ปีละ 5 ครั้ง แพะหย่านมและแพะขุนใช้ปีละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ ระยะเวลาการเลี้ยงแพะหย่านม คือ 90 วัน ระยะเวลาแพะขุน คือ 90 วัน

11.2 ด้านประสิทธิภาพการผลิตแม่แพะให้ลูกปีละ 2.5 ตัว ปีที่ 1 ให้ลูก 45 ตัว/ฟาร์ม ปีที่ 2-5 ให้ลูก 75 ตัว/ฟาร์ม แพะขุนอายุ 6 เดือน น้ำหนัก 30 กก.

11.3 ราคาจำหน่ายแพะขุนและแพะพ่อพันธุ์ปลดระวาง กก.ละ 100 บาท ราคาจำหน่ายแม่พันธุ์ปลดระวาง กก.ละ 50 บาท

11.4 เกษตรกรกู้เงิน รายละ 232,000 บาท สำหรับค่าพันธุ์แพะ-แกะ 32 ตัว (เพศเมีย 30 ตัวๆ ละ 4,000 บาท และเพศผู้ 2 ตัวๆ ละ 6,000 บาท) เป็น 132,000 บาท และเป็นค่าก่อสร้าง ปรับปรุงโรงเรือน จัดทำแปลงพืชอาหารสัตว์ ค่าเครื่องหั่นสับพืช ค่าถังฯ ตาข่ายล้อมแปลง 100,000 บาท และกำหนดเงื่อนไขการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

ปีที่ 1-2 ปลอดการชำระเงินต้นแต่เริ่มชำระดอกเบี้ยตั้งแต่วันแรก ปีที่ 3 ชำระเงินต้นร้อยละ 20 ปีที่ 4 ชำระเงินต้นร้อยละ 30 และปีที่ 5 ชำระเงินต้นร้อยละ 50 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 5 โดยรัฐสนับสนุนร้อยละ 3 เกษตรกรจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 2

12. แผนการใช้จ่ายเงินและแผนส่งคืนเงินกู้

12.1 แผนการใช้จ่ายเงิน

เกษตรกรขอเบิกจ่ายเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ภายใต้หลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่กำหนด

12.2 แผนส่งคืนเงิน

เกษตรกรจะนำเงินกู้ ส่งคืน ธ.ก.ส. จำนวน 5 งวด แต่ละงวดห่างกัน 1 ปี โดย 2 ปีแรก ปลอดการชำระเงินต้น เนื่องจากแพะยังไม่ให้ผลผลิต แต่ไปสมทบชำระคืนในปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยเกษตรกรชำระอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ดังนี้

ปีที่ 1 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 2 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 3 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 4 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 5 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 พร้อมดอกเบี้ย

ตารางแสดงแผนส่งคืนเงิน

หน่วย : บาท

ปีที่	เงินต้น	ดอกเบี้ยที่เกษตรกรจ่าย (บาทต่อราย)	ดอกเบี้ยที่รัฐชดเชย (บาทต่อราย)
0	232,000	-	-
1	-	4,640	6,960
2	-	4,640	6,960
3	46,400	4,640	6,960
4	69,600	3,712	5,568
5	116,000	2,920	3,480
รวมดอกเบี้ย		19,952	29,928

13. การบริหารความเสี่ยง

13.1 กรณีเกษตรกรผู้ร่วมโครงการไม่ชำระหนี้

1) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ค้ำประกันสมาชิกผู้กู้เงิน

2) คณะทำงานในพื้นที่ติดตามการดำเนินงานและรายงานผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

13.2 กรณีเกิดภัยพิบัติในพื้นที่เป้าหมาย

1) คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่ไม่เคยมีประวัติน้ำท่วมซ้ำซาก

2) มีการช่วยเหลือจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับอำเภอ/จังหวัด

3) การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้อพยพสัตว์เลี้ยง กรณีเกิดอุทกภัย

14. ตัวชี้วัด

14.1 ร้อยละ 80 ของเกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเลี้ยงแพะได้อย่างยั่งยืน

14.2 ปริมาณแพะพันธุ์ดีเข้าสู่ระบบ 15,000 แม่

14.3 ลดพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสมได้ 2,500 ไร่

15. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

15.1 ผลผลิต (Output)

1) สร้างอาชีพและรายได้จากการเลี้ยงแพะอย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรรายย่อย

2) เพิ่มแพะพันธุ์ดีเข้าสู่ระบบการผลิตแพะของประเทศ เป็นฐานการผลิตแพะต้นน้ำ

3) ผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากมูลแพะเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

4) สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร เครือข่ายผู้เลี้ยงแพะ ให้เชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) แพะทั้งระบบ

15.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เกษตรกรผู้เลี้ยงแพะมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ลดภาระเรื่องเงินลงทุนและค่าดอกเบี้ยในช่วงระยะเวลาที่แพะยังไม่ให้ผลผลิต สร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ทั้งรายได้จากการจำหน่ายมูลแพะ รายได้จากการผลิตลูกแพะจำหน่ายหรือเลี้ยงขุนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าและจูงใจให้เกษตรกรเลี้ยงแพะเป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ เพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพภาคเกษตร

2) สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแพะเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตแพะของประเทศ

3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงแพะให้สอดคล้องกับข้อจำกัดด้านพื้นที่และสถานการณ์แรงงานของประเทศ และสามารถใช้ประโยชน์จากมูลแพะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลแพะปรับปรุงคุณภาพดินสำหรับเพาะปลูกพืชอื่นๆ เป็นการลดต้นทุนค่าปุ๋ยเคมี

5) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงแพะ เครือข่ายและธุรกิจสหกรณ์แพะ เชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) แพะทั้งระบบ

6) ลดความเสี่ยงจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยการเลี้ยงแพะแบบผสมผสาน

15.3 ผลกระทบ (Impact)

<u>เชิงบวก</u>

1) เกิดความมั่นคงทางด้านอาหาร

2) เพิ่มผลผลิตปุ๋ยมูลสัตว์ (ปุ๋ยอินทรีย์) ใช้ในกระบวนการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ เป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบผลิตภัณฑ์ปลอดสารพิษ

3) เกิดอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยไม่ต้องพึ่งพาเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว

4) เกิดโครงสร้างการพัฒนาผลิตแพะทั้งระบบ แบบครบวงจร

<u>เชิงลบ</u>

- ไม่มี -

16. เงื่อนไขความสำเร็จ

16.1 เกษตรกรผู้ร่วมโครงการต้องมีแหล่งน้ำ ที่สามารถบริหารจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ ให้มีผลผลิตเพียงพอตลอดปี และมีการสำรองอาหารไว้ใช้ในฤดูแล้ง เช่น มันหมักยีสต์ กระถินหมัก หญ้าหมัก และอื่นๆ เป็นต้น

16.2 เกษตรกรต้องเลี้ยงแพะในระบบ Intensive Farm

16.3 ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาโดยทันที





โครงการสนับสนุน การปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า

โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า

1. โครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบ กรมปศุสัตว์

3. เหตุผลและความจำเป็น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้พัฒนาแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agricultural Map for Adaptive Management) หรือ Agri-Map ซึ่งรวบรวมข้อมูลเชิงภูมิศาสตร์ของทุกหน่วยงานไว้ใน ที่เดียวกัน ประกอบด้วยข้อมูลหลักด้านการเกษตร เช่น น้ำ ดิน พืช ประมง การตลาด โลจิสติกส์ และข้อมูลอื่นๆ เช่น ขอบเขตการปกครอง การใช้ประโยชน์ที่ดิน ประชากร ทะเบียนเกษตรกร เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเกษตร

และตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map เพื่อส่งเสริมอาชีพอื่นๆที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า ดังนั้น กรมปศุสัตว์ได้จัดทำโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า ซึ่งให้ผลตอบแทนเร็ว คุ้มค่าต่อการลงทุน สามารถแก้ปัญหาวิกฤตการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์เลี้ยงโค-กระบือในฤดูแล้งของประเทศได้ โดยการปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายในเชิงการค้า

4. วัตถุประสงค์

4.1 เพื่อลดพื้นที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N)

4.2 เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์เป็นการค้า ให้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

5. เป้าหมาย

5.1 เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน จำนวน 500 ราย (50 กลุ่ม) รายละ 5 ไร่ รวม 2,500 ไร่

5.2 เกษตรกรปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่ายในเชิงการค้า จำนวน 2,500 ไร่

6. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ 30 จังหวัดที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยควรอยู่ใกล้เคียงแหล่งเลี้ยงสัตว์ (โคเนื้อ โคนม โคขุน แพะ แกะ) มีการคมนาคมสะดวก และมีแหล่งน้ำเพียงพอตลอดปี

7. วิธีดำเนินงาน

7.1 คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานขับเคลื่อนโครงการ

1) ระดับกรมปศุสัตว์
   - คณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์
   - คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

2) ระดับจังหวัด
   - คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
   - คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์

7.2 การคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับ single command กำหนดพื้นที่เป้าหมายและคัดเลือกเกษตรกรตามคุณสมบัติที่กรมปศุสัตว์กำหนด โดยเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3,N) ตามแผนที่ Agri-Map โดยใช้กลไกของศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

7.3 หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และคุณสมบัติของเกษตรกร

1) คุณสมบัติของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
   (1) เป็นเกษตรกรปลูกข้าวในพื้นที่ S3,N (ไม่เป็นเขตป่าสงวน หรือพื้นที่สาธารณะ) โดยเกษตรกรจะต้องปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 5 ไร่ มาปลูกพืชอาหารสัตว์ เป็นการค้า และสามารถบริหารจัดการพืชอาหารสัตว์ เพื่อจำหน่ายให้เพียงพอตลอดระยะเวลา 5 ปี
   (2) เป็นสมาชิกขององค์กรเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย (วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มเกษตรกร นิติบุคคล/สหกรณ์)
   (3) เป็นลูกหนี้ชั้นดีของสถาบันการเงิน (ธ.ก.ส.)
   (4) ต้องไม่เป็นบุคคลที่ผิดนัดชำระหนี้ หรือสัญญาเงินทุนของทางราชการ เว้นแต่ ส่วนราชการเห็นว่ามิใช่ความผิดของเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระหนี้คืนได้
   (5) ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการบริหารกลุ่ม

2) เกษตรกรมีความพร้อมในการจัดเตรียมโรงเก็บพืชอาหารสัตว์อย่างเหมาะสม และมีภูมิลำเนาที่สามารถดูแลแปลงพืชอาหารสัตว์ของตนเองได้ตลอดเวลา

3) เกษตรกรจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขของโครงการฯ

7.4 การขอสินเชื่อ

1) กรมปศุสัตว์ร่วมกับ ธ.ก.ส. กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติในการขอสินเชื่อ และการจ่ายเงินสินเชื่อ

2) เกษตรกรจัดทำเอกสารประกอบแผนการขอสินเชื่อ เพื่อจัดซื้อปัจจัยการผลิตที่จำเป็นในการผลิตพืชอาหารสัตว์ เพื่อการจำหน่าย

3) กลุ่มเกษตรกรยื่นขอสินเชื่อ ตามหลักเกณฑ์การกู้เงินของ ธ.ก.ส. ภายใต้เงื่อนไขของโครงการฯ

7.5 กระบวนการผลิตพืชอาหารสัตว์

1) เลือกพื้นที่ที่มีความราบเรียบสม่ำเสมอ ไม่มีร่มเงา มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก สามารถให้น้ำได้ตลอดทั้งปี

2) ทำการไถพรวนให้ดินร่วนซุย ใส่ปุ๋ยคอกรองพื้นอัตรา 2,000 กิโลกรัม/ไร่ และปุ๋ยรองพื้นสูตร 15-15-15 อัตรา 50 กิโลกรัม/ไร่ ควรปลูกในพื้นที่แปลงขนาดใหญ่ที่เครื่องจักรกลสามารถทำงานได้

3) การตัดปรับสภาพครั้งแรก ควรกำจัดวัชพืช ให้น้ำ ให้ปุ๋ยตามความเหมาะสม และตัดปรับสภาพครั้งแรกหลังปลูกประมาณ 60 วัน ยกเว้นหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ตัดปรับสภาพครั้งแรก หลังปลูกที่อายุประมาณ 90 วัน

4) การจัดการแปลงหญ้าหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ กรมปศุสัตว์

5) รูปแบบการผลิตพืชอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่าย สามารถทำได้หลายรูปแบบ เช่น ในรูปของพืชสดหรือหญ้าสด พืชแห้งหรือหญ้าแห้ง และพืชหมัก

7.6 การถ่ายทอดความรู้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร่วมกับศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ถ่ายทอดองค์ความรู้การปลูกพืชอาหารสัตว์ เพื่อการจำหน่ายแก่เกษตรกรเป้าหมาย ระยะเวลา 1 วัน

7.7 การดูแลแปลงพืชอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ให้คำแนะนำการบริหารจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ ก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต รวมถึงการแปรรูป การเก็บรักษา การขนส่ง

7.8 การจำหน่ายพืชอาหารสัตว์

ทำสัญญาการจำหน่ายพืชอาหารสัตว์ หรือข้อตกลงซื้อขายล่วงหน้ากับผู้ซื้อ โดยกำหนดเงื่อนไขการซื้อ-ขายที่ชัดเจน และมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย

7.9 การติดตามประเมินผลโครงการ

1) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับจังหวัด รายงานผลการปฏิบัติงาน

2) คณะทำงานขับเคลื่อนโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพปศุสัตว์ ระดับกรมปศุสัตว์ ติดตามผลการปฏิบัติงาน

8. ระยะเวลาดำเนินการ

5 ปี (เริ่มดำเนินโครงการ 1 ตุลาคม 2559)

9. งบประมาณ รวมทั้งสิ้นภายในวงเงิน 89.96 ล้านบาท ดังนี้

9.1 เงินกู้ ธ.ก.ส. เป็นเงิน 70.00 ล้านบาท

1) ค่าเตรียมดิน ค่าแรงงานปลูกหญ้า 500 รายๆ ละ 40,000 บาท เป็นเงิน 20.00 ล้านบาท

2) ค่าเครื่องหั่นสับพืชอาหารสัตว์ 500 ชุดๆ ละ 100,000 บาท เป็นเงิน 50.00 ล้านบาท

9.2 เงินงบกลาง เป็นเงิน 19.96 ล้านบาท

1) งบดำเนินงาน เป็นเงินทั้งสิ้น 11.35 ล้านบาท

(1) ค่าฝึกอบรมเกษตรกร 500 รายๆ ละ 1 วันๆ ละ 200 บาท เป็นเงิน 100,000 บาท

(2) ค่าวางระบบน้ำ 2,500 ไร่ๆ ละ 4,000 บาท เป็นเงิน 10.00 ล้านบาท

(3) ค่าจัดเตรียมและขนย้ายท่อนพันธุ์ 500 รายๆ ละ 500 บาท เป็นเงิน 250,000 บาท

(4) ค่าใช้จ่ายติดตามงาน จำนวน 50 กลุ่มๆ ละ 4 ครั้งๆ ละ 1,000 บาท/ปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 1.00 ล้านบาท

2) ค่าชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 8.61 ล้านบาท

10. การวิเคราะห์การเงิน

ตารางวิเคราะห์การเงิน

หน่วย : บาท

ปีที่	รายได้	รายจ่าย	PVB (รายได้ปัจจุบัน)	PVC (รายจ่ายปัจจุบัน)	NPV (มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ)
0		70,000,000.00	0.00	70,000,000.00	-70,000,000.00
1	150,000,000.00	27,347,825.00	138,888,888.89	25,322,060.19	113,566,828.70
2	150,000,000.00	27,347,825.00	128,600,823.05	23,446,352.02	105,154,471.02
3	150,000,000.00	27,347,825.00	119,074,836.15	21,709,585.21	97,365,250.95
4	150,000,000.00	27,067,825.00	110,254,477.92	19,895,659.43	90,358,818.49
5	150,000,000.00	26,647,825.00	102,087,479.56	18,136,061.93	83,951,417.62
รวม	750,000,000.00	135,759,125.00	598,906,505.56	178,509,718.77	420,396,786.79

(NPV= 420,396,786 บาท IRR= 174.11 % B/C ratio= 3.36)

ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า ระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี คำนวณค่าเฉลี่ยต้นทุนและผลตอบแทนรายปี ด้วยอัตราคิดลด 8.0% สรุปได้ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV)

คือการคำนวณหาผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิของโครงการ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์วัดว่าจะให้ผลตอบแทนคุ้มค่าหรือไม่ ซึ่งจะยอมรับโครงการเมื่อ NPV มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 0 จากการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนสุทธิ (NPV) มีค่าเท่ากับ 420,396,786 บาท ซึ่งมีค่ามากกว่า 0 แสดงว่าการลงทุนให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า

อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR)

คืออัตราผลตอบแทนที่ทำให้มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนเท่ากับมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนหรืออัตราที่ทำให้ค่า NPV=0 โดยจะยอมรับโครงการเมื่อ IRR มากกว่าอัตราคิดลดหรือดอกเบี้ยเงินกู้ จากการคำนวณอัตราผลตอบแทนภายในโครงการ มีค่าเท่ากับ 174.11 % เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับอัตราคิดลดที่กำหนดไว้คือ 8.0% แล้วนั้นแสดงว่าการลงทุนให้ผลตอบแทนมากกว่า เพราะฉะนั้นจึงคุ้มค่าควรแก่การลงทุน

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C ratio)

คือเกณฑ์ที่แสดงถึงอัตราส่วนระหว่างผลรวมมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับผลรวมมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนตลอดอายุโครงการ ซึ่งจะยอมรับโครงการเมื่อ B/C ratio มากกว่า 1 ในการลงทุนของโครงการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า มีอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 3.36 ซึ่งมากกว่า 1 แสดงว่า ผลตอบแทนที่ได้รับมากกว่าเงินทุนที่ได้ลงทุนไป

11. ข้อสมมุติฐานของโครงการ

11.1 การประมาณการรายจ่าย อ้างอิงข้อมูลจาก สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เอกสารวิชาการ เรื่อง เศรษฐกิจการผลิตและการตลาดหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ในส่วนโครงสร้างต้นทุนการผลิตหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 แบบผลิตเพื่อขาย โดยมีค่าแรงงานไร่ละ 7,985.04 บาท และ ค่าวัสดุไร่ละ 2,394.09 บาท

11.2 ปริมาณผลผลิตหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1 ไร่ละ 40 ตันต่อปี และจำหน่ายในราคา กิโลกรัมละ 1.5 บาท

11.3 เกษตรกรกู้เงิน รายละ 140,000 บาท สำหรับค่าเตรียมดิน ค่าแรงงานปลูกหญ้า 40,000 บาท ค่าเครื่องหั่นสับพืชอาหารสัตว์ 100,000 บาท และกำหนดเงื่อนไขการชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ย ดังนี้

ปีที่ 1-2 ปลอดการชำระเงินต้นแต่เริ่มชำระดอกเบี้ยตั้งแต่วันแรก ปีที่ 3 ชำระเงินต้นร้อยละ 20 ปีที่ 4 ชำระเงินต้นร้อยละ 30 และปีที่ 5 ชำระเงินต้นร้อยละ 50 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 5 โดยรัฐสนับสนุนร้อยละ 3 เกษตรกรจ่ายดอกเบี้ยร้อยละ 2

12. แผนการใช้จ่ายเงินและแผนส่งคืนเงินกู้

12.1 แผนการใช้จ่ายเงิน

เกษตรกรขอเบิกจ่ายเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ภายใต้หลักเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติที่กำหนด เพื่อนำไปจัดหาปัจจัยการผลิต

12.2 แผนส่งคืนเงิน

เกษตรกรจะนำเงินกู้ ส่งคืน ธ.ก.ส. จำนวน 5 งวด แต่ละงวดห่างกัน 1 ปี โดย 2 ปีแรก ปลอดการชำระเงินต้น แต่ไปสมทบชำระคืนในปีที่ 3 เป็นต้นไป โดยเกษตรกรชำระอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ดังนี้

ปีที่ 1 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 2 ปลอดการชำระเงินต้น แต่ชำระดอกเบี้ย

ปีที่ 3 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 4 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 พร้อมดอกเบี้ย

ปีที่ 5 ชำระเงินต้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 พร้อมดอกเบี้ย

ตารางแสดงแผนส่งคืนเงิน

หน่วย : บาท

ปีที่	เงินต้น	ดอกเบี้ยที่เกษตรกรจ่าย (บาทต่อราย)	ดอกเบี้ยที่รัฐชดเชย (บาทต่อราย)
0	140,000	-	-
1	-	2,800	4,200
2	-	2,800	4,200
3	28,000	2,800	4,200
4	42,000	2,240	3,360
5	70,000	840	1,260
รวมดอกเบี้ย		11,480	17,220

13. การบริหารความเสี่ยง

13.1 กรณีเกษตรกรผู้ร่วมโครงการไม่ชำระหนี้

1) ให้คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ค้ำประกันสมาชิกผู้กู้เงิน

2) คณะทำงานในพื้นที่ติดตามการดำเนินงานและรายงานผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

13.2 กรณีเกิดภัยพิบัติในพื้นที่เป้าหมาย

1) คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่ไม่เคยมีประวัติน้ำท่วมซ้ำซาก

2) มีการช่วยเหลือจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติระดับอำเภอ/จังหวัด

3) การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้อพยพสัตว์เลี้ยง กรณีเกิดอุทกภัย

14. ตัวชี้วัด

14.1 ร้อยละ 80 ของเกษตรกร สามารถประกอบอาชีพการทำนาหญ้า

14.2 ลดพื้นที่ปลูกข้าวได้จำนวน 2,500 ไร่

15. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

15.1 ผลผลิต (Output)

1) สร้างอาชีพการปลูกพืชอาหารสัตว์ เพื่อจำหน่ายอย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรรายย่อย

2) เพิ่มพื้นที่การปลูกพืชอาหารสัตว์ของประเทศ

3) แก้ปัญหาการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ ในช่วงฤดูแล้ง

15.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

1) เกษตรกรผู้ร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น สร้างรายได้แก่เกษตรกรอย่างยั่งยืน ผลตอบแทนที่ได้มีความคุ้มค่าสามารถจูงใจให้เกษตรกรปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อจำหน่าย เป็นอาชีพผสมผสานกับอาชีพเกษตรกรรมอื่นๆ

2) สร้างความมั่นคงทางอาหารสัตว์ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีของประเทศ

3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการปลูกพืชอาหารสัตว์ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดและสถานการณ์แรงงานของประเทศ และสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกรปลูกพืชอาหารสัตว์ เกิดเครือข่ายและธุรกิจสหกรณ์ปลูกพืชอาหารสัตว์ เชื่อมโยงมูลค่าตลอดห่วงโซ่การผลิต (Value Chain) พืชอาหารสัตว์ทั้งระบบ

15.3 ผลกระทบ (Impact)

<u>เชิงบวก</u>

1) ลดพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri-Map

2) สร้างอาชีพการปลูกพืชอาหารสัตว์ เพื่อการจำหน่าย ให้แก่กลุ่มเกษตรกร

3) สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแบบผสมผสาน โดยไม่ต้องพึ่งพาเกษตรกรรมเชิงเดี่ยว

<u>เชิงลบ</u>

-ไม่มี -

16. เงื่อนไขความสำเร็จ

16.1 ต้องอยู่ใกล้แหล่งที่มีการเลี้ยงปศุสัตว์ (โคเนื้อ กระบือ แพะ แกะ) อย่างหนาแน่น

16.2 มีแหล่งน้ำเพียงพอที่สามารถใช้ได้ตลอดปี

16.3 มีเครื่องจักรกลที่สามารถจัดการผลผลิตได้อย่างประหยัดและรวดเร็ว

16.4 มีการรวมกลุ่มฯ อย่างเข้มแข็ง และมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับสถาบันเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ เพื่อการวางแผนด้านการตลาด

16.5 ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาโดยทันที



โครงการปรับเปลี่ยน การปลูกพืชหลากหลาย

โครงการขยายการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561

1. ความสอดคล้องกับนโยบาย : ด้านการผลิตและการตลาดสินค้าข้าวครบวงจร มาตรการปรับลดรอบการปลูกข้าวเพื่อปลูกพืชหมุนเวียน ปีการผลิต 2560/61

2. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลัก และเป็นอาชีพที่สำคัญของเกษตรกรไทย มีเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประมาณ 3.98 ล้านครัวเรือน คาดการณ์ว่า ในปี 2560 จะมีพื้นที่ปลูกประมาณ 73 ล้านไร่ แยกเป็นรอบที่ 1 จำนวน 60 ล้านไร่ คิดเป็นผลผลิต 25.56 ล้านตันข้าวเปลือก (16.87 ล้านตันข้าวสาร) และรอบที่ 2 จำนวน 13 ล้านไร่ คิดเป็นผลผลิต 8.32 ล้านตันข้าวเปลือก (5.43 ล้านตันข้าวสาร) ปริมาณการส่งออกเฉลี่ยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2553/54 – 2557/58) 8.9 ล้านตันข้าวสาร (13.6 ล้านตันข้าวเปลือก) และใช้ภายในประเทศ 10.77 ล้านตันข้าวสาร (16.32 ล้านตันข้าวเปลือก) จะเห็นว่า การผลิตข้าวเกินปริมาณความต้องการใช้ในประเทศ และส่งออกเป็นจำนวนมาก จากปัญหาดังกล่าว คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าข้าวแห่งชาติ เพื่อนำไปจัดทำแผนปฏิรูปภาคการเกษตร และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร (ด้านการผลิต) มีคำสั่งที่ 1/2560 แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร จำนวน 8 คณะ ร่วมกันพิจารณาวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ในฤดูกาลผลิต ปี 2560/61 โดยใช้หลักคิด “ตลาดนำการผลิต หรือผลิตให้มีปริมาณผลผลิตตรงกับปริมาณความต้องการของตลาด” เพื่อมิให้เกิดปัญหากระทบต่อเกษตรกรในเรื่องราคา และการส่งออก โดยคณะทำงานฯ พิจารณากำหนดเป้าหมายปริมาณความต้องการผลผลิตข้าวในปี 2560/61 จำนวน 30.25 ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งจำเป็นต้องลดการผลิตข้าวเปลือก จากที่เคยผลิตได้เฉลี่ยปีละ 36.1 ล้านตันข้าวเปลือก รวมทั้งการจัดการด้านการผลิต และบริหารจัดการเรื่องการตลาดที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ

จากการกำหนดเป้าหมายความต้องการผลผลิต จำนวน 30.25 ล้านตันข้าวเปลือก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่เป้าหมายเพาะปลูก ให้สอดคล้องกับเป้าหมายปริมาณผลผลิต จึงจำเป็นต้องลดรอบพื้นที่เพาะปลูกข้าว ฤดูนาปรัง ในเขตพื้นที่ 53 จังหวัด เนื่องจากเป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวในฤดูนาปรังขนาดใหญ่ของประเทศ โดยจัดทำกิจกรรมทางเลือกพืชที่เหมาะสม เข้าไปทดแทน ในพื้นที่ดังกล่าว ซึ่งในอดีตพื้นที่นาในเขตพื้นที่ 53 จังหวัด มีการทำนาเชิงระบบ กล่าวคือ ปลูกข้าวสลับหรือร่วมกับพืชอื่น เช่น ข้าวโพดหวาน ข้าวโพดฝักอ่อน ถั่วเหลือง ถั่วเหลืองฝักสด ถั่วเขียว ถั่วลิสง และพืชผัก ผลผลิตใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และแปรรูปอาหาร ซึ่งในแต่ละปีมีความต้องการจำนวนมาก แต่ในปัจจุบันเกษตรกรเปลี่ยนแปลงการทำนาเป็นพืชเชิงเดี่ยว กล่าวคือ ปลูกข้าวมากกว่า 2 รอบต่อปี ไม่ทำการเพาะปลูกพืชอื่นสลับหลัง

การเก็บเกี่ยวข้าว ส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว ขาดแคลนวัตถุดิบ และต้องนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศจำนวนมากขึ้นทุกปี เช่น ถั่วเหลือง นำเข้าปีละ 2,200,000 ตัน ถั่วลิสง นำเข้าปีละ 95,000 ตัน ถั่วเขียวนำเข้าปีละ 30,000 ตัน ดังนั้น ในสภาวการณ์ปัจจุบันที่ผลผลิตข้าวมีปริมาณ เกินความต้องการของตลาด การเข้าไปสนับสนุนให้เกษตรกร ในเขตพื้นที่ 53 จังหวัด ผู้ซึ่งมีประสบการณ์จัดระบบการเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นา ให้ลดรอบการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่มีความเหมาะสม และมีตลาดรองรับผลผลิต จะสามารถช่วยลดปริมาณข้าวใหม่ที่จะออกสู่ตลาด ลดความเสี่ยงเรื่องราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ ทำให้เกษตรกร มีรายได้จากการปลูกพืชอื่น และผลดีให้เกษตรกรเรื่องการตัดวงจรการระบาดของศัตรูข้าว และดินมีการพักฟื้นตัว มีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการเพาะปลูกข้าวในฤดูกาลต่อไป รวมทั้งการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าว ไปปลูกพืชชนิดใหม่ที่มีรายได้ดีในอนาคตอีกด้วย

ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561 ขึ้น โดยการสนับสนุนมาตรการจูงใจให้เกษตรกรลดรอบการปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่นทดแทน เช่น สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชทดแทนบางส่วน ให้องค์ความรู้การผลิตพืชทดแทน และจัดหาตลาดรองรับ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกรในการผลิตพืชทดแทน

3. วัตถุประสงค์

1. ลดรอบการทำนาในฤดูนาปรัง ด้วยการพักการทำนาสลับปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชทางเลือกอื่น
2. สร้างรายได้จากการปลูกพืชอื่นทดแทนการปลูกข้าว ให้เกษตรกรที่เข้าร่วมมาตรการลดรอบ การทำนากับภาครัฐ
3. สร้างโอกาสให้กับเกษตรกรได้เรียนรู้การเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นา เพื่อเป็นเกษตรกรรมทางเลือกให้เกษตรกรในระยะยาว

4. เป้าหมายการดำเนินงาน

1. เป้าหมายพื้นที่

1.1 พื้นที่ 53 จังหวัด ประกอบด้วย

ภาคเหนือ 15 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ เชียงราย เชียงใหม่ นครสวรรค์ พะเยา พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี ลำปาง แพร่ น่าน ตาก

ภาคกลาง 9 จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี อ่างทอง กรุงเทพมหานคร สิงห์บุรี ปทุมธานี นนทบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี นครราชสีมา ยโสธร หนองบัวลำภู บึงกาฬ สุรินทร์ มุกดาหาร เลย บุรีรัมย์ อำนาจเจริญ

ภาคตะวันออก 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ปราจีนบุรี นครนายก ฉะเชิงเทรา

ภาคตะวันตก 5 จังหวัด ได้แก่ ราชบุรี เพชรบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม

1.2 พื้นที่จำนวน 300,000 ไร่ เกษตรกร 20,000 ครัวเรือน ปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลายตามความต้องการของเกษตรกร ยกเว้น หญ้าเลี้ยงสัตว์ อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชปุ๋ยสด ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผลไม้ยืนต้น และพืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวมากกว่า 120 วัน ภายใต้เงื่อนไขของข้อมูลทางวิชาการ ความเป็นไปได้ในการผลิต และความต้องการของตลาด โดยพื้นที่ดังกล่าว ต้องไม่ทำการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ในช่วงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 ถึง 30 เมษายน 2561 ยกเว้น พื้นที่รับน้ำที่มีประกาศให้ทำนาปีเร็วขึ้น และเกษตรกรสามารถเลือกช่วงระยะเวลาปลูกพืชหลากหลายได้ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2561

2. เป้าหมายการสนับสนุน

กรมส่งเสริมการเกษตร จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย ไร่ละ 2,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 15 ไร่

5. ระยะเวลาดำเนินการ

1. ระยะเวลาปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2561

2. ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม เดือนพฤศจิกายน 2560 - มิถุนายน 2561 (รายละเอียดตามแผนปฏิบัติงาน)

6. วิธีการดำเนินงาน

1. ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการให้จังหวัดรับทราบสถานการณ์ และนโยบายการผลิตข้าวครบวงจรของรัฐ รวมทั้งกิจกรรมทางเลือกพืช อภิปราย ระดมความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงาน วางแผนการบริหารจัดการน้ำภายในพื้นที่ โดยไม่ให้ส่งผลกระทบต่อแปลงพืชหลากหลาย และเป็นแนวทางการปฏิบัติงานในพื้นที่

2. กำหนดพื้นที่เป้าหมายในการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย รายจังหวัด

3. จังหวัดพิจารณาทางเลือกพืชที่เหมาะสมภายในจังหวัด ภายใต้เงื่อนไขหลักการทางวิชาการผลิตและการตลาด ยกเว้น หญ้าเลี้ยงสัตว์ อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ พืชปุ๋ยสด ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ผลไม้ยืนต้น และพืชที่มีอายุเก็บเกี่ยวมากกว่า 120 วัน แนะนำเกษตรกรประกอบการตัดสินใจทำการผลิต เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ระหว่างการลดรอบทำนาในฤดูนาปรัง ควรเน้นให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิตพืชชนิดเดียวกัน เพื่อความสะดวกต่อการบริหารจัดการเรื่องการผลิต และการตลาด

4. คณะกรรมการ และคณะทำงาน รวม 3 คณะ (ใช้หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561)

5. จัดทำเวทีชุมชนเพื่อชี้แจงโครงการรับสมัครเกษตรกร โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้าร่วมจัดเวที

5.1 ทำความเข้าใจ และให้เกษตรกรทราบสถานการณ์ และนโยบายการผลิตข้าวของรัฐในการกำหนดปริมาณการผลิตข้าวให้เหมาะสม กับปริมาณความต้องการของตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตข้าวล้นตลาด และเกษตรกรขายข้าวได้ราคาต่ำ

5.2 เสนอทางเลือกพืช และหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการฯ ให้เกษตรกรในชุมชนประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยสำนักงานเกษตรจังหวัด/สำนักงานเกษตรอำเภอ เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศูนย์วิจัยพืชไร่/สถานีทดลองพืชไร่ที่รับผิดชอบจังหวัด ให้ข้อมูลด้านการผลิตพืช สำนักงานพาณิชย์จังหวัด ให้ข้อมูลด้านตลาด

5.3 รับสมัครเกษตรกรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ โดยเกษตรกรต้องมีคุณสมบัติ และมีหลักฐานการสมัคร (ใช้หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561)

5.3.1 การรับสมัคร ยื่นใบสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2560 และเลือกช่วงระยะเวลาเพาะปลูกพืชหลากหลาย ได้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2560 - 28 กุมภาพันธ์ 2561

5.3.2 บันทึกข้อมูลการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ลงระบบให้แล้วเสร็จภายในเดือน มกราคม 2561 ระบบจะประมวลผลจำนวนเกษตรกรที่สมัครใจ เข้าร่วมโครงการฯ และทางเลือกพืช เพื่อพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน

6. รวบรวมข้อมูลกิจกรรมทางเลือกพืช ที่เกษตรกรสมัครเข้าร่วมการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย ให้กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับภาคเอกชน พิจารณาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร ในรูปแบบการผลิตแบบมีพันธะสัญญาในแต่ละพื้นที่

7. ส่งเสริมและสนับสนุน ให้เกษตรกรเข้าร่วมการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย รวมตัวกันเป็นกลุ่มผลิต เพื่อให้การบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดการผลผลิต และการตลาดได้ อย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร

8. ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพิจารณาสินค้าเกษตรทางเลือก และวางแผนการผลิตและการตลาด แบบมีพันธะสัญญา

9. จัดทำข้อมูลวิชาการตามกิจกรรมทางเลือกพืช เพื่อให้ความรู้ด้านการผลิตพืชทดแทนแก่เกษตรกร

10. ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ผ่านสื่อ

11. จัดการเรียนรู้ให้เกษตรกร มีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์การผลิตข้าว ประโยชน์ของการลดรอบการปลูกข้าว และความรู้ในการผลิตพืชที่เกษตรกรเลือก ให้มีความสามารถในการผลิตพืชทางเลือก และใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจ ปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอื่นในระยะยาวต่อไป

12. เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชหลากหลายตามชนิดพืช และช่วงระยะเวลาที่แจ้งไว้ในใบสมัคร หากเกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชตามที่แจ้งไว้ในใบสมัคร โดยจะทำการปลูกพืชชนิดอื่นแทน ให้ยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงชนิดพืชที่จะปลูกด้วยตนเอง ต่อนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ที่เป็นสถานที่ตั้งแปลง หรือ ยื่นที่สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่เป็นที่ตั้งของแปลงตามใบสมัคร ได้ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน 2560 – กุมภาพันธ์ 2561 หากเกษตรกร ไม่มายื่นคำร้องแจ้งเปลี่ยนแปลงชนิดพืช และเมื่อคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ ระดับตำบล ลงตรวจสอบพื้นที่แล้ว ชนิดพืชไม่ตรงกับที่แจ้ง เกษตรกรจะไม่ได้รับสิทธิ์การสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามโครงการดังกล่าว

13. การตรวจสอบพื้นที่ และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปลูกพืชหลากหลาย (ใช้หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561)

14. การจ่ายเงินให้เกษตรกร (ใช้หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561)

15. ประสานงานกับผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด เข้าร่วมติดตาม ให้คำแนะนำในช่วงเก็บเกี่ยว และจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว รวมทั้งคุณภาพของสินค้า

16. ติดตาม ประเมิน และรายงานผล (ใช้หลักเกณฑ์ตามโครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561)

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้ดำเนินงาน
1. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ ให้เกษตรจังหวัดและเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ รับทราบสถานการณ์นโยบายการผลิตข้าวของรัฐและกิจกรรมทางเลือกพืช	พ.ย. 60	สสจ.
2. จัดประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานในพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดเวทีชุมชน และดำเนินงานโครงการฯ	พ.ย.-ธ.ค. 60	สสจ.
3. จัดเวทีชุมชน ชี้แจงความเป็นมาของโครงการ และรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ	พ.ย.-ธ.ค. 60	จว./อ./ศพก./หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
4. จัดทำระบบสารสนเทศ ทะเบียนเกษตรกรและระบบรายงาน	พ.ย.-ธ.ค. 60	ศสท.
5. ประชาสัมพันธ์โครงการพืชหลากหลาย	พ.ย.-ธ.ค. 60	สลก.
6. รวบรวมรายชื่อเกษตรกรผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ	พ.ย.-ธ.ค. 60	จว./อ./ศสท./สสจ.
7. รวบรวมข้อมูลกิจกรรมทางเลือกพืช ที่เกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย ให้กระทรวงพาณิชย์เพื่อจัดการหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกร	ม.ค. 61	สสจ./ศสท.

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้ดำเนินงาน
8. จัดทำข้อมูลวิชาการตามกิจกรรมทางเลือกพืชที่เกษตรกรเสนอความต้องการ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ให้ความรู้แก่เกษตรกร	ม.ค. 61	สสจ.
9. ประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อพิจารณาสินค้าเกษตรทางเลือก และวางแผนการผลิตและการตลาด	ม.ค. 61	สสจ./หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกชน
10. วางแผน และประสานงานหน่วยงานด้านวิชาการ จัดการเรียนรู้ให้เกษตรกรในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์การผลิตข้าว ประโยชน์ของการลดรอบการปลูกข้าว และความรู้ในการผลิตพืชที่เกษตรกรเลือก ให้มีความสามารถในการผลิตพืชทางเลือก	ธ.ค. 60 – ม.ค. 61	จว./อ./ศพก.
11. ตรวจสอบพื้นที่การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชที่หลากหลาย	พ.ย. 60 - มี.ค. 61	คณะทำงานตรวจสอบ/คณะกรรมการฯ
12. ตรวจสอบ ประมวลผล ข้อมูลรายชื่อเกษตรกร ส่งให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่	1 ธ.ค. 60 ถึง 31 พ.ค. 61	ศสท./สสจ.
13. สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	ก.พ. - มิ.ย. 61	ธ.ก.ส./ศสท./สสจ.
14. ติดตาม ประเมิน และรายงานผล - ส่วนกลาง/สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร1-4,6,7 และ 9 จัดทีมติดตาม ประเมิน และรายงานผล - จังหวัด/อำเภอ ติดตามให้คำแนะนำการผลิตแก่เกษตรกร จัดเก็บข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ บันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศและรายงานผลการดำเนินงาน ในระบบรายงาน - ประเมิน และรายงานผลโครงการฯ	 ธ.ค. 60 - พ.ค. 61 ธ.ค. 60 - พ.ค. 61 ธ.ค. 60 - พ.ค. 61	 สสจ./สสก.(1-4,6,7 และ 9) จว./อ. สศก.

หมายเหตุ: 1. การดำเนินงานสามารถปรับให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการผลิตในแต่ละพื้นที่ ตามความจำเป็น

2. สสจ. = สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร สลก. = สำนักงานเลขานุการกรม
ศสท. = ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
ศพก. = ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
จว. = จังหวัด อ. = อำเภอ ธ.ก.ส. = ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = กระทรวงพาณิชย์ (กรมการค้าภายใน) กรมวิชาการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน
เอกชน = ผู้ประกอบธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรและแปรรูป

8. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณตามกิจกรรมกรอบวงเงิน 647,475,500 บาท จากงบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ประจำปี พ.ศ. 2561

8.1 งบดำเนินงาน จำนวน 47,475,500 บาท

8.2 งบอุดหนุน จำนวน 600,000,000 บาท

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)	แหล่งเงิน
1. งบดำเนินงาน	**47,475,500**	**งบกลาง**
1.1 ค่าจัดเวทีชุมชน รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 2,265 ตำบล ตำบลละ 100 คน ๆ ละ 100 บาท	22,650,000	
1.2 จัดประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานในพื้นที่ 500 คน ๆ ละ 2 วัน ๆ ละ 1,300 บาท	1,300,000	
1.3 จัดการเรียนรู้การผลิตพืชทดแทนให้เกษตรกร 40,000 ครัวเรือนๆ ละ 200 บาท	4,000,000	
1.4 ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการโครงการฯ		
1) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบพื้นที่ของคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ ระดับตำบล จำนวน 2,265 ตำบล คณะทำงาน 5 คน ตรวจ 12 วัน ๆ ละ 130 บาท	17,667,000	
2) ค่าธรรมเนียมการโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรของ ธ.ก.ส.20,000 ราย ๆ ละ 10 บาท ต่อปี	200,000	
3) ค่าใช้จ่ายในการติดตาม ตรวจเยี่ยมแปลง ให้คำแนะนำ	408,500	
- ส่วนกลาง	220,000	
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร 7 สำนักงาน	530,000	
- สำนักงานเกษตรจังหวัด 53 จังหวัด ๆ ละ 10,000 บาท	200,000	
4) ประชาสัมพันธ์โครงการฯ (สลก.)	300,000	
5) ประเมินผลโครงการฯ (สศก.)		
2. งบเงินอุดหนุน	**600,000,000**	**งบกลาง**
สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชทดแทน เพื่อลดรอบการเพาะปลูกข้าวนาปรังของเกษตรกรบางส่วน ตามความต้องการของเกษตรกร เช่น ค่าเตรียมดิน ค่าปัจจัยการผลิต เป็นต้น จำนวน 300,000 ไร่ ไร่ละ 2,000 บาท	600,000,000	

หมายเหตุ งบประมาณตามข้อ 1.1 – 1.4

9. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

9.1 หน่วยงานหลัก กรมส่งเสริมการเกษตร (ส่วนกลาง/สสก./จว./อ.)

9.2 หน่วยงานสนับสนุน

9.2.1 หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

9.2.2 กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

9.2.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

9.2.4 ภาคเอกชน ผู้ประกอบธุรกิจการค้าสินค้าเกษตรและแปรรูป

10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

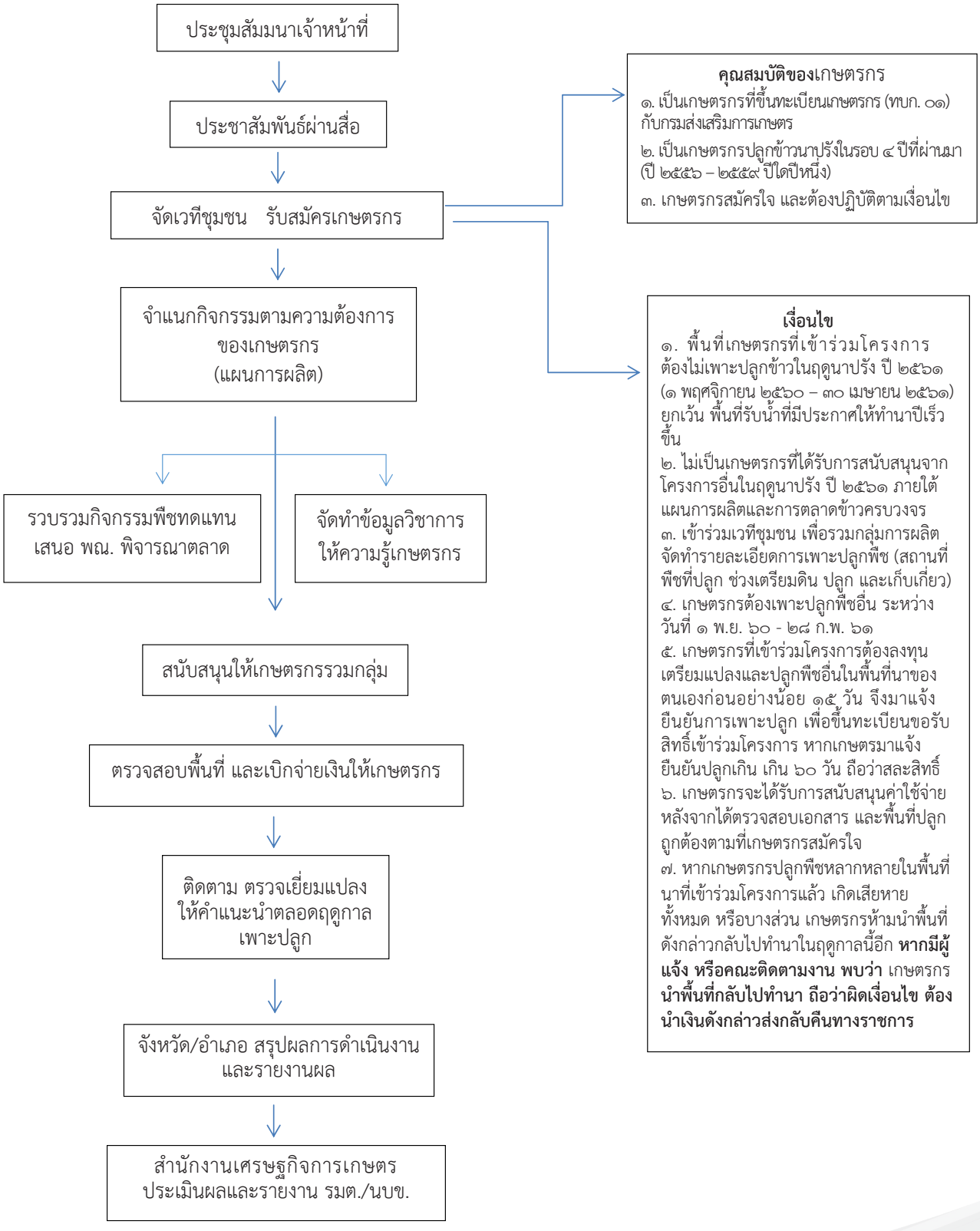
10.1 พื้นที่ทำนาลดลง จำนวน 300,000 ไร่ ผลผลิตข้าวเปลือกลดลง จำนวน 193,200 ตันข้าวเปลือก คิดเป็นข้าวสารลดลง จำนวน 127,512 ตัน

10.2 เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชทดแทน ระหว่างลดรอบการทำนาตามมาตรการของรัฐ

10.3 เกษตรกรได้มีโอกาสเรียนรู้การเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นา เพื่อเป็นกิจกรรมทางเลือกให้เกษตรกรตัดสินใจลดรอบทำนาในระยะยาว

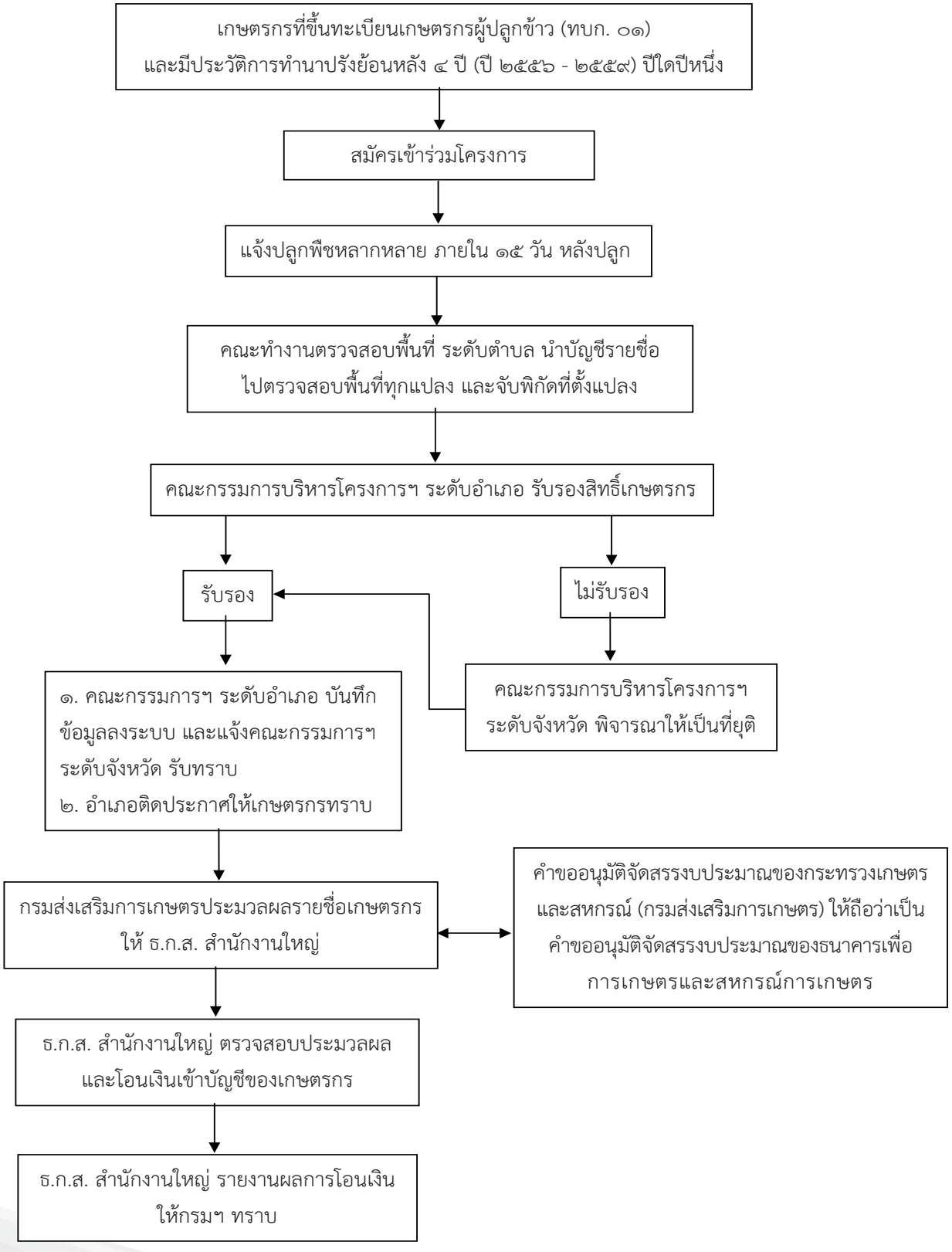
ขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการขยายการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561



ขั้นตอนและวิธีการจ่ายเงิน

โครงการขยายการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรัง ปี 2561





โครงการส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ยสด

โครงการขยายการปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี 2561

1. โครงการขยายการปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี 2561

(ภายใต้โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกพืชให้เหมาะสม)

สอดคล้องกับนโยบาย : แผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2560/61 (ด้านการผลิต)

2. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ข้าวโลก ปี 2559/60 มีการคาดการณ์การผลิตข้าว โดยจากเนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,013.13 ล้านไร่ ให้ผลผลิต 481.51 ล้านตันข้าวสาร (717.90 ล้านตันข้าวเปลือก) ซึ่งมีพื้นที่เพิ่มขึ้นจากปี 2558/59 ร้อยละ 1.82 และให้ผลผลิตมากขึ้นร้อยละ 1.96 แต่เนื่องจากปริมาณน้ำฝนในช่วงครึ่งหลังของปี 2559 ทั่วโลกมีเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดปรากฏการณ์ลานีญา ส่งผลให้ปริมาณผลผลิตข้าวในหลายๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทย มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น สำหรับสถานการณ์ข้าวไทยในปี 2559/60 คาดการณ์ว่าจะมีพื้นที่ปลูกข้าวทั้งหมด 64.947 ล้านไร่ ผลผลิต 30.04 ล้านตันข้าวเปลือก ส่งผลให้ราคาข้าว ปี 2560 มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากปริมาณผลผลิตข้าวโลกเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2559 ซึ่งจะส่งผลทำให้การแข่งขันในตลาดโลกมีความรุนแรงขึ้น และแนวโน้มราคาข้าวจะปรับตัวลดลงด้วย

ในรอบหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลใช้งบประมาณแผ่นดินจำนวนมากเพื่อแก้ปัญหาและช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทั่วประเทศ และในอนาคตหากสถานการณ์การเพาะปลูกข้าวได้ผลผลิตมากเกินความต้องการ รัฐบาลจะต้องทุ่มงบประมาณในการแก้ไขปัญหาราคาข้าวที่ตกต่ำและจะต้องแบกรับภาระเช่นนี้ทุกๆ ปี ซึ่งข้อเท็จจริงรัฐบาลได้พยายามแก้ไขปัญหาอุปทานข้าวเปลือกด้วยการลดพื้นที่ปลูกข้าว แต่ยังไม่สามารถลดพื้นที่ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ อาจเป็นเพราะการปลูกข้าวเป็นวัฒนธรรมของคนไทย และมีการสั่งสมประสบการณ์มาอย่างยาวนานจากรุ่นสู่รุ่น เกษตรกรจึงไม่มั่นใจในการปรับเปลี่ยนไปสู่อาชีพใหม่ หรือปลูกพืชอื่นที่ตนไม่มีความรู้และประสบการณ์ หรือขาดแรงจูงใจที่เหมาะสมหรือไม่แน่ใจในรายได้ หากต้องปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร (ด้านการผลิต) ได้พิจารณาวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรในฤดูกาลผลิต ปี 2560/61 โดยใช้หลักคิด“ตลาดนำการผลิตหรือผลิตให้มีปริมาณผลผลิตตรงกับปริมาณความต้องการของตลาด”เพื่อมิให้เกิดปัญหากระทบต่อชาวนาในเรื่องราคาและการส่งออก ในการนี้ กรมพัฒนาที่ดิน จึงได้จัดทำโครงการปลูกพืชปุ๋ยสด ตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ปี 2560/61 โดยการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน ในพื้นที่ 10 จังหวัด เพื่อเป็นการพักดินและให้เกษตรกรได้ลดรอบการทำนา เพื่อมาปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้พื้นที่นาข้าว เป็นพื้นที่ในการปลูกพืชปุ๋ยสด แต่เนื่องจากปลูกข้าวเป็นวิถีชีวิตและเป็นวัฒนธรรมของเกษตรกร

กรมพัฒนาที่ดิน จึงจำเป็นต้องสร้างแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนวิถีการเพาะปลูก โดยการสนับสนุนค่าปัจจัยการผลิต (เมล็ดพันธุ์ต้นทุน) และค่าไถ เพื่อให้เกษตรกรได้แบ่งพื้นที่ปลูกข้าว มาปลูกพืชปุ๋ยสดแทน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดอุปทานข้าวเปลือก ประกอบกับพื้นที่นาได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน ให้มีความอุดมสมบูรณ์ สำหรับเป็นรากฐานในการลดต้นทุนการผลิตข้าวสำหรับฤดูกาลถัดไป

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อลดอุปทานข้าวเปลือกโดยการปลูกพืชปุ๋ยสดทดแทนในนาข้าว

3.2 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปรับปรุงบำรุงดิน

3.3 เพื่อตัดวงจรศัตรูพืชโดยการพักดิน (ลดรอบการทำนา)

4. พื้นที่ดำเนินการ 10 จังหวัด

ภาคเหนือ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ และสุโขทัย

ภาคกลาง 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี อ่างทอง สิงห์บุรี สุพรรณบุรี และสมุทรสาคร

ภาคใต้ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตรัง สงขลา และสตูล

5. เป้าหมาย

พื้นที่จำนวน 200,000 ไร่

6. ระยะเวลาดำเนินการ

8 เดือน (ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2560 – มิถุนายน 2561)

7. วิธีการดำเนินงาน

7.1 ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการให้จังหวัดรับทราบสถานการณ์และนโยบายการผลิตข้าวครบวงจรของรัฐ รวมทั้งอภิปราย ระดมความคิดเห็นแนวทางการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางไปปฏิบัติในพื้นที่

7.2 สถานีพัฒนาที่ดินเป็นผู้สำรวจพื้นที่และเตรียมความพร้อมเกษตรกรในพื้นที่ดำเนินการ 10 จังหวัด

7.3 ประชุมหารือหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง ภาคีเครือข่าย อาทิ ธ.ก.ส. หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการรับทราบสถานการณ์และนโยบายการผลิตข้าว และข้อเสนอโครงการปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อรับทราบแนวทางปฏิบัติ

แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน ดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารโครงการปลูกพืชปุ๋ยสดฤดูนาปรังปี 2561 เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติ ทำหน้าที่

(1) กำกับ ดูแลและตรวจสอบการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัดผลผลิตและผลลัพธ์ที่โครงการกำหนดให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด

(2) ประชาสัมพันธ์ชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(3) ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการ

(4) แต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติมตามความจำเป็น

2) คณะทำงานอำนวยการและตรวจสอบพื้นที่ระดับจังหวัด ทำหน้าที่

(1) กำกับ ดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายโครงการ

(2) ตรวจสอบพื้นที่ปรับเปลี่ยนของเกษตรกรที่แจ้งความประสงค์ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์

(3) รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารโครงการฯ

(4) แต่งตั้งผู้ประสานงานเพิ่มเติมเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานในพื้นที่ ตามความเหมาะสม

7.4 รับสมัครเกษตรกร ที่แสดงความจำนงในการเข้าร่วมโครงการ โดยเกษตรกรต้องมีคุณสมบัติและมีหลักฐานการสมัคร ดังนี้

1) คุณสมบัติ และเงื่อนไขของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

(1) มีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะแล้ว

(2) เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (1 ครัวเรือน 1 สิทธิ์) ตามทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) ของกรมส่งเสริมการเกษตร

(3) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ต้องเป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรปลูกข้าวนาปรังในรอบปีที่ผ่านมา และพื้นที่เข้าร่วมต้องเป็นพื้นที่นา รายละไม่เกิน 15 ไร่

(4) เกษตรกรต้องมีบัญชีเงินฝากกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หากไม่มีต้องเปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส. เพื่อประโยชน์ในการรับเงินค่าใช้จ่ายหลังจากได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ

(5) เกษตรกรห้ามนำพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการไปทำนาปรังในฤดูการผลิต 2561 (1 พ.ย. 60 -30 เม.ย. 61)

2) การรับสมัคร เกษตรกรยื่นใบสมัครเข้าร่วมโครงการได้ เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติ

3) การบันทึกข้อมูลลงระบบให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อประมวลผลจำนวนเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ

7.5 รวบรวมข้อมูลรายชื่อเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชปุ๋ยสด ให้กรมส่งเสริมการเกษตร พิจารณาความซ้ำซ้อนกับโครงการอื่น ๆ ในการขอรับบริการจากภาครัฐ

7.6 กรมพัฒนาที่ดิน สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ เพื่อลดรอบการปลูกข้าวมาปรับปรุงบำรุงดิน โดยสนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ต้นทุน) ให้เกษตรกร และงบประมาณค่าไถ จำนวน 2 ครั้ง คือ

<u>การไถครั้งที่ 1</u> เป็นการไถเตรียมดิน เป้าหมาย 200,000 ไร่ จะสนับสนุนค่าไถให้เกษตรกรไร่ละ 500 บาท หากเกษตรกรเจ้าของแปลงมีรถไถเป็นของตนเองสามารถดำเนินการได้เอง หรือรวมกลุ่มกันในการจัดหารถไถมาดำเนินการเตรียมดิน หากไม่สามารถดำเนินการได้ กรมพัฒนาที่ดินจะจัดจ้างรถไถมาดำเนินการให้

การไถครั้งที่ 2 เป็นการไถกลบพืชปุ๋ยสดจำนวน 200,000 ไร่ กรมพัฒนาที่ดิน จะสนับสนุนค่าไถให้กับเกษตรกรเจ้าของแปลง โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการไถพื้นที่ดำเนินการในครั้งที่ 1

7.7 เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดิน ให้ความรู้เรื่องการเตรียมดิน การปลูก การดูแลรักษาพืชปุ๋ยสดแก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ โดยเกษตรกรเป็นผู้บริหารจัดการและดำเนินการเองทั้งหมด สำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และให้เจ้าหน้าที่ร่วมกับเกษตรกรตรวจสอบการปฏิบัติงาน

7.8 เกษตรกรเตรียมดินปลูก ดูแลรักษา และไถกลบพืชปุ๋ยสด ในระยะเวลา 45 – 60 วัน เพื่อเป็นการปรับโครงสร้างของดินช่วยทำให้ดินมีอินทรียวัตถุเพิ่มขึ้น

7.9 หลักการและขั้นตอนการเบิกจ่ายงบประมาณใช้หลักเกณฑ์เดียวกับโครงการฯ ปี 2559/60 คือ เบิกจ่ายงบประมาณให้แก่เกษตรกรโดยตรง โดยโอนเงินผ่านบัญชีเกษตรกร ของ ธ.ก.ส. โดยกรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายงบประมาณร่วมกับ ธ.ก.ส. ดังนี้

1) การไถเตรียมดินครั้งแรก

2) การไถกลบต้นพืชปุ๋ยสด

7.10 ติดตามและประเมินผลภาพรวมโครงการ ดำเนินการโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร สำหรับการติดตามงานภายใน ดังนี้

1) ส่วนกลาง/สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1, 9, 10 และ 12 จัดทีมติดตามสุ่มตรวจเยี่ยมแปลง รายงานผลการติดตามงานทุกเดือน

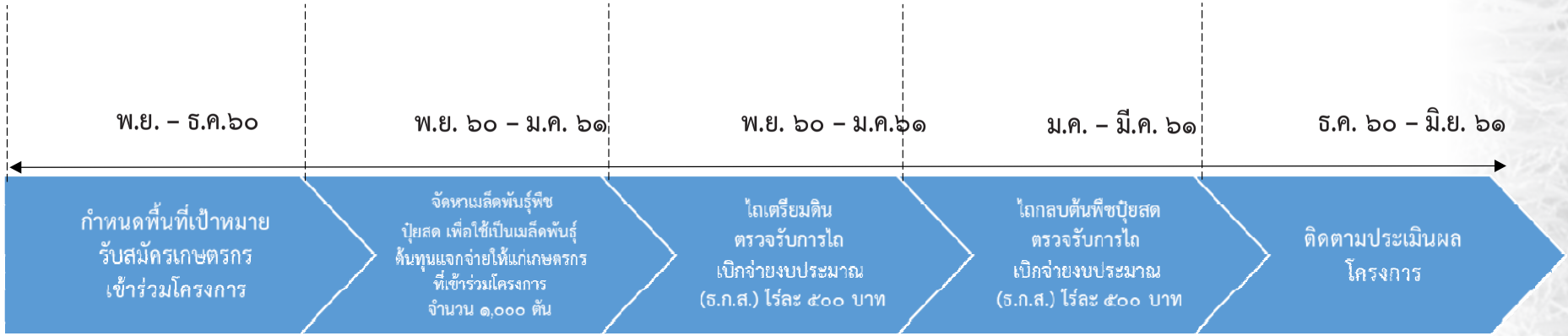
2) สถานีพัฒนาที่ดิน 10 จังหวัด ตรวจเยี่ยมแปลงบันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงานในระบบรายงานทุกเดือน

8. แผนปฏิบัติการ (ระยะเวลาการดำเนินงาน)

กิจกรรม	กรอบระยะเวลาดำเนินการ							
	พ.ย. 60	ธ.ค. 60	ม.ค. 61	ก.พ. 61	มี.ค. 61	เม.ย. 61	พ.ค. 61	มิ.ย. 61
1. กำหนดพื้นที่เป้าหมาย ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชี้แจงรายละเอียดโครงการเพื่อรับทราบแนวทางปฏิบัติ								
2. ประชุมเกษตรกรชี้แจงโครงการ คัดเลือกเกษตรกรและ/หรือกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมและสนใจเข้าร่วมโครงการ และรับสมัครเกษตรกร								
3. ให้ความรู้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเรื่องการปลูกและดูแลรักษาพืชปุ๋ยสด								
4. จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ต้นทุนพร้อมส่งถึงพื้นที่ดำเนินการ								
5. แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ								
6. เกษตรกรไถเตรียมดินและหว่านเมล็ดพันธุ์เพื่อปลูกพืชปุ๋ยสด								
7. เกษตรกรดูแลรักษาแปลงพืชปุ๋ยสด								
8. เกษตรกรไถกลบต้นพืชปุ๋ยสด								
9. การประเมินผลโครงการ								

หมายเหตุ ระยะเวลาการดำเนินงานสามารถปรับให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการปลูกในแต่ละพื้นที่

Road Map การดำเนินงานโครงการขยายการปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี 2561
กรมพัฒนาที่ดิน



- รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
-ประสานข้อมูลเกษตรกรที่ปลูกข้าวนาปรัง
- กำหนดพื้นที่เป้าหมาย
- ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- คัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ

จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด เพื่อใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ต้นทุน แจกจ่ายให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๑,๐๐๐ ตัน

- การไถครั้งที่ ๑ เป็นการไถเตรียมดิน เป้าหมาย ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ จะสนับสนุนค่าไถให้เกษตรกรไร่ละ ๕๐๐ บาท หากเกษตรกรเจ้าของแปลงมีรถไถเป็นของตนเองสามารถดำเนินการได้เอง หรือรวมกลุ่มกันในการจัดหารถไถมาดำเนินการเตรียมดิน หากไม่สามารถดำเนินการได้ กรมพัฒนาที่ดินจะจัดจ้างรถไถมาดำเนินการให้

- การไถครั้งที่ ๒ เป็นการไถกลบพืชปุ๋ยสด จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ ไร่ กรมพัฒนาที่ดินจะสนับสนุนค่าไถให้กับเกษตรกรเจ้าของแปลง โดยดำเนินการเช่นเดียวกับการไถพื้นที่ดำเนินการในครั้งที่ ๑

๑) ภาพรวมโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
๒) ส่วนกลาง/สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑,๙ ,๑๐และ ๑๒ จัดทีมติดตามสุ่มตรวจเยี่ยมแปลง รายงานผลการติดตามงานทุกเดือน
๓) สถานีพัฒนาที่ดิน ๑๐ จังหวัด ตรวจเยี่ยมแปลงบันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงานในระบบรายงานทุกเดือน

9. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณตามกิจกรรมดำเนินการ กรอบวงเงิน 240,000,000 บาท โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 จำนวน 240,000,000 บาท มีรายละเอียด ดังนี้

กิจกรรม	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
งบดำเนินงาน	**200,000 ไร่**	**240,000,000**	
1. ค่าไถ - ครั้งที่ 1 ไถเตรียมดิน พื้นที่ 200,000 ไร่ ครั้งละ 500 บาท - ครั้งที่ 2 ไถกลบพืชปุ๋ยสด พื้นที่ 200,000 ไร่ ครั้งละ 500 บาท		**200,000,000** 100,000,000 100,000,000	
2. ค่าเมล็ดพันธุ์ต้นทุน พื้นที่ดำเนินการ 200,000 ไร่ๆ ละ 5 กก. ใช้เมล็ดพันธุ์ จำนวน 1,000 ตัน โดยจัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดจากภาคเอกชน (จำนวน 1,000 ตัน x ราคาตันละ 33,000 บาท)	1,000 ตัน	33,000,000	
3. ค่าธรรมเนียมการโอนเงินเข้าบัญชีเกษตรกรของ ธ.ก.ส. (จำนวน 15,000 ราย ๆ ละ 10 บาท)	15,000 ราย	150,000	
4. ค่าบริหารโครงการ		6,850,000	

หมายเหตุ 1. งบประมาณ จำนวน 240,000,000 บาท (เฉลี่ย 1,200 บาท/ไร่)

2. ค่าใช้จ่ายต่างๆ สามารถถัวเฉลี่ยกันได้ทุกรายการ

10. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

10.1 หน่วยงานหลัก กรมพัฒนาที่ดิน

10.2 หน่วยงานสนับสนุน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าวและสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

11. การติดตามและประเมินผล

11.1 ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางการวางแผนการผลิตข้าวครบวงจรและคณะทำงานติดตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ทำหน้าที่ ติดตาม กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่ให้เป็นไปตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร

11.2 ระดับอำนวยการ กรมพัฒนาที่ดิน ตั้งคณะทำงานเพื่อบริหารโครงการประสานงานและอำนวยการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

11.3 ระดับกรมฯ โดยเจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินส่วนกลาง สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต และสถานีพัฒนาที่ดิน มีการติดตามการดำเนินการโครงการให้สัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ โดย

1) ส่วนกลางและสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1, 9, 10 และ 12 จัดทีมติดตามสุ่มตรวจเยี่ยมแปลง รายงานผลการติดตามงานทุกเดือน

2) สถานีพัฒนาที่ดิน 10 จังหวัด ตรวจเยี่ยมแปลงบันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงานในระบบรายงานทุกเดือน

11.4 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประเมินผลโครงการในภาพรวม

12. ประโยชน์ที่จะได้รับ

12.1 สามารถลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรังได้ 200,000 ไร่ ผลผลิต 128,800 ตันข้าวเปลือก คิดเป็น 85,008 ตันข้าวสาร

12.2 ทำให้เกิดสมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานข้าว สอดคล้องกับนโยบายการตลาดนำการผลิต

12.3 เพิ่มปริมาณอินทรียวัตถุในดินจากการไถกลบพืชปุ๋ยสด

12.4 ช่วยลดวงจรการระบาดของศัตรูพืชในนาข้าว

ผลผลิต (Output)

1. ลดพื้นที่การปลูกข้าวนาปรัง ใน 10 จังหวัด
2. พื้นที่ด้านการเกษตรได้รับการปรับปรุงบำรุงดิน 200,000 ไร่

ผลลัพธ์ (Outcome)

1. พื้นที่ด้านการเกษตร 200,000 ไร่ มีอินทรียวัตถุเพิ่มขึ้น คุณภาพดินดีขึ้น
2. ลดอุปทานข้าวเปลือกได้ 128,800 ตันข้าวเปลือก
3. ลดการใช้น้ำจากชลประทานได้ 240 ล้านลูกบาศก์เมตร

ผลกระทบ (Impact)

<u>เชิงบวก</u>

1. การลดพื้นที่ปลูกข้าวทำให้เกิดสมดุลระหว่างอุปสงค์ อุปทาน
2. เกษตรกรเข้าใจระบบการผลิตที่สอดคล้องกับการตลาด
3. เกษตรกรเข้าใจการบริหารจัดการดิน พืช ปุ๋ย
4. สร้างนวัตกรรมการผลิตข้าว ในรูปแบบการลดใช้สารเคมีและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

<u>เชิงลบ</u>

ไม่มี

13. การประเมินผลโครงการ ดำเนินการโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

14. ตัวชี้วัด

14.1 พื้นที่ปลูกข้าวในฤดูนาปรัง ปี 2560/61 ลดลงจำนวน 200,000 ไร่

14.2 ร้อยละ 70 ของเกษตรกรมีความรู้ในการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้พืชปุ๋ยสด





โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61

ภายใต้มาตรการรักษาเสถียรภาพสินค้าเกษตรและรายได้เกษตรกร : ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

1. หลักการและเหตุผล

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยพืชหนึ่ง ผลผลิตร้อยละ 95 ใช้ใน อุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์เพื่อการบริโภคของประชากรภายในประเทศ และการส่งออก คิดเป็นมูลค่ารวมประมาณ 8 หมื่นล้านบาทต่อปี ปัจจุบันการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของไทยยังผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ กล่าวคือ ผลิตได้เพียงปีละ 4 - 5 ล้านตัน ในขณะที่ความต้องการอยู่ที่ 6 - 8 ล้านตันต่อปี และมีแนวโน้มขยายตัวตามปริมาณการเลี้ยงสัตว์ที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2559/60 คาดว่าความต้องการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีประมาณ 7.41 ล้านตัน พื้นที่เพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ส่วนใหญ่เพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน โดยมีสัดส่วนช่วงต้นฝน : ปลายฝน : แล้ง เป็น 72 : 23 : 5 ตามลำดับ ทำให้เกิดปัญหาผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต้นฝนออกสู่ตลาดมากเกินกำลังการรับซื้อของอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ในช่วงดังกล่าว และมักประสบปัญหาความแปรปรวนของฝน จากอิทธิพลของสภาวะโลกร้อน ทำให้ผลผลิตต่อไร่ต่ำ อีกทั้งผลผลิตมีความชื้นสูงเพราะเก็บเกี่ยวในช่วงฝนตกชุกประกอบกับการใช้พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นการเพาะปลูกในพื้นที่บุกรุกป่ากว่า 3.67 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 52 ของ พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งประเทศที่มีอยู่ 7.03 ล้านไร่ แนวทางการแก้ไขปัญหาจึงมุ่งเน้นความสำคัญใน 2 ประเด็น คือ การลดพื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ไม่ถูกต้อง โดยการเพิ่มพื้นที่ปลูกทดแทนในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง เพื่อให้มีผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพียงพอกับความต้องการ และกระจายการผลิตผลผลิตให้ออกสู่ตลาดจากสัดส่วน 72 : 23 : 5 เป็น 30 : 20 : 50 ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนอกจากแก้ปัญหาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อย่างยั่งยืนแล้ว ยังช่วยลดปริมาณการผลิตข้าวซึ่งมีปัญหาผลผลิตเกินความต้องการ ตามมาตรการลดรอบการปลูกข้าวเพื่อปลูกพืชหมุนเวียน ปีการผลิต 2560/61 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบการจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2560

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ

2.2 กระจายผลผลิตให้ออกสู่ตลาดสม่ำเสมอไม่กระจุกตัว จากสัดส่วน 72 : 23 : 5 : เป็น 30 : 20 : 50

2.3 เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทดแทนการปลูกข้าวที่ให้ ผลตอบแทนต่ำกว่า

2.4 ช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีรายได้ที่มั่นคง ยั่งยืน จาการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หมุนเวียนในระบบปลูกข้าว

3. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่เหมาะสมมาก และเหมาะสมปานกลางสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งในพื้นที่นาเขตชลประทาน หรือแหล่งน้ำอื่นที่มีน้ำตลอดฤดูการเพาะปลูก (ตุลาคม 2560 – เมษายน 2561) 31 จังหวัด

4. เป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินการรวม 0.7 ล้านไร่ เกษตรกร 47,800 ราย

5. ระยะเวลาดำเนินการ

กรกฎาคม 2560 – กันยายน 2561

6. การเตรียมการ

6.1 การกำหนดพื้นที่เป้าหมาย กรมส่งเสริมการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ ร่วมวิเคราะห์ กำหนดพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการระดับตำบล อำเภอ กับพื้นที่ชลประทาน เพื่อให้ สามารถบริหารจัดการน้ำได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

6.2 ประกาศเขตการส่งเสริม จังหวัดควรประกาศเขตส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรเป้าหมายทราบ และเตรียมตัวเข้าร่วมโครงการ

6.3 การขับเคลื่อนโครงการ ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาครัฐ ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และภาคเอกชน (ผู้รับซื้อผลผลิตบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ และกลุ่มเกษตรกร) เพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานในพื้นที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในพื้นที่ที่มีศักยภาพเขตชลประทาน และแหล่งน้ำทั่วไป

6.4 ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมของพื้นที่ทั้งด้านการผลิตและการตลาด โดยให้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนามุ่งเป้ารวมกลุ่มเกษตรกรในการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามหลักการส่งเสริมการเกษตรแปลงใหญ่ เพื่อความสะดวกในการบริหารจัดการน้ำ การผลิต การตลาด และการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อนำไปถ่ายทอดแก่เกษตรกรได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

6.5 แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน เพื่อขับเคลื่อนโครงการ ผู้ว่าราชการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานรวม 3 คณะ ได้แก่

6.5.1 คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับจังหวัด ทำหน้าที่

1) กำกับ ดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และหลักเกณฑ์ที่ระบุในคู่มือโครงการ

2) ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการ

3) บูรณาการความร่วมมือหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชน

4) ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกร

5) แต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติมตามความจำเป็น

6) พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง ข้อร้องเรียนในกรณีที่มีเหตุว่าเจ้าหน้าที่ หรือคณะกรรมการหรือคณะทำงาน รวมทั้งเกษตรกรที่ดำเนินงานหรือแจ้งข้อมูลไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง

6.5.2 คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับอำเภอ ทำหน้าที่

1) กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ

2) พิจารณาผลการตรวจสอบพื้นที่ของคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ ระดับตำบลและ รับรองสิทธิ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

3) บันทึกข้อมูลลงระบบ และรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด

4) ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการ แก่เกษตรกร

5) แต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบระดับตำบลเพิ่มเติมตามความจำเป็น โดยจะเพิ่ม จำนวนหรือเพิ่มชุดคณะทำงานตรวจสอบ ฯ ระดับตำบล เพื่อตรวจสอบในแต่ละหมู่บ้านก็ได้

6) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด มอบหมาย

7) พิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงข้อร้องเรียนในกรณีที่มีเหตุว่าเจ้าหน้าที่หรือคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับตำบล รวมทั้งเกษตรกร ดำเนินงานหรือแจ้งข้อมูลไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริงแล้วรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับจังหวัดทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

6.5.3 คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับตำบล ทำหน้าที่

1) แจ้งสถานที่และนัดหมายเกษตรกร ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ซึ่งผ่านการตรวจสอบโดยระบบสารสนเทศว่ามีคุณสมบัติครบถ้วนตามเงื่อนไขเบื้องต้น เพื่อลงชื่อยืนยันการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในโครงการของตนเอง

2) จัดทำแผนนัดหมายเกษตรกรในการตรวจสอบพื้นที่ของเกษตรกร

3) ตรวจสอบทุกแปลงที่เข้าร่วมโครงการรวมทั้งลงพิกัด GPS

4) รายงานผลการตรวจสอบพื้นที่ต่อคณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับอำเภอเพื่อยืนยันในระบบสารสนเทศ

5) แก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับพื้นที่ ตลอดจนติดตามสถานการณ์การผลิตและการตลาดของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

6.6 การประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจ จังหวัด และอำเภอแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น คณะกรรมการและเครือข่าย ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และหอกระจายข่าว ปิดประกาศให้เกษตรกรทราบ นโยบายของรัฐ เงื่อนไข หลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งเชิญชวนให้เข้าร่วมประชุมในเวทีชุมชน และ สมัครร่วมโครงการ

6.7 การแจ้งแผนจัดเวทีชุมชน จังหวัด/อำเภอ จัดทำแผนการวัดทำเวทีชุมชุน แจ้งให้หน่วยงานภาคีใน พื้นที่ทราบ และประสานความร่วมมือในการจัดเวทีชุมชน ปิดประกาศแผนการจัดทำเวทีชุมชน และรับสมัครเกษตรกรไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ และศูนย์รวมข่าวสารในชุมชน

7. การรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

7.1 จัดเวทีชุมชนตามแผน ร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และเอกชนเพื่อรับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่มีคุณสมบัติ และมีความประสงค์จะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ทำความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในสาระสำคัญ ได้แก่

- สถานการณ์ด้านการผลิต และการตลาด ตลอดจนนโยบายการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าว การผลิตที่สมดุลกับปริมาณความต้องการ และผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ยังผลิตได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ ใช้ภายในประเทศ โดยภาครัฐ ได้แก่ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว และกรมการค้าภายใน ในพื้นที่
- หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยภาครัฐให้ข้อมูลเบื้องต้น ในเรื่องของความเหมาะสมของพื้นที่ การใช้พันธุ์ วิธีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ **ให้เน้นย้ำวิธีการเตรียมดิน การปรับระดับแปลงปลูก การทำร่องน้ำ และการให้น้ำเป็นสำคัญ** ร่วมทั้งผลตอบแทนเปรียบเทียบกับข้าวนาปรังเพื่อประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร

7.2 ผู้รับสมัคร ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่รับผิดชอบ ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ และลงนามในช่องเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร

7.3 คุณสมบัติของเกษตรกร เกษตรกรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการต้องมีคุณสมบัติและมีหลักฐานประกอบการสมัคร ดังนี้

7.3.1 มีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

7.3.2 เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (1 ครัวเรือน 1 สิทธิ์) ตามทะเบียนเกษตรกร (ทบก. 01) ของกรมส่งเสริมการเกษตร และผู้ได้รับสิทธิ์เป็นหัวหน้าครัวเรือน

7.3.3 เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว (นาปี) ภายใน 4 ปีที่ผ่านมา (ปี 2557 - 2560) อย่างน้อยหนึ่งปี และพื้นที่เข้าร่วมโครงการต้องเป็นพื้นที่นาที่ทางราชการออกเอกสารสิทธิ์ให้ราษฎร ตามกฎหมาย **ตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไปแต่ไม่เกิน 15 ไร่** ในเขตชลประทาน หรือนอกเขตชลประทานที่มีแหล่งน้ำ ธรรมชาติ หรือแหล่งน้ำอื่นๆ ที่มีน้ำเพียงพอเหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนาตลอดฤดูปลูก **โดยไม่ใช่พื้นที่ที่ซ้ำซ้อนกับพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวในฤดูนาปรัง** ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2560 3 โครงการ ได้แก่

- โครงการส่งเสริมการปลูกพืชหลากหลาย ฤดูนาปรังปี 2561
- โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด ฤดูนาปรัง ปี 2561
- โครงการปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนนาข้าว

และจะต้องไม่ใช่พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไปประกอบกิจกรรมอื่น เป็นการถาวรแล้ว ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2560 4 โครงการ ได้แก่

- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่นาไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น

7.4 สถานที่รับสมัคร สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่ตั้งแปลงปลูก หรือสถานที่อื่น ที่สำนักงานเกษตรอำเภอนัดหมายตามความเหมาะสม และให้ปิดป้ายประกาศ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ ศูนย์ เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และหรือที่อื่นๆ ตามความเหมาะสมเพื่อให้เกษตรกร ทราบอย่างทั่วถึง

7.5 การรับสมัคร จะจัดทำพร้อมกับการจัดทำเวทีชุมชน หรือจัดขึ้นอีกครั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเวลา และสถานที่ ตลอดจนงบประมาณที่มีอยู่โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) สำนักงานเกษตรอำเภอปิดป้ายรายละเอียดเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการตามข้อ 7.3 และบทลงโทษของการแจ้งข้อมูลเป็นเท็จให้เกษตรกรทราบ รวมทั้ง **ชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกรก่อนการรับสมัคร ห้ามมิให้เจ้าหน้าส่งเสริมการเกษตร กรรมการ ในคณะกรรมการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการเขียนข้อมูลในใบสมัครเข้าร่วมโครงการแทนเกษตรกร**

2) สำนักงานเกษตรอำเภอ รับสมัครเกษตรกรผู้มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการตามเงื่อนไข โดยเกษตรกรยื่น **แบบยื่นความจำนงสมัครเข้าร่วมโครงการ ฯ** ต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร โดยแสดงทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) และบัตรประจำตัวประชาชนแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร หากเกษตรกรไม่สามารถมาดำเนินการได้ด้วยตนเอง ต้องกรอกข้อมูลในหนังสือมอบอำนาจแสดงความจำนงสมัครเข้าร่วม โครงการ ฯ (แทน) และให้ผู้แทนมายื่นแทนตนเอง โดยนำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน เกษตรกรผู้มอบอำนาจประกอบการสมัครนอกจากทะเบียนเกษตรกร และบัตรประจำตัวประชาชนของผู้รับมอบ อำนาจแล้ว แก่เจ้าหน้าที่ผู้รับสมัคร โดยให้ตรวจสอบความถูกต้องของชื่อและนามสกุลก่อนการลงนามในแบบ สมัคร ให้เจ้าหน้าที่เก็บหลักฐานการมอบอำนาจไว้กับแบบลงชื่อรับสมัคร การลงข้อมูลการสมัครจะเป็นชื่อของ ผู้มอบอำนาจ (หัวหน้าครัวเรือนในทะเบียนเกษตรกร)

7.6 การบันทึกข้อมูลการรับสมัคร เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่รับผิดชอบ บันทึกข้อมูลการ สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ลงระบบให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2560 ระบบจะประมวลผลและรายงาน การรับสมัครของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

7.7 การรับรองผลการสมัคร ปิดประกาศ (ประกาศอำเภอ) รายชื่อเกษตรกรที่ผ่านเงื่อนไขโครงการ ณ ที่ทำการกำนัน หรือ ศาลาประชาคม พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตนเองหากมีรายชื่อตกหล่น ต้องแจ้งต่อสำนักงานเกษตรอำเภอเพื่อตรวจสอบการสมัคร นำไปสู่การแก้ไข/เพิ่มชื่อ อย่างไรก็ตาม **การไม่มีชื่อในประกาศผลการสมัคร อาจเกิดจากเกษตรกรขาด คุณสมบัติตามเงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการฯ ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อ ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จะต้องชี้แจงทำความเข้าใจเกษตรกร**

7.8 การยืนยันการสมัคร เกษตรกรต้องลงทุนในการเตรียมแปลง และปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการก่อนการขอรับเงินสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ **โดยเกษตรกรต้องมาแจ้งยืนยันการเพาะปลูกในแบบยืนยันและรับรองการเข้าร่วมโครงการหลังจากปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามโครงการแล้วอย่างน้อย 15 วัน แต่ไม่เกิน 60 วัน หากพ้นช่วงดังกล่าวให้ถือว่าเกษตรกรปฏิบัติผิดเงื่อนไข ให้ขาดสิทธิการเข้าร่วมโครงการ** โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอที่รับผิดชอบพิมพ์ **แบบยืนยันและรับรองการเข้าร่วมโครงการ**ของเกษตรกร มอบให้คณะทำงานตรวจสอบระดับตำบล ไปดำเนินการแจ้งให้เกษตรกรยืนยัน การเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของตนเอง โดยเกษตรกรต้องดำเนินการดังนี้

- แจ้งรายละเอียดการเพาะปลูก ได้แก่ วันเพาะปลูก อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ ชื่อพันธุ์ต่อคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับตำบล และลงลายมือชื่อยืนยันข้อมูลการสมัครใน**แบบยืนยันการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61** ต่อหน้าคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ฯ ระดับตำบล
- เกษตรกรต้องตรวจสอบ ชื่อ นามสกุล จำนวนแปลง จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ ให้ถูกต้องก่อนการลงชื่อ
- การปรับลดหรือเพิ่มพื้นที่การเพาะปลูก ให้เขียนคำร้องขอแก้ไขข้อมูล ยื่นต่อคณะทำงาน ตรวจสอบพื้นที่ก่อนการตรวจสอบพื้นที่จริง
- ลงชื่อยืนยันในแบบยืนยันการสมัคร พร้อมทั้งนัดหมายกับคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ฯ เพื่อเข้าลงพื้นที่ตรวจสอบและจับพิกัดแปลง

7.9 การตรวจสอบรับรองการสมัคร คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับตำบล นัดหมายเกษตรกรเพื่อตรวจแปลงปลูกหลังเกษตรกรแจ้งข้อมูลการเพาะปลูกและยืนยันการเข้าร่วมโครงการแล้วตามแบบตรวจสอบแปลง ฯ โดยให้ลงตรวจสอบแปลงทุกแปลงของเกษตรกรที่ยืนยันการเข้าร่วมโครงการ และจับพิกัดกลางแปลง 1 จุด ต่อ 1 แปลง **หากไม่ตรงตามที่เกษตรกรแจ้ง ให้หาสาเหตุของข้อผิดพลาด ถ้าพบว่าเกษตรกรผู้สมัครมีเจตนาแจ้งข้อมูล คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากรัฐโดยเจตนา ให้รายงานต่อคณะกรรมการบริหาร โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับอำเภอทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อพิจารณาเพิกถอนการสมัคร และร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนตามชั้นความผิดต่อไป (มาตรา 137)** บันทึกผลและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการบริหารฯ ระดับอำเภอ ดำเนินการตลอดจนรายงาน ต่อคณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ปี 2560/61 ระดับจังหวัด ตามลำดับชั้น เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงต่อไป

คณะทำงานตรวจสอบระดับตำบล ลงรายมือชื่อรับรองผลการตรวจสอบในแบบรายงานผลการตรวจสอบ แปลงปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โครงการ ฯ และส่งให้สำนักงานเกษตรอำเภอดำเนินการต่อไป **ทั้งนี้ การตรวจสอบแปลงหากมีเหตุที่คณะทำงานฯ ไม่สามารถมาร่วมตรวจสอบแปลงได้ครบคณะตามที่แต่งตั้ง เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าในการตรวจสอบ ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร คณะทำงานตรวจสอบระดับตำบลอาจมีดุลยพินิจให้คณะทำงานฯ อย่างน้อย 3 ใน 5 ดำเนินการตรวจสอบแปลงได้**

7.10 การบันทึกผลการตรวจสอบ สำนักงานเกษตรอำเภอบันทึกผลการตรวจสอบของคณะทำงานตรวจสอบ ฯ ระดับตำบล ในระบบสารสนเทศประมวล และพิมพ์รายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบรับรองครบทุกขั้นตอนส่งให้คณะกรรมการบริหารโครงการระดับอำเภอตรวจสอบให้ความเห็นชอบ และปิดประกาศรายชื่ออย่างเป็นทางการ (ประกาศอำเภอ) ให้เกษตรกรตรวจสอบรายชื่อ จำนวนพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งช่วยตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรรายอื่นๆ ที่มีข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงโดยสำนักงานเกษตรอำเภอจะต้อง**แจ้งช่องทางการนำเสนอข้อมูลที่พบว่าไม่ตรงกับข้อเท็จจริงของเกษตรกรรายอื่นๆต่อเกษตรอำเภอให้เกษตรกรทราบในประกาศดังกล่าวด้วย**

8. การรับเงินสนับสนุนหนุน

รัฐสนับสนุนเงินเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรไร่ละ 2,000 บาท เป็นค่าเตรียมดิน ค่าปัจจัยการผลิต และกิจกรรมในการเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้สร้างประสบการณ์ในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ผ่านบัญชีธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ของลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการ **โดยไม่หักหนี้ที่เกษตรกรเคยมีพันธะสัญญากับ ธ.ก.ส. มาก่อนหน้าเข้าร่วมโครงการ** โดยมีขั้นตอนดังนี้

- กรมส่งเสริมการเกษตรส่งรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการรับการตรวจสอบทุกขั้นตอนให้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสำนักงานใหญ่
- ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ดำเนินการตรวจสอบตามระเบียบปฏิบัติของธนาคาร
- ธ.ก.ส. ส านักงานใหญ่ โอนเงินที่รัฐสนับสนุนผ่านบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่เกษตรกรมีอยู่ หากเกษตรกรไม่มี ต้องเปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ ความก้าวหน้า หลังจากการส่งรายชื่อเกษตรกรตลอดจนขั้นตอนและความก้าวหน้าของการโอนเงินให้เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นผู้ชี้แจงทำความเข้าใจต่อเกษตรกร

9. การปฏิบัติของเกษตรกร

9.1 การใช้พันธุ์ ควรใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสม (F1) ของภาคเอกชน หรือราชการที่ได้ขึ้นทะเบียนที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืชกับกรมวิชาการเกษตร สืบเนื่องจาก การวิจัยทดสอบเปรียบเทียบการให้ผลผลิตระหว่างข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสม (F1) กับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ผสมเปิด พบว่า ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์พันธุ์ลูกผสม (F1) มีศักยภาพในการให้ผลผลิตสูงกว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์พันธุ์ผสมเปิดในสภาพแวดล้อม เดียวกัน (ภาคผนวกที่ 10)

9.2 การเตรียมพื้นที่ ไม่ควรเผาตอซัง หรือฟางข้าว ก่อนการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยอาจขอรับการสนับสนุนน้ำหมักชีวภาพจากกรมพัฒนาที่ดินเพื่อช่วยย่อยสลายฟางข้าวแทนการเผา เพราะการเผาตอซังข้าวจะทำให้ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมกับการเพาะปลูกพืชในระยะยาว ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และพืชอื่นๆ รวมทั้งข้าวในพื้นที่นั้นลดลง นอกจากนี้การเผาตอซังข้าวยังก่อให้เกิดมลพิษส่งผลต่อสุขภาพอนามัยของเกษตรกรเจ้าของแปลง และประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงเพราะมีสารก่อมะเร็งฟุ้งกระจายในอากาศ

ผิดกฎหมายอาญา มาตร 220 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดทำให้เกิดเพลิงไหม้แก่วัตถุใดๆ แม้เป็นของตนเองจนน่าจะเกิดเป็นอันตรายแก่บุคคลอื่น หรือทรัพย์สินของผู้อื่นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 14,000 บาท” การเผายังก่อให้เกิดควัน ก๊าซพิษ และฝุ่นละอองขนาดเล็กอาจทำให้หลอดลมอักเสบ เป็นโรคหอบหืด โรคถุงลม โป่งพองหรือมะเร็งปอดได้เป็นอันตรายต่อชีวิต นอกจากนี้การเผายังทำลายดิน น้ำ แมลงศัตรูธรรมชาติ อินทรียวัตถุ และธาตุอาหารในดินโดยเฉพาะอย่างยิ่งธาตุอาหารหลัก (N P K) คิดเป็นเงินกว่า 260 บาทต่อไร่

9.3 การปรับข้อมูลทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) เจ้าหน้าที่ผู้รับขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการต้องเน้นย้ำให้เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามโครงการ นำสมุดทะเบียนเกษตรกรมาปรับข้อมูล กิจกรรมการเกษตรให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน เพราะจะมีผลต่อการใช้เป็นฐานข้อมูลในการพิจารณาให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาการเกษตรของภาครัฐ หากเกษตรกรไม่ดำเนินการอาจเสียสิทธิการเข้าร่วมโครงการในอนาคต

10. การถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์

10.1 สื่อในการถ่ายทอดความรู้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้จัดทำเอกสารทางวิชาการ ประกอบด้วย คู่มือการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ฉบับนักวิชาการส่งเสริมการเกษตร แผ่นพับเรื่องการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนาฉบับเกษตรกร และวิดีทัศน์ เรื่องการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ส่งมอบให้ จังหวัดนำไปแจกจ่ายให้เจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่นำไปใช้เป็นสื่อถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรเรียบร้อย อีกทั้งได้ จัดทำชุดนิทรรศการ (Backdrop) ให้สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรต่างๆ นำไปร่วมสนับสนุนการ ประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดความรู้แก่จังหวัดที่รับผิดชอบ

10.2 การอบรมเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้การ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกร โดยหน่วยงานวิชาการภาครัฐและภาคเอกชน

10.3 การอบรมเกษตรกร เรื่องการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งในพื้นที่นา เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดควรประสานงานกับภาคเอกชนผู้จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดที่เกษตรกรต้องการ เข้าร่วมในการอบรมเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวโพดได้ผลผลิตสูงใกล้เคียงศักยภาพของพันธุ์ๆ การเลือกใช้ชนิดพันธุ์เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกร โดยหน่วยงานวิชาการภาครัฐ และภาคเอกชนผู้จำหน่ายปัจจัยการผลิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เกษตรกรในพื้นที่มีความต้องการ นอกจากนี้อบรมทำความเข้าใจ เรื่องวิทยาการการบริหารจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อให้ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มีคุณภาพตามความต้องการของภาคเอกชน

10.4 บทบาทของภาคเอกชน ภาคเอกชนผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เข้าร่วมโครงการควรร่วมกับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทั้งติดตามเร่งรัดให้เกษตรกรลงเพาะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังการเก็บเกี่ยวข้าวให้เร็วที่สุดตามความเหมาะสมของพื้นที่ แต่ไม่ควรเกินวันที่ 30 ธันวาคม ซึ่งเป็นช่วงที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ที่จะทำให้ได้ผลผลิตมีปริมาณและคุณภาพ และต้นทุนการผลิตต่ำ เนื่องจากในดินยังมีความชื้นซึ่งจะช่วยลดรอบการให้น้ำ และออกดอกติดฝักในช่วงที่อากาศไม่ร้อน (ต่ำกว่า 37 องศาเซลเซียส) และเก็บเกี่ยวก่อนเริ่มฤดูฝน

10.5 การจัดงานวันสาธิต เป็นการขยายผลการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังการทำนา เพื่อสรุปบทเรียน และประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายใหม่ได้เรียนรู้วิธีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งที่ถูกต้อง ตลอดจนเปรียบเทียบผลตอบแทนระหว่างระบบการปลูก ข้าว - ข้าว กับ ข้าว- ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อขยายผลการพัฒนาระบบการปลูกข้าวตามด้วยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ยั่งยืนต่อไป

11. การรับซื้อผลผลิต

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและเครือข่ายของภาคเอกชนผู้รับซื้อผลผลิตที่มีอยู่ในท้องถิ่นจะต้องดูแลระบบการรับซื้อให้เป็นไปด้วยความเป็นธรรมแก่เกษตรกร

2) มาตรฐานการรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ชนิดเมล็ด กิโลกรัมละไม่ต่ำกว่า 8 บาท ในมาตรฐานคุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์ ข้าวโพดเบอร์ 2 ความชื้นไม่เกิน 14.5 % ณ หน้าโรงงานอาหารสัตว์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑลของภาคเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ ลดทอนตามชั้นคุณภาพ และระยะทาง อย่างเป็นธรรมแก่เกษตรกร

มาตรฐานคุณภาพข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของสมาคมอาหารสัตว์

- ความชื้นไม่เกิน 14.5
- เมล็ดเสียไม่เกิน 4%
- เมล็ดไม่สมบูรณ์ไม่เกิน 8%
- สิ่งเจือปนไม่เกิน 1%
- อะฟลาทอกซินไม่เกิน 20 พีพีบี

12. การติดตามประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันประเมินผลโครงการ สรุปบทเรียนร่วมกับเกษตรกร เพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน ในทุกมิติ

13. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	หน่วยงานดำเนินงาน
13.1 การเตรียมการ 13.1.1 ประชุมหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แนวทางการดำเนินงาน และกำหนดเป้าหมาย	มิ.ย. – ก.ค. 60	กสก. กวก. ชป. กข. พด. กสส. สศก. คน. สถ.ธกส. เอกชน
13.1.3 เสนอขออนุมัติโครงการและงบประมาณ	ส.ค. 60	กสก.
13.1.2 วิเคราะห์ คัดเลือกพื้นที่เหมาะสมในระดับอำเภอและตำบล	ต.ค. 60	กสก. กวก. ชป. พด. ธกส. เอกชน
13.1.3 ประชุมสัมมนาเจ้าหน้าที่ เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการ	ต.ค. 60	กสก. กวก. ชป. พด. กสส. สศก. คน. สถ. ธกส. เอกชน
13.2 การดำเนินการ 13.2.1 จัดทำเวทีประชาคม		
1) ทำความเข้าใจกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ ข้อมูลด้านการผลิต การตลาด ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และหลักเกณฑ์ในการเข้าร่วมโครงการ รวมทั้งสมดุลอุปทานและอุปสงค์ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวที่มีผลต่อราคา	พ.ย. – ธ.ค. 60	กสก.
2) รับสมัครเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เพื่อแสดงความจำนงในการเข้าร่วมโครงการตามหลักเกณฑ์	พ.ย. – ธ.ค. 60	กสก.
13.2.3 ยืนยันการปลูก และตรวจสอบ	พ.ย. 60 – ม.ค. 61	เกษตรกร คณะกรรมการฯ และคณะทำงานตรวจสอบ ฯ
13.2.4 การถ่ายทอดความรู้และประชาสัมพันธ์		
1. อบรมให้ความรู้เกษตรกร	พ.ย. 60 – ม.ค. 60	กสก. กวก. ภาคเอกชน
1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนด้านการผลิตร่วมติดตามและให้คำแนะนำตลอดฤดูเพาะปลูก	พ.ย. 60 – เม.ย. 61	กสก. กวก. ชป. พด. กสส. สศก. ศ.พ.ก. ธกส. เอกชน
2) จัดงานสาธิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ในพื้นที่เป้าหมายสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายผลสู่เกษตรกรเป้าหมายใหม่ในปีต่อไป	ธ.ค. 60 – มี.ค. 61	กสก. กวก. ชป. พด. กข. กสส. สศก. คน. สถ. ธกส. ศ.พ.ก. เอกชน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	หน่วยงานดำเนินงาน
13.2.5 การจ่ายเงินสนับสนุน (ไร่ละ 2,000 บาท) แก่เกษตรกร	ธ.ค. 60 – ก.พ. 61	ธกส.
13.2.6 การติดตาม ประเมินผล และรายงาน	เม.ย. – ก.ย. 61	สศก. กสก. คณะกรรมการฯ

หมายเหตุ กสก.= กรมส่งเสริมการเกษตร กวก. = กรมวิชาการเกษตร ชป. = กรมชลประทาน พด. = กรมพัฒนาที่ดิน กสส. = กรมส่งเสริมสหกรณ์ สศก. = ส านักงานเศรษฐกิจการเกษตร กข. = กรมการข้าว คน. = กรมการค้าภายใน กค. = กรมการปกครอง สถ. = กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ธ.ก.ส. = ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เอกชน = บริษัท / ผู้ประกอบธุรกิจการค้าสินค้าเกษตร และแปรรูป (ศพก.) = ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร

14. งบประมาณ

โอนจัดสรรงบกลางเพื่อดำเนินการโครงการ

14.1 งบดำเนินงาน

1) ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเวทีชุมชน และรับสมัครเกษตรกร (เป้าหมายพื้นที่ /15 ไร่ต่อราย) รายละ 100 บาท (ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง ค่าพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุ : ค่ากระดาษ ค่าหมึกพิมพ์ใบรับสมัครเกษตรกร แบบประกาศ และแบบรายงานต่างๆ)

2) ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบแปลงของคณะทำงานตรวจสอบระดับตำบล (ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง)

3) ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมเกษตรกร รายละ 100 บาท/วัน (ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง ค่าพาหนะน้ำมัน เชื้อเพลิง วัสดุ : ค่ากระดาษ ค่าหมึกพิมพ์ ค่าเอกสารการอบรม และอื่นๆ)

4) ค่าใช้จ่ายในการจัดงานวันสาธิตและสรุปบทเรียน 70,000 บาท/จังหวัด (ค่าอาหาร ค่าอาหารว่าง ค่าพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง ค่าวัสดุ ค่าเช่าเต้นท์ เวที เครื่องเสียง และอื่นๆ)

5) ค่าใช้จ่ายในการบริหารโครงการของเจ้าหน้าที่ส่วนกลาง/จังหวัด/เขต/ (ค่าเบี้ยเลี้ยง ที่พัก พาหนะ และน้ำมันเชื้อเพลิง)

14.2 งบอุดหนุน

- ค่าใช้จ่ายในการจัดหาปัจจัยการผลิตส่งเสริมการเรียนรู้ของเกษตรกรไร่ๆ ละ 2,000 บาท สำหรับ เป็นค่าเตรียมดิน เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย ฯลฯ ของเกษตรกรผู้สมัครและผ่านหลักเกณฑ์โครงการโดยจ่ายผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

15. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

15.1 หน่วยงานหลัก : กรมส่งเสริมการเกษตร

15.2 หน่วยงานสนับสนุน :

- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ร่วมรับสมัคร ตรวจสอบ และรายงาน
- กรมวิชาการเกษตร กรมชลประทาน กรมพัฒนาที่ดิน กรมการข้าว กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และและภาคเอกชนร่วมคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายการดำเนินงาน
- กรมการค้าภายใน ตรวจสอบดูแลให้การซื้อ - ขาย ผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ให้เป็นไปตามเงื่อนไข และเป็นธรรมแก่เกษตรกร
- กรมส่งเสริมสหกรณ์ สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรรับซื้อ รวบรวม และปรับปรุงผลผลิตข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรในโครงการ
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ประเมินผลและรายงาน
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

16. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

16.1 ผลลัพธ์ (Output)

1. เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 47,000 ราย มีความรู้และประสบการณ์ในการปลูกข้าวโพด เลี้ยงสัตว์หลังนา
2. เกษตรกรปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้งหลังนา ไม่น้อยกว่า 700,000 แสนไร่

16.2 ผลสัมฤทธิ์ (Outcome) เกษตรกรได้รับผลตอบแทน (กำไร) จากการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่น้อยกว่าไร่ละ 1,000 บาท หรือมี กำไรมากกว่าการปลูกข้าวรอบ 2 ไม่น้อยกว่า ไร่ละ 500 บาท การผลิตการตลาด ตลอดจนรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีเสถียรภาพ มั่นคง ยั่งยืน



โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก

โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2561/62

1. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย ซึ่งจะออกสู่ตลาดมากพร้อมกันในช่วงต้นฤดู ส่งผลให้โรงสีและตลาดกลางมีความจำเป็นต้องเร่งระบายจำหน่ายผลผลิตออกสู่ตลาด เพื่อให้มีสภาพคล่องในการรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนาเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อช่วยเหลือให้ผู้ประกอบการมีสภาพคล่องในการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรโดยเก็บรักษาสต็อกไว้และชดเชยค่าเสียโอกาสในการเก็บรักษาข้าว ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายข้าวได้ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม จึงจำเป็นต้องสนับสนุนในการชดเชยดอกเบี้ยให้แก่โรงสีและผู้ประกอบการค้าข้าวที่เก็บรักษาสต็อกไว้โดยผ่านธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐที่ผู้ประกอบการค้าข้าวเป็นลูกค้าหรือธนาคารอื่นๆ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการค้าข้าวให้สามารถรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงต้นฤดู ที่ผลผลิตจะออกสู่ตลาดมากจากเกษตรกร โดยไม่ต้องเร่งระบายผลผลิต และเก็บสต็อกไว้ในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร

2.2 เพื่อให้เกิดการแข่งขันและดึงผลผลิตส่วนเกินออกจากตลาดในช่วงที่ผลผลิตออกมากและทำให้ราคาตลาดข้าวภายในประเทศมีเสถียรภาพ

2.3 เพื่อเป็นการส่งเสริมสินเชื่อทุกประเภทที่มีวัตถุประสงค์ในการเก็บสต็อกให้ผู้ประกอบการค้าข้าวเพื่อเป็นการชะลอผลผลิต โดยส่งเสริมกลไกตลาดเสรี ไม่แทรกแซงกลไกตลาด รวมทั้งจะเกิดจิตวิทยาทางการค้าในตลาดข้าว

3. วิธีการ

รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้กับผู้ประกอบการค้าข้าวที่จะเข้าร่วมโครงการฯ ผ่านธนาคารพาณิชย์หรือธนาคารของรัฐ ที่ผู้ประกอบการค้าข้าวเป็นลูกค้าอยู่ ตามมูลค่าข้าวเปลือกที่ผู้เข้าร่วมโครงการฯ เก็บสต็อกไว้ ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ตามระยะเวลาที่เก็บสต็อกไว้ 60 – 180 วัน นับแต่วันที่รับซื้อ (เบิกจ่ายเงินหรือออกตั๋วสัญญาใช้เงิน) เพื่อรับซื้อข้าวเปลือก ปีการผลิต 2561/62

4. เป้าหมาย

ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการเก็บสต็อกในรูปข้าวเปลือกและข้าวสาร เพื่อดูดซับผลผลิตในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เป้าหมาย 8 ล้านตันข้าวเปลือก เป็นระยะเวลา 2 – 6 เดือน

5. ระยะเวลาดำเนินการ

5.1 ระยะเวลาการรับซื้อข้าวจากเกษตรกรเพื่อเก็บสต็อก 1 พฤศจิกายน 2561 – 30 กันยายน 2562

(1) ฤดูกาลผลิตนาปี 1 พฤศจิกายน 2561 – 31 มีนาคม 2562 (ภาคใต้ 1 มกราคม – 30 มิถุนายน 2562)

(2) ฤดูกาลผลิตนาปรัง 1 เมษายน – 31 กรกฎาคม 2562 (ภาคใต้ 1 กรกฎาคม – 30 กันยายน 2562)

5.2 ระยะเวลาการเก็บสต็อกข้าว 1 พฤศจิกายน 2561 – 31 มีนาคม 2563

5.3 ระยะเวลาโครงการ เดือน 1 ตุลาคม 2561 – 31 ตุลาคม 2563

6. วงเงินงบประมาณ

รายการ	วงเงิน (ล้านบาท)
1. ค่าชดเชยดอกเบี้ย	570.00
(ข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3.5 ล้านตัน x 11,000 x 3% x 6 เดือน)	330.00
(ข้าวเจ้า 4.5 ล้านตัน x 8,000 x 3% x 4 เดือน)	240.00
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ	2.00
รวม	**572.00**

7. วิธีการดำเนินการ

7.1 การรับซื้อข้าวเปลือก

ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เข้าร่วมโครงการจะต้องนำเงินกู้ในรูปแบบตั๋วสัญญาใช้เงิน (ยกเว้น ธ.ก.ส.) จากธนาคารไปดำเนินการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกร โดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562 ในราคาตลาดตามการค้าปกติ

7.2 การดำรงสต็อกและการตรวจสอบสต็อกระหว่างการเข้าร่วมโครงการ

เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ บรรลุวัตถุประสงค์ในการดึงอุปทานออกจากตลาดในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ **ดำรงสต็อกข้าวเปลือกที่รับซื้อจากเกษตรกรในรูปข้าวเปลือกหรือสีแปรสภาพเป็นข้าวสารตามปริมาณและมูลค่าที่ได้รับจัดสรร** โดยผู้เข้าร่วมโครงการฯ สามารถหมุนเวียนรับซื้อ จำหน่าย แปรสภาพข้าวเปลือกที่ได้รับซื้อจากเกษตรกรได้ ทั้งนี้ จะต้องดำรงสต็อกข้าวไว้ให้มีปริมาณครบถ้วนตามที่กำหนด และเก็บไว้ในสถานที่ที่แจ้งไว้ตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้

7.2.1 ผู้เข้าร่วมโครงการฯ ขอออกตั๋วสัญญาใช้เงินกับธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐตามหลักเกณฑ์ของธนาคาร เมื่อธนาคารฯ ออกตั๋วสัญญาใช้เงินแล้วให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ สำเนาตั๋วสัญญาใช้เงิน หรือกรณีผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทำสัญญากู้ยืมเงินกับ ธ.ก.ส. ให้สำเนาหนังสือกู้ยืมเงินแจ้งให้คณะอนุกรรมการระดับ

จังหวัดทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบสต็อกข้าวร่วมกับธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐตามมูลค่าและระยะเวลาที่กำหนดในตั๋วสัญญาใช้เงิน

7.2.2 ธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐต้องตรวจสอบข้าวของผู้เข้าร่วมโครงการฯ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง โดยคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อตรวจสอบสต็อกร่วมกับผู้แทนของธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐ โดยต้องตรวจสอบสต็อกในครั้งแรกไม่น้อยกว่า 30 วัน ภายหลังจากมีการออกตั๋วสัญญาใช้เงินจากธนาคาร โดยให้ผู้แทนธนาคารฯ แจ้งประสานวันเวลาที่จะตรวจสอบกับคณะทำงานฯ ที่จังหวัดแต่งตั้งขึ้นเพื่อตรวจสอบร่วมกัน และให้ธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐรายงานผลการตรวจสอบสต็อกให้คณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ยฯ ทราบทุกเดือนตามแบบที่กำหนด

7.2.3 กรณีตรวจสอบแล้วพบว่า มีปริมาณการสต็อกข้าวไม่ครบถ้วนจะถือว่าระยะเวลา การชดเชยดอกเบี้ยสิ้นสุดลง กรณีเก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ไม่ถึง 60 วันจะไม่ได้รับการชดเชย

7.3 ขั้นตอนการยื่นขอชดเชยดอกเบี้ย

7.3.1 **ธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐ** เมื่อตั๋วสัญญาใช้เงินหรือสัญญากู้ยืมเงินครบกำหนดชำระแล้วให้ธนาคารพาณิชย์และ/หรือธนาคารของรัฐรับรองการกู้เงินของผู้เข้าร่วมโครงการฯ ช่วงระยะเวลาการกู้เงิน การคำนวณอัตราดอกเบี้ยปกติของธนาคาร และดอกเบี้ยที่จะได้รับชดเชย ตั้งแต่วันที่เบิกจ่ายเงินหรือออกตั๋วสัญญาใช้เงิน

7.3.2 **ผู้เข้าร่วมโครงการฯ** ยื่นคำขอชดเชยดอกเบี้ยต่อคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดภายใน 60 วัน หลังจากวันครบกำหนดชำระในตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยให้แนบเอกสารหลักฐาน ดังนี้

(1) คำขอรับการชดเชยดอกเบี้ย

(2) ใบรับรองการคำนวณชดเชยดอกเบี้ยจากธนาคาร

7.3.3 **คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด** แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินการ

(1) ตรวจสอบเอกสารการขอชดเชยดอกเบี้ยของผู้ประกอบการ ตามข้อ 7.3.2. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ โดยเปรียบเทียบปริมาณและมูลค่าที่ผู้ประกอบการยื่นข้อมูลค่าการรับซื้อ การเก็บสต็อกกับข้อมูลที่คณะอนุกรรมการระดับจังหวัดตรวจสอบสต็อกได้

(2) ตรวจสอบการคำนวณดอกเบี้ยในการชดเชยของธนาคารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ รวมทั้งรับรองข้อมูลการรับซื้อข้าวเปลือกในข้อ 7.3.3 (1) และ 7.3.3 (2) แจ้งให้คณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ย พิจารณาต่อไป

(3) พิจารณาแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติตามโครงการฯ

7.3.4 **คณะอนุกรรมการพิจารณาชดเชยดอกเบี้ย** (1) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ รายละเอียดการดำเนินโครงการฯ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการดึงอุปทานออกจากตลาด (2) ตรวจสอบเอกสารการขอรับเงินชดเชยดอกเบี้ยที่ผ่านการรับรองแล้วของคณะอนุกรรมการระดับจังหวัดและพิจารณาอนุมัติการชดเชยดอกเบี้ยและแจ้งให้ธนาคารกรุงไทย จำกัด เพื่อโอนเงินให้ผู้ประกอบการค้าข้าวที่เปิดบัญชีไว้กับธนาคารกรุงไทยสาขาต่อไป

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 ผู้ประกอบการค้าข้าวมีสภาพคล่องเพียงพอที่จะรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร โดยไม่เร่งระบายผลผลิตออกสู่ตลาด

8.2 ดึงปริมาณข้าวส่วนเกินออกจากระบบตลาดได้จำนวนหนึ่งนอกเหนือจากมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรด้านอื่นๆ

8.3 ราคาข้าวเปลือกในระบบตลาดอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาราคาข้าวตกต่ำ

9. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยงานหลัก : กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์

หน่วยงานเสริม : กระทรวงการคลัง

10. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

ราคาตลาดข้าวอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมและเป็นธรรม

ประมาณการค่าใช้จ่าย

โครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าข้าวในการเก็บสต็อก ปีการผลิต 2560/61

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายการค่าใช้จ่าย	งบประมาณ
1.	**ค่าชดเชยดอกเบี้ย**	**570,000,000**
	1.1 ข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ปริมาณ 3.5 ล้านตัน x 11,000 x 3% x 6 เดือน)	330,000,000
	1.2 ข้าวเจ้า (ปริมาณ 4.5 ล้านตัน x 8,000 x 3% x 4 เดือน)	240,000,000
2.	**ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ**	**2,000,000**
	2.1 ค่าตรวจสอบสต็อกของคณะอนุกรรมการระดับจังหวัด	1,500,000
	2.2 ค่าจ้างเหมาบุคคลภายนอก (15,000 บาท x 2 คน x 12 เดือน)	360,000
	2.3 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	140,000
รวม		**572,000,000**

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายสามารถถัวจ่ายระหว่างรายการได้



โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร

โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2561/62

1. หลักการและเหตุผล

กระทรวงพาณิชย์ได้เชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้าวประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “อนาคตข้าวไทย เพื่อความยั่งยืน” เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2561 ที่ประชุมมีความเห็นว่ามาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าวที่ผ่านมาของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและเสนอมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ปีการผลิต 2561/62 ด้านการตลาด ซึ่งที่ประชุมคณะทำงานวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ครั้งที่ 2/2561 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 มีมติรับทราบมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2561/62 และที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ครั้งที่ 1/2561 วันที่ 29 มีนาคม 2561 มีมติให้ความเห็นชอบในหลักการแนวทางการกำหนดมาตรการฯ ประกอบด้วย โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าว และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าในการเก็บสต็อก

โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2561/62 มอบหมายให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สนับสนุนสินเชื่อสินเชื่อให้สถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เป้าหมายรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่ายและหรือแปรรูปของสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน จำนวน 2.0 ล้านตันข้าวเปลือก วงเงินสินเชื่อ 12,500 ล้านบาท

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเสริมสภาพคล่องให้กับระบบสหกรณ์ในการรวบรวม รับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าว

2.2 เพื่อช่วยชะลอปริมาณข้าวเปลือกบางส่วนมิให้ออกสู่ตลาด ในช่วงเก็บเกี่ยว

2.3 เพื่อเก็บข้าวเปลือกไว้แปรรูป สร้างมูลค่าเพิ่มโดยการแปรรูปเป็นข้าวสาร

3. เป้าหมาย

สนับสนุนสินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย และ/หรือเพื่อการแปรรูป รวมเป็นวงเงินทั้งสิ้น 12,500 ล้านบาท

4. ระยะเวลาดำเนินการ

4.1 ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ วันที่ 1 ตุลาคม 2561 – 31 ธันวาคม 2562

4.2 ระยะเวลาเบิกเงินกู้ภายในวันที่ 1 ตุลาคม 2561 – 30 กันยายน 2562

4.3 ระยะเวลาชำระหนี้ ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2562

5. วิธีการดำเนินงาน

5.1 ธ.ก.ส. ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ (กสส.) กำหนดหลักเกณฑ์ คุณสมบัติสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ และกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินโครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร

5.2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารโครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกรระดับจังหวัด (คณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด)

5.3 กสส. และ ธ.ก.ส. ดำเนินการประชุมชี้แจงและประชาสัมพันธ์โครงการ แก่สถาบันเกษตรกร และหน่วยงานต่างๆ ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

5.4 สถาบันเกษตรกร ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และประสงค์จะเข้าร่วมโครงการ สามารถยื่นเสนอโครงการพร้อมทั้งรายละเอียดต่างๆ และจำนวนสินเชื่อของโครงการ ตามวัน เวลา และสถานที่โครงการ กำหนด

5.5 ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติ เอกสาร และรายละเอียดโครงการที่สถาบันเกษตรกรเสนอมา พร้อมพิจารณาความเป็นไปได้ในการดำเนินงานโครงการ แล้วสรุปผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบในเบื้องต้นของโครงการ แจ้งให้สถาบันเกษตรกร เพื่อดำเนินการต่อไป

5.6 กรณีสถาบันเกษตรกรที่เคยเข้าร่วมโครงการ ให้สถาบันเกษตรกรยื่นเสนอการขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัด กรณีสถาบันเกษตรกรที่จัดตั้งใหม่และยังไม่เคยเข้าร่วมโครงการ จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการฯ ระดับจังหวัดก่อน เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วสถาบันเกษตรกรนั้นจึงจะสามารถยื่นเสนอการขอกู้เงินจาก ธ.ก.ส. ได้ โดยใช้วิธีปฏิบัติปกติตามข้อบังคับที่เกี่ยวข้องของ ธ.ก.ส. และเมื่อ ธ.ก.ส. อนุมัติวงเงินกู้แล้วให้รายงานคณะอนุกรรมการฯ ทราบต่อไป

5.7 กสส. ร่วมกับ ธ.ก.ส. ดำเนินการติดตามโครงการ

5.8 การจ่ายสินเชื่อตามโครงการให้แก่สถาบันเกษตรกรรวบรวมรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิกให้จ่ายเงินค่าข้าวเปลือกตามวิธีการที่ ธ.ก.ส. กำหนดและสถาบันเกษตรกรต้องจัดทำทะเบียนการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิก หากสถาบันเกษตรกรใดรวบรวมข้าวเปลือกจากเกษตรกรสมาชิกเพื่อเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก

6. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

6.1 รัฐบาลสนับสนุนเงินชดเชยอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรนให้กับสถาบันเกษตรกร ตามวงเงินที่ ธ.ก.ส. จะให้กู้ในวงเงินสินเชื่อ 12,500 ล้านบาท (หนึ่งหมื่นสองพันห้าร้อยล้านบาท) ซึ่งเป็นเงินทุนของ ธ.ก.ส. โดยคิดอัตราดอกเบี้ยตามโครงการในอัตราเท่ากับ MLR-1 (ปัจจุบัน MLR เท่ากับ ร้อยละ 5 ต่อปี) ซึ่งสถาบันเกษตรกรจะรับภาระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 โดยรัฐบาลเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยแทนสถาบันเกษตรกรในอัตราไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลาในการขอรับเงินชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาล 15 เดือน เป็นเงินชดเชยดอกเบี้ยปีละ 468.75 ล้านบาท (สี่ร้อยหกสิบแปดล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาท) ทั้งนี้ ให้นำดอกเบี้ยที่พึงได้รับมาบวกกลับเป็นรายได้ ธ.ก.ส. เพื่อปรับตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้อง ตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจและแยกเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)

6.2 รัฐบาลสนับสนุนค่าใช้จ่ายเบี้ยประกันภัยและค่าบริหารโครงการ ที่เกี่ยวข้องในอัตราร้อยละ 0.25 ต่อปีของวงเงินสินเชื่อระยะเวลา 15 เดือนเป็นเงินรวม 39.06 ล้านบาท (สามสิบเก้าล้านหกหมื่นบาท) โดยให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้เบิกงบประมาณในส่วนค่าชดเชยดอกเบี้ยและค่าเบี้ยประกันภัย

7. ให้สถาบันเกษตรกรจัดทำประกันวินาศภัยตามแบบและวิธีการที่ ธ.ก.ส. กำหนด

8. หลักประกัน

ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ธ.ก.ส. กำหนด

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ช่วยเสริมสภาพคล่องให้แก่สถาบันเกษตรกรโดยการรวบรวม แปรรูปข้าวของสถาบันเกษตรกร เพื่อรอจำหน่ายไม่น้อยกว่า 2.0 ล้านตันข้าวเปลือก สถาบันเกษตรกรมีการแปรรูปข้าวสารเพิ่มขึ้น

9.2 สามารถลดภาระดอกเบี้ยแก่สถาบันเกษตรกร เป็นเงินรวม 468.75 ล้านบาท และเพิ่มมูลค่าจากการรวบรวมและแปรรูปข้าว

9.3 เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร จะได้รับประโยชน์จากโครงการไม่น้อยกว่า 1 ล้านครัวเรือน

9.4 สถาบันเกษตรกร มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจรวบรวม และแปรรูปข้าว

10. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และ ธ.ก.ส.

11. งบประมาณที่ขอจัดสรร

งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ ของ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย

(1) จำนวนดอกเบี้ยที่ขอขดเชยจากรัฐ = วงเงินสินเชื่อที่ให้กับสถาบันเกษตรกร x อัตราดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐบาลร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 15 เดือน

= ((12,500 X 3.00%)/12) X 15

= 468.75 ล้านบาท

(2) ค่าเบี้ยประกันภัย = ((12,500 X 0.25%)/12) X 15

= 39.06 ล้านบาท

รวมงบประมาณที่ขอจัดสรร จำนวน 507.81 ล้านบาท โดยให้ ธ.ก.ส. เป็นผู้เบิกงบประมาณ


โครงการสินเชื่อชะลอ
การขายข้าวเปลือกนาปี

โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2561/62

1. หลักการและเหตุผล

กระทรวงพาณิชย์ได้เชิญทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการค้าข้าวประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “อนาคตข้าวไทย เพื่อความยั่งยืน” เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2561 ที่ประชุมมีความเห็นว่ามาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและรักษาเสถียรภาพราคาข้าว (มาตรการฯ) ที่ผ่านมาของรัฐบาลมีประสิทธิภาพและเสนอมาตรการฯ ปีการผลิต 2561/62 ด้านการตลาด ซึ่งที่ประชุมคณะทำงานวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ครั้งที่ 2/2561 วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561 มีมติรับทราบมาตรการฯ ปี 2561/62 และที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ครั้งที่ 1/2561 วันที่ 29 มีนาคม 2561 มีมติให้ความเห็นชอบในหลักการแนวทางการกำหนดมาตรการฯ ประกอบด้วย โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (สถาบันฯ) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าว และโครงการชดเชยดอกเบี้ยให้ผู้ประกอบการค้าในการเก็บสต็อก ที่ประชุมคณะอนุกรรมการกำกับติดตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร ครั้งที่ 2/2561 วันที่ 30 พฤษภาคม 2561 พิจารณาสถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวไทย ปี 2561/62 มีความต้องการใช้ข้าวในประเทศจำนวน 30.525 ล้านตันข้าวเปลือก และมีแผนการผลิตข้าวจำนวน 33.420 ล้านตันข้าวเปลือก โดยจะมีข้าวเปลือกหอมมะลิส่วนเกินจำนวน 2.895 ล้านตันข้าวเปลือก นอกจากนี้ การเพาะปลูกข้าวข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวปทุมธานี 1 และข้าวชนิดอื่นๆ ของเกษตรกรไทย ในฤดูนาปีทั้งในเขตพื้นที่อาศัยน้ำฝนและเขตพื้นที่ชลประทานมักทำการเพาะปลูกข้าวพร้อมกันเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวเปลือกนาปีออกสู่ท้องตลาดในช่วงเวลาเดียวกันเป็นจำนวนมากและเกินกว่าความต้องการของตลาด ส่งผลกระทบให้ราคาข้าวเปลือกตกต่ำ โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2561/62 (โครงการฯ) จะเป็นวิธีหนึ่งในการชะลอปริมาณข้าวเปลือกออกจำหน่ายสู่ท้องตลาด โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จ่ายสินเชื่อโครงการฯ แก่เกษตรกรหรือสถาบันฯ ที่เข้าร่วมโครงการเพื่อให้การเก็บรักษาข้าวเปลือกไว้ที่ยุ้งฉางของตนเอง เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนทางด้านการเงินของเกษตรกร และช่วยให้ราคาข้าวเปลือกในตลาดมีเสถียรภาพ ที่ประชุม นบข. ครั้งที่ 3/2561 วันที่ 11 กรกฎาคม 2561 มีมติเห็นชอบโครงการฯ มติ ครม. วันที่ 24 กรกฎาคม 2561 มีมติอนุมัติโครงการฯและงบประมาณ ต่อมามติที่ประชุม นบข. ครั้งที่ 4/2561 วันที่ 3 กันยายน 2561 เห็นชอบให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องเก็บข้าวเปลือกในยุ้งฉางของตนเองเท่านั้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกมิให้ออกสู่ตลาดในปริมาณมากเกินความต้องการของตลาดโดยการเก็บข้าวเปลือกไว้ในยุ้งฉางของตนเอง

2.2 เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและภาระหนี้สิน

2.3 เพื่อรักษาระดับราคาข้าวเปลือกให้มีเสถียรภาพ

2.4 เพื่อให้เกษตรกรชาวนาขายข้าวเปลือกได้ในราคาสูงขึ้น

3. พื้นที่และเป้าหมาย

3.1 ดำเนินการในเขตพื้นที่ปลูกข้าวทุกจังหวัดทั่วประเทศ

3.2 ให้ ธ.ก.ส. จ่ายสินเชื่อชะลอการขายผลิตผล แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีที่เข้าร่วมโครงการฯ ประกอบด้วย ปริมาณข้าวเปลือกต่างๆ ดังนี้ ข้าวเปลือกหอมมะลิ 1.6 ล้านตัน ข้าวเปลือกเหนียว 0.2 ล้านตัน ข้าวเปลือกเจ้า 0.1 ล้านตัน ข้าวเปลือกปทุมธานีฯ 0.1 ล้านตัน รวมปริมาณข้าวเปลือก 2.0 ล้านตันข้าวเปลือก

ทั้งนี้ สามารถปรับเป้าหมายชนิดข้าวเปลือกเพื่อจ่ายสินเชื่อได้ตามความเหมาะสม

4. วงเงินสินเชื่อต่อตันและราคาข้าวเปลือกในการจ่ายเงินกู้

กำหนดวงเงินสินเชื่อต่อตันข้าวเปลือกที่ความชื้นไม่เกินร้อยละ 15 สิ่งเจือปนไม่เกินร้อยละ 2 จำแนกตามชนิดข้าวเปลือกในอัตราร้อยละ 90 ของราคาที่กำหนด สำหรับข้าวเปลือกหอมมะลิชนิดกรัมข้าวต่ำกว่า 20 กรัม ไม่รับเข้าร่วมโครงการฯ และกำหนดราคาข้าวเปลือกในการจ่ายเงินกู้สำหรับข้าวแต่ละชนิด ดังนี้

4.1 ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคา 11,800 บาทต่อตันข้าวเปลือก

4.2 ข้าวเปลือกเหนียว ราคา 10,200 บาทต่อตันข้าวเปลือก

4.3 ข้าวเปลือกเจ้า ราคา 7,500 บาทต่อตันข้าวเปลือก

4.4 ข้าวเปลือกปทุมธานี 1 ราคา 8,900 บาทต่อตันข้าวเปลือก

5. ระยะเวลาการเข้าร่วมโครงการฯ และการรับชำระคืนเงินกู้

5.1 ระยะเวลาจัดทำสัญญาเงินกู้ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 (ภาคใต้ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2562)

5.2 กำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นไม่เกิน 5 เดือน นับถัดจากเดือนรับเงินกู้ และหากภาวะราคาตลาดต่ำกว่าวงเงินสินเชื่อต่อตันสามารถขยายเวลาได้ไม่เกิน 3 เดือนไม่เกินเดือนกรกฎาคม 2562 ยกเว้นภาคใต้ไม่เกินเดือนธันวาคม 2562

5.3 ระยะเวลาโครงการฯ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2562

6. คุณสมบัติของผู้กู้ *

6.1 เป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2561/62 และขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561/62 กับกรมส่งเสริมการเกษตรและผลผลิตข้าวเปลือกยังเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง

6.2 เป็นสถาบันฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนกับส่วนงานราชการ ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน (รวมถึงศูนย์ข้าวชุมชน) ที่รวบรวมข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2561/62 จากสมาชิกสถาบันเกษตรกรซึ่งรวบรวมข้าวจากเกษตรกรตามข้อ 6.1

6.3 เป็นเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. หรือเป็นเกษตรกรทั่วไปหรือสถาบันฯ ได้สอบสวนและพิจารณารับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าเพื่อกู้เงินเฉพาะตามโครงการฯ

6.4 เกษตรกรหรือสถาบันฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ **ต้องมียุ้งฉางหรือสถานที่เก็บข้าวเปลือกที่มั่นคงแข็งแรงเป็นของตนเองเท่านั้น** และสามารถเก็บรักษาข้าวเปลือกโดยบรรจุข้าวเปลือกในกระสอบป่านหรือถุง Big bag และวางเรียงในยุ้งฉางหรือสถานที่เก็บเพื่อสะดวกในการตรวจสอบ หรือเก็บข้าวในยุ้งฉางที่ยกพื้นสูงหรือไซโล (SILO) โดยเทกองจะต้องมีระบบการระบายอากาศเพื่อการรักษาคุณภาพข้าวเปลือก ไม่ให้เสื่อมสภาพตลอดระยะเวลาโครงการฯ

6.5 เกษตรกรหรือสถาบันฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องไม่มีพฤติกรรมและหรือผิดเงื่อนไขโครงการรับจำนำหรือโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกของปีการผลิตที่ผ่านๆ มา ดังนี้

1) ไม่เคยนำข้าวเปลือกที่เป็นหลักประกันไว้ทั้งหมดหรือบางส่วนออกขายโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ธ.ก.ส. และไม่มีเหตุอันควร เป็นผลให้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ตามกำหนด

2) ไม่เคยเปลี่ยนข้าวเปลือกที่ใช้เป็นหลักประกันที่คุณภาพดีเป็นข้าวเปลือกคุณภาพต่ำ หรือเปลี่ยนชนิดข้าวหรือนำข้าวเปลือกชนิดอื่นที่ราคาถูกกว่ามาปลอมปนประเภทหรือชนิดหรือคุณภาพที่แตกต่างไปจากที่ใช้เป็นหลักประกันไว้กับ ธ.ก.ส.

3) ไม่เคยมีความประพฤตินำข้าวเปลือกของผู้อื่นมาใช้เป็นหลักประกัน (ให้ผู้อื่นสวมสิทธิ์)

6.6 เป็นเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

7. จำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละราย

7.1 เกษตรกรรายคน กำหนดวงเงินกู้สูงสุดรายละไม่เกิน 300,000 บาท

7.2 สหกรณ์การเกษตร กำหนดวงเงินกู้สูงสุดไม่เกินสหกรณ์ฯ ละ 300 ล้านบาท

7.3 กลุ่มเกษตรกร กำหนดวงเงินกู้สูงสุดไม่เกินกลุ่มฯ ละ 20 ล้านบาท

7.4 วิสาหกิจชุมชน (รวมถึงศูนย์ข้าวชุมชน) กำหนดวงเงินกู้สูงสุดไม่เกินแห่งละ 5 ล้านบาท

ทั้งนี้ จำนวนเงินกู้ของผู้กู้แต่ละรายขึ้นอยู่กับปริมาณชนิดและคุณภาพภาพข้าวเปลือกที่นำมาใช้เป็นหลักประกัน และกำหนดให้การจ่ายเงินกู้ด้วยการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้กู้

8. หลักประกันการกู้เงิน

ใช้ข้าวเปลือกของผู้กู้ที่เก็บรักษาไว้ในยุ้งฉางของตนเอง และ/หรือไซโล เป็นหลักประกันเงินกู้และการรับรองรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกัน สำหรับกรณีผู้กู้เป็นสถาบันฯ ใช้คณะกรรมการของสถาบันฯ ค้ำประกันทั้งคณะ

9. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และการชำระคืนเงินกู้

9.1 ตั้งแต่วันรับเงินกู้หรือวันที่ ธ.ก.ส. โอนเงินกู้เข้าบัญชีเงินฝากของผู้กู้จนถึงวันครบกำหนดชำระคืน ธ.ก.ส. จะไม่คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากผู้กู้ เนื่องจากรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนผู้กู้ รวมถึงหากครบกำหนดชำระคืนแล้วราคาตลาดข้าวเปลือกต่ำกว่าราคาให้สินเชื่อ ธ.ก.ส. สามารถขยายระยะเวลาชำระคืนได้ไม่เกิน 3 เดือน

9.2 เมื่อถึงวันครบกำหนดตามสัญญาเงินกู้เพื่อรอการขายข้าวเปลือก กรณีราคาตลาดของข้าวเปลือกต่ำกว่าวงเงินสินเชื่อต่อตัน ธ.ก.ส. จะกำหนดมาตรการระบายข้าวเปลือกโดยนำข้าวเปลือกที่ครบกำหนดออกจำหน่ายให้แก่ผู้สนใจด้วยวิธีประมูลซื้อข้าวเปลือก หากผู้กู้ส่งมอบข้าวเปลือกครบถ้วนตามปริมาณที่ใช้เป็นหลักประกัน ธ.ก.ส. จะไม่คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากผู้กู้ เนื่องจากรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนผู้กู้

กรณีผู้กู้ส่งมอบข้าวไม่ครบถ้วน ธ.ก.ส. จะคิดดอกเบี้ยจากผู้กู้ตามต้นเงินคงเป็นหนี้ที่ยังเหลืออยู่จนกว่าจะชำระคืนเสร็จสิ้นตามวิธีปฏิบัติและข้อบังคับของธนาคาร

ทั้งนี้ ให้นำดอกเบี้ยที่พึงได้รับมาบวกกลับเป็นรายได้ ธ.ก.ส. เพื่อปรับตัวชี้วัดทางการเงินที่เกี่ยวข้องตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ และแยกเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)

10. ค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวเปลือกหลักประกัน

ค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวเปลือกหลักประกัน (ค่าฝากเก็บฯ) ในยุ้งฉางผู้กู้เป็นเงินจ่ายขาดให้แก่เกษตรกรและสถาบันฯ ตันละ 1,500 บาท เนื่องจากเกษตรกรต้องมีกระบวนการจัดการข้าวเปลือกก่อนนำข้าวขึ้นยุ้งฉางเพิ่มขึ้น กล่าวคือมีกระบวนการตากเพื่อลดความชื้น การคัดแยกสิ่งเจือปน การบรรจุข้าวใส่กระสอบเพื่อขนข้าวขึ้นยุ้งฉาง ซึ่งต้องใช้เวลา สถานที่ และมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น สำหรับเกษตรกรที่ไม่มียุ้งฉาง ลานตาก สามารถเข้าร่วมโครงการได้โดยผ่านสถาบันฯ สำหรับการจ่ายค่าฝากเก็บฯ แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกจ่ายพร้อมการจ่ายสินเชื่อ อัตราตันละ 1,000 บาท (รอบแรก) และช่วงที่ 2 (รอบสอง) จะจ่ายหลังจากเกษตรกร/สถาบันฯ นำเงินมาชำระหนี้ อีกตันละ 500 บาท เกษตรกรและสถาบันฯ ต้องเก็บรักษาข้าวเปลือกหลักประกันไว้อย่างน้อย 30 วัน

ทั้งนี้ สถาบันฯ ที่เข้าร่วมโครงการฯ จะต้องจัดสรรค่าฝากเก็บฯ ไม่น้อยกว่าตันละ 1,000 บาท จ่ายเพิ่มให้แก่สมาชิกฯ ผู้ขายข้าวทุกราย โดยการเฉลี่ยคืนภายใน 7 วัน หลังจากสถาบันฯ ได้รับค่าฝากเก็บฯ รอบแรก

11. การระบายข้าวเปลือก

เมื่อครบกำหนดชำระคืนเงินกู้ กรณีราคาข้าวเปลือกในตลาดต่ำกว่าราคาที่ให้สินเชื่อ ให้มีคณะกรรมการระบายข้าว ประกอบด้วย กระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับ ธ.ก.ส. ดำเนินการระบายข้าวเปลือกที่ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ ซึ่งเมื่อการระบายข้าวเปลือกหลักประกันเสร็จสิ้น หากเกิด**ส่วนต่างระหว่างวงเงินจากการให้สินเชื่อตามโครงการฯ กับราคาขายข้าวเปลือกหลักประกัน** (ส่วนต่างฯ) รัฐบาลรับภาระส่วนต่างที่เกิดขึ้นโดยชดเชย**ส่วนต่างฯ** ให้ ธ.ก.ส. ทั้งนี้ ให้กำหนดวงเงินค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือกจากยุ้งฉางผู้กู้ถึงจุดส่งมอบ ในอัตราไม่เกิน 300 บาทต่อตัน ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมีปริมาณข้าวเปลือกหลักประกันเข้าร่วมโครงการระบายประมาณ 1 ล้านตันข้าวเปลือก คิดเป็นเงิน 300 ล้านบาท

12. การช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561/62

12.1 วัตถุประสงค์ เพื่อช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว

12.2 กลุ่มเป้าหมาย เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561/62 ที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวฯ ปีการผลิต 2561/62 (รอบที่ 1) กับกรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)

12.3 วิธีดำเนินการ ช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี โดยจ่ายเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า และข้าวปทุมธานี 1 ไร่ละ 1,500 บาท ตามพื้นที่ปลูกข้าวจริงแต่ไม่เกินรายละ 12 ไร่ ครัวเรือนละไม่เกิน 18,000 บาท โดยมีเงื่อนไขการคำนวณเนื้อที่ระดับไร่/งาน (ไม่ปัดเศษตารางวา) ในการโอนเงินค่าเก็บเกี่ยวฯ เข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (ผู้ฝากมีอำนาจถอนเงินแต่เพียงผู้เดียว) ของผู้ปลูกข้าวซึ่งเปิดบัญชีไว้กับ ธ.ก.ส. ดังนี้

1) เกษตรกรจะได้รับความช่วยเหลือครัวเรือนละ 1 สิทธิ์ 1 รอบการผลิต ทั้งนี้ ให้รวมถึงเกษตรกรต่างครัวเรือนกัน ใช้ที่ดินแปลงเดียวกัน เพาะปลูกในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลากันแต่อยู่ในช่วงเวลาเพาะปลูกรอบที่ 1 โดยพื้นที่ที่ได้รับความช่วยเหลือต้องไม่เกินพื้นที่ที่ระบุในเอกสารสิทธิ์

2) พื้นที่เพาะปลูกที่จะได้รับค่าเก็บเกี่ยวฯ ต้องไม่ซ้ำซ้อนกับพื้นที่เสียหายจากภัยธรรมชาติที่ได้รับเงินช่วยเหลือโครงการเยียวยาผู้ประสบภัยธรรมชาติจากรัฐบาล (อัตราไร่ละ 1,113 บาท) เว้นแต่เกษตรกรจะนำพื้นที่ประสบภัยไปเพาะปลูกข้าวใหม่ในช่วงเวลาการเพาะปลูกรอบที่ 1 โดยจะได้รับเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวฯ ไม่เกินพื้นที่เพาะปลูกจริงและไม่เกินพื้นที่ประสบภัย

3) ธ.ก.ส. จะใช้ข้อมูลผู้ได้รับสิทธิ์ตามทะเบียนผู้ปลูกข้าวที่ กสก. ส่งให้ ธ.ก.ส. เพื่อคำนวณจำนวนเงินค่าเก็บเกี่ยวฯ ในการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ปลูกข้าว

12.4 กรอบระยะเวลาดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2561 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2562

13. งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ

วงเงินที่ใช้ในการดำเนินโครงการฯ ทั้งสิ้น 87,069.18 ล้านบาท ประกอบด้วย

13.1 การจ่ายสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2561/62 จำนวน 29,346.56 ล้านบาท จำแนกเป็น

1) วงเงินสินเชื่อ 22,560 ล้านบาท แหล่งเงินทุน ธ.ก.ส.

2) วงเงินค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวเปลือกฯ 3,000 ล้านบาท แหล่งเงินทุน ธ.ก.ส.

3) วงเงินค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือก 300 ล้านบาท แหล่งเงินทุน ธ.ก.ส.

4) วงเงินค่าใช้จ่ายในการชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาข้าวที่จ่ายสินเชื่อตามโครงการกับราคาข้าวที่ขายข้าวได้จากการระบายข้าว (เฉพาะกรณีมีการระบายฯ) 2,698.50 ล้านบาท

5) เงินชดเชยต้นทุนเงินจำนวน 562.46 ล้านบาท

5.1) ชดเชยดอกเบี้ยจ่ายสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกแทนผู้กู้ให้กับ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 6 เดือนประเภทบุคคลธรรมดาของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ 4 ธนาคาร (FDR) บวก 1 (FDR+1) จำนวน 490.68 ล้านบาท จากวงเงินสินเชื่อ 22,560 ล้านบาท (ปัจจุบัน FDR เท่ากับร้อยละ 1.175 ต่อปี)

5.2) ชดเชยต้นทุนเงินค่าฝากเก็บรักษาคุณภาพข้าวเปลือก อัตรา FDR+1 จำนวน 65.25 ล้านบาท จากวงเงินค่าเก็บรักษาข้าวเปลือก 3,000 ล้านบาท

5.3) ชดเชยต้นทุนเงินค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือก อัตรา FDR+1 จำนวน 6.53 ล้านบาท จากวงเงินค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือกประมาณ 1.0 ล้านตันจำนวนเงิน 300 ล้านบาท

6) ค่าบริหารสินเชื่อ ธ.ก.ส. อัตราร้อยละ 2 ระยะเวลา 6 เดือนจำนวนเงิน 225.60 ล้านบาท

13.2 การช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวฯ จำนวน 57,722.62 ล้านบาท จำแนกเป็น

1) วงเงินที่จ่ายให้เกษตรกรจำนวน 56,474.02 ล้านบาท ใช้เงินทุน ธ.ก.ส. สนับสนุนการดำเนินงานโครงการไปก่อน

2) ค่าชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR+1 กรอบวงเงิน 1,228.31 ล้านบาท (กรณีรัฐบาลแบ่งการจัดสรรให้ ธ.ก.ส. ภายในระยะเวลา 1 ปี)

3) ค่าบริหารจัดการของ ธ.ก.ส. เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารและค่าธรรมเนียมในการโอนเงินให้เกษตรกรรายละ 5 บาท ประมาณการเกษตรกร 4.05 ล้านราย เป็นเงิน 20.29 ล้านบาท

14. ความคาดหวังและประโยชน์ของโครงการฯ

14.1 ชะลอปริมาณข้าวเปลือกในช่วงผลผลิตออกสู่ตลาดในฤดูเก็บเกี่ยวไม่เกินความต้องการตลาด ซึ่งจะทำให้ราคาตลาดข้าวเปลือกมีโอกาสปรับตัวสูงขึ้น

14.2 เกษตรกรมีช่องทางเลือกในการตัดสินใจที่จะจำหน่ายหรือเก็บรักษาข้าวเปลือกของตนเองไว้ที่ยุ้งฉางซึ่งเป็นการสร้างแรงจูงใจ และสร้างวินัยให้เกษตรกรผลิตข้าวเปลือก และเก็บรักษาข้าวเปลือกให้มีคุณภาพ

14.3 เป้าหมายความสำเร็จของโครงการฯ ที่กำหนดมิได้ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินที่จ่ายเงินกู้ตามโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี แต่ภายหลังจากดำเนินโครงการแล้วราคาข้าวเปลือกในท้องตลาดมีราคาปรับสูงขึ้นกว่าวงเงินให้สินเชื่อต่อตันและเกษตรกรมีการผลิตและเก็บรักษาข้าวเปลือกให้มีคุณภาพสูงขึ้นนั้น แสดงว่าโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จ ถึงแม้การดำเนินงานโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก็ตาม

15. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

15.1 กระทรวงพาณิชย์

15.2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

15.3 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)



โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยว และปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี

การช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561/62

1. วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว

2. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561/62 ที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวฯ ปีการผลิต 2561/62 (รอบที่ 1) กับกรมส่งเสริมการเกษตร (กสก.)

3. วิธีดำเนินการ

ช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี โดยจ่ายเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวหอมมะลิ ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า และข้าวปทุมธานี 1 ไร่ละ 1,500 บาท ตามพื้นที่ปลูกข้าวจริงแต่ไม่เกินรายละ 12 ไร่ ครัวเรือนละไม่เกิน 18,000 บาท โดยมีเงื่อนไขการคำนวณเนื้อที่ระดับไร่/งาน (ไม่ปัดเศษตารางวา) ในการโอนเงินค่าเก็บเกี่ยวฯ เข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (ผู้ฝากมีอำนาจถอนเงินแต่เพียงผู้เดียว) ของผู้ปลูกข้าวซึ่งเปิดบัญชีไว้กับ ธ.ก.ส. ดังนี้

1) เกษตรกรจะได้รับความช่วยเหลือครัวเรือนละ 1 สิทธิ์ 1 รอบการผลิต ทั้งนี้ ให้รวมถึงเกษตรกรต่างครัวเรือนกัน ใช้ที่ดินแปลงเดียวกัน เพาะปลูกในเวลาเดียวกัน หรือต่างเวลากันแต่อยู่ในช่วงเวลาเพาะปลูกรอบที่ 1 โดยพื้นที่ที่ได้รับความช่วยเหลือต้องไม่เกินพื้นที่ที่ระบุในเอกสารสิทธิ์

2) พื้นที่เพาะปลูกที่จะได้รับค่าเก็บเกี่ยวฯ ต้องไม่ซ้ำซ้อนกับพื้นที่เสียหายจากภัยธรรมชาติที่ได้รับเงินช่วยเหลือโครงการเยียวยาผู้ประสบภัยธรรมชาติจากรัฐบาล (อัตราไร่ละ 1,113 บาท) เว้นแต่เกษตรกรจะนำพื้นที่ประสบภัยไปเพาะปลูกข้าวใหม่ในช่วงเวลาการเพาะปลูกรอบที่ 1 โดยจะได้รับเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวฯ ไม่เกินพื้นที่เพาะปลูกจริงและไม่เกินพื้นที่ประสบภัย

3) ธ.ก.ส. จะใช้ข้อมูลผู้ได้รับสิทธิ์ตามทะเบียนผู้ปลูกข้าวที่ กสก. ส่งให้ ธ.ก.ส. เพื่อคำนวณจำนวนเงินค่าเก็บเกี่ยวฯ ในการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้ปลูกข้าว

4. กรอบระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2561 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2562

หมายเหตุ การจ่ายเงินช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวฯ เป็นส่วนหนึ่งในโครงการชะลอข้าวเปลือกฯ





โครงการประกันภัยข้าวนาปี

โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561

1. ความเป็นมา

คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ในการประชุมเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2561 คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ในการประชุมเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2561 และคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2561 มีมติเห็นชอบให้ ดำเนินงานโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561 โดยให้ ธ.ก.ส. เป็นตัวกลางระหว่างเกษตรกรผู้เอาประกันภัยและบริษัทเอกชนผู้รับประกันภัย กำหนดพื้นที่เป้าหมายการเอาประกันภัย ขั้นต่ำ 25 ล้านไร่ สูงสุดจำนวน 30 ล้านไร่ อัตราค่าเบี้ยประกันภัย 90 บาทต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์) เกษตรกรจ่าย 36 บาทต่อไร่ และรัฐบาลอุดหนุน 54 บาทต่อไร่ กำหนดกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน 1,841,100,000 บาท โดยให้ ธ.ก.ส. ทดรองจ่ายเงินอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยแทนรัฐบาลไปก่อน และขอชดเชยตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1 ในปีงบประมาณถัดไป

2. หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้จัดทำโครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561 เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี โดยมีสาระสำคัญและแนวทางการดำเนินโครงการฯ ดังนี้

รายการ	รายละเอียด
1. ผู้รับประกันภัย	บริษัทเอกชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ตามกรมธรรม์
2. คุณสมบัติผู้เอาประกันภัย	เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเพาะปลูกข้าว/ปรับปรุงทะเบียนในปีการผลิต 2561
3. พื้นที่รับประกันภัย	30 ล้านไร่ ลูกค้าเงินกู้ ธ.ก.ส. จำนวน 29 ล้านไร่ และ เกษตรกรทั่วไป จำนวน 1 ล้านไร่
4. อัตราค่าเบี้ยประกันภัย	อัตราเท่ากันทุกพื้นที่การผลิต 90 บาทต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์) เกษตรกรจ่าย 36 บาทต่อไร่ รัฐบาลอุดหนุน 54 บาทต่อไร่ พร้อมทั้งภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์
5. วงเงินคุ้มครอง	1,260 บาทต่อไร่ สำหรับ 6 ภัย ได้แก่ น้ำท่วมหรือฝนตกหนัก ภัยแล้ง ฝนแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ลมพายุหรือพายุไต้ฝุ่น ภัยอากาศหนาวหรือน้ำค้างแข็ง ลูกเห็บ และไฟไหม้ และ 630 บาทต่อไร่สำหรับภัยศัตรูพืชหรือโรคระบาด
6. การอุดหนุนค่าเบี้ยฯ ของรัฐบาล	รัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยฯ แก่ผู้เอาประกันภัยทุกราย ในอัตรา 61.37 บาทต่อไร่ (รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์)
7. การอุดหนุนค่าเบี้ยฯ ของ ธ.ก.ส.	ธ.ก.ส. อุดหนุนค่าเบี้ยฯ 36 บาทต่อไร่ สำหรับเกษตรกรที่เป็นลูกค้าเงินกู้ที่เพาะปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561

รายการ	รายละเอียด
8. ระยะเวลาการขายประกัน	ทุกภาคยกเว้นภาคใต้ : เมษายน - 31 ส.ค. 2561 และภาคใต้ถึง 15 ธันวาคม 2561
9. การพิจารณาค่าสินไหมทดแทน	1. จ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2556 2. จ่ายเพิ่มเติมกรณีที่เสียหายจริงแต่ไม่อยู่ในเขตประสบภัยตามที่ราชการกำหนด โดยวิธีการประเมินรายบุคคลโดยให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือเช่นเดียวกับ ปีการผลิต 2560
10. งบประมาณ	งบประมาณการดำเนินโครงการฯ สำหรับพื้นที่เอาประกัน 30 ล้านไร่ จำนวนทั้งสิ้น 1,841,100,000 บาท โดยให้ ธ.ก.ส. ทดรองจ่ายเงินอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยแทนรัฐบาลและเบิกเงินชดเชยตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับต้นทุนเงินในอัตรา FDR + 1 ในปีงบประมาณถัดไป

*** หมายเหตุ** : ค่าอากรแสตมป์และภาษีมูลค่าเพิ่ม รัฐบาลเป็นผู้รับภาระแทนทั้งจำนวน



โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อการผลิตแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี

โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

1. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายในการดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร ประกอบกับในปัจจุบันพื้นที่ปลูกข้าวหลายแห่งได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง การเพาะปลูกข้าวต้องล่าช้าออกไป ในขณะเดียวกันเกษตรกรมีภาระหนี้เงินกู้เพื่อการเพาะปลูกข้าวที่ใช้บริการสินเชื่อจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หรือสหกรณ์การเกษตร

ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาภาระต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรตามนโยบายรัฐบาล และสถานการณ์ภัยแล้ง ธ.ก.ส. จึงได้จัดทำโครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อช่วยลดภาระดอกเบี้ยแก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

2.2 เพื่อให้เกษตรกรมีเงินเหลือจากการลดภาระการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ สามารถนำไปเป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในครัวเรือนเพื่อการดำรงชีพเพิ่มขึ้น และเกิดการหมุนเวียนเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ

3. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ที่มีหนี้เงินกู้เพื่อการผลิตข้าวอยู่กับ ธ.ก.ส. หรือสถาบันเกษตรกร โดยมีจำนวนเกษตรกรประมาณ 1,200,000 ราย

4.ระยะเวลาและแนวทางให้ความช่วยเหลือ

เกษตรกรที่มีหนี้สินกับ ธ.ก.ส. หรือสถาบันเกษตรกร จะได้รับการลดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 3.00 ต่อปี จากต้นเงินกู้รายละไม่เกิน 80,000 บาทแรก เป็นระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน ดังนี้

4.1 จะต้องเป็นสัญญาเงินกู้เงินตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 – 31 ธันวาคม 2559 ยกเว้นภาคใต้กู้เงินได้ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2560

4.2 การลดดอกเบี้ยเงินกู้ จะเริ่มลดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป ดังนี้

4.2.1 กรณีกู้เงินก่อนวันที่ 1 เมษายน 2559 จะได้รับการลดดอกเบี้ยเงินกู้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระคืนเสร็จแต่ต้องไม่เกิน 6 เดือน

4.2.2 กรณีเงินกู้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2559 เป็นต้นไป จะได้รับการลดดอกเบี้ยเงินกู้ตั้งแต่วันรับเงินกู้เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระคืนเสร็จแต่ต้องไม่เกิน 6 เดือน

5. งบประมาณที่ขอจัดสรร

จำนวนดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐ = จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการลดดอกเบี้ย x วงเงินสินเชื่อที่ได้รับการลดดอกเบี้ย x อัตราดอกเบี้ยที่ขอชดเชยจากรัฐร้อยละ 3 ต่อปี x ระยะเวลาที่ลดดอกเบี้ย 6 เดือน

= 1,200,000 x 80,000 x 3% x 0.5

= 1,440,000,000 บาท


โครงการพักชำระหนี้
ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกร
ผู้ปลูกข้าว

โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ย เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับผลกระทบจากภาวะราคาผลผลิตตกต่ำปัญหาภัยแล้งขาดน้ำต้องชะลอการทำนาข้าว ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ รวมถึงปัจจัยอื่นที่ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่ายของครัวเรือนและปัญหาหนี้สิน การขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างรุนแรง ดังนั้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559 มีมติเห็นชอบโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60 รวมระยะเวลา 2 ปี ซึ่งคณะกรรมการธนาคารในคราวประชุม ครั้งที่ 9/2559 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2559 มีมติเห็นชอบให้ธนาคารดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีโอกาสนำเงินที่ต้องส่งชำระหนี้ไปฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของครัวเรือนให้ดีขึ้นระหว่างการพักชำระหนี้

2.2 เพื่อบรรเทาภาระหนี้สินและลดต้นทุนในการประกอบอาชีพของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

2.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพของประชาชนในภาคชนบทให้มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้มีรายได้ที่มั่นคง

3. กลุ่มเป้าหมาย

เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้วัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าวกับ ธ.ก.ส. ณ. วันที่ 31 พฤษภาคม 2559 จำนวนไม่เกิน 500,000 บาท

4. ระยะเวลาดำเนินการ

เกษตรกรลูกค้าที่แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการจะได้พักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 3.00 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561 รวมระยะเวลา 2 ปี

5. ลักษณะหนี้เงินกู้

5.1 เป็นเกษตรกรลูกค้ารายคนตามข้อบังคับฉบับที่ 44 (รหัสประเภทลูกค้า 603) เฉพาะหนี้เงินกู้วัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าว เฉพาะสัญญากลุ่มผลิตผลเป็นข้าว Product Type 8200 Subtype 50001

5.2 เกษตรกรลูกค้าเฉพาะสัญญาตามข้อ 5.1 ที่มีหนี้คงเหลือ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2559 ไม่เกิน 500,000 บาท

5.3 ไม่เป็นหนี้ดำเนินคดี

5.4 ไม่เป็นหนี้เงินกู้โครงการนโยบายรัฐ หรือโครงการที่ได้รับการชดเชยดอกเบี้ยจากรัฐบาลในลักษณะเดียวกัน

ยกเว้น หนี้เงินกู้ที่ได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้เดิมตามโครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2558/59 (ตามโครงการขยายระยะเวลาชำระหนี้เดิม 24 เดือน ของฝ่ายสินเชื่อ) รวมทั้งรายที่อยู่ในพื้นที่ 22 จังหวัดที่ได้รับการลดดอกเบี้ยเงินกู้ (SP8020) หากลักษณะหนี้เงินกู้เป็นไปตามข้อ 5.1 และ 5.2 จะได้รับสิทธิเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60 นี้ โดยจะเลื่อนกำหนดชำระคืนต้นเงินอีกเป็นระยะเวลา 2 ปี และลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3.00 ต่อปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561

6. แนวทางการดำเนินงาน

6.1 เกษตรกรลูกค้าต้องแสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการทุกราย (แบบพิมพ์ตามเอกสารแนบ 1 สาขาจัดทำขึ้นใช้เอง)

6.2 พักชำระหนี้ต้นเงินโดยการเลื่อนกำหนดชำระคืนต้นเงินเป็นระยะเวลา 2 ปี

6.3 ลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3.00 ต่อปีให้เกษตรกรลูกค้า เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561

1) รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรลูกค้า ร้อยละ 1.50 ต่อปี

2) ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกรลูกค้า ร้อยละ 1.50 ต่อปี

6.4 ระหว่างโครงการเมื่อถึงกำหนดชำระหนี้ลูกค้าต้องส่งชำระดอกเบี้ยตามกำหนดชำระเดิมของต้นเงินกู้ที่พักชำระไว้ให้ครบถ้วนตามสัญญา (หากชำระดอกเบี้ยได้ครบถ้วนพร้อมทั้งชำระต้นเงินได้บางส่วนธนาคารจะพิจารณาจัดประวัติการชำระหนี้ให้สูงขึ้น 1 ปี ตามวิธีปฏิบัติงานสินเชื่อด้านเกษตรกร เล่ม 1 ว่าด้วยการรับลูกค้า)

6.5 สัญญาที่ได้รับสิทธิเข้าร่วมโครงการต้องจัดทำข้อตกลงต่อท้ายหนังสือกู้เงินทุกสัญญา โดยจัดทำข้อตกลงต่อท้ายหนังสือกู้เงิน 1 ฉบับต่อ 1 สัญญา

6.6 ระหว่างการเข้าร่วมโครงการมีสิทธิกู้เงินเพื่อฟื้นฟูหรือพัฒนาอาชีพของตนเองได้ตามศักยภาพตามวิธีปฏิบัติปกติของธนาคาร

7. การขยายระยะเวลาชำระหนี้และการส่งชำระคืน

7.1 <u>กรณีเป็นหนี้ปกติ</u> ขยายระยะเวลาชำระต้นเงินและลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3.00 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561 กำหนดส่งชำระหนี้ ดังนี้

- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 30 ก.ย. 2559 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 30 ก.ย. 2559 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 30 ก.ย. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 3 วันที่ 30 ก.ย. 2561 <u>ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด</u>

- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 31 ธ.ค. 2559 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 31 ธ.ค. 2559 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 31 ธ.ค. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 3 วันที่ 31 ธ.ค. 2561 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด
- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 31 มี.ค. 2560 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 31 มี.ค. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 31 มี.ค. 2561 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 3 วันที่ 31 มี.ค. 2562 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด
- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 30 มิ.ย. 2560 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 30 มิ.ย. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 30 มิ.ย. 2561 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด

7.2 กรณีเป็นหนี้ค้างชำระ ขยายระยะเวลาชำระต้นเงินและลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3.00 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561 กำหนดส่งชำระหนี้ ดังนี้

- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 30 ก.ย. 2558 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 30 ก.ย. 2559 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 30 ก.ย. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 3 วันที่ 30 มิ.ย. 2561 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด
- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 31 ธ.ค. 2558 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 31 ธ.ค. 2559 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 31 ธ.ค. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 3 วันที่ 30 มิ.ย. 2561 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด
- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 31 มี.ค. 2559 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 31 มี.ค. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 31 มี.ค. 2561 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 3 วันที่ 30 มิ.ย. 2561 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด
- กำหนดส่งชำระเดิมวันที่ 30 มิ.ย. 2559 เปลี่ยนกำหนดส่งชำระใหม่เป็น
  งวดที่ 1 วันที่ 30 มิ.ย. 2560 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยทั้งหมด
  งวดที่ 2 วันที่ 30 มิ.ย. 2561 ชำระต้นและดอกเบี้ยทั้งหมด

** ทั้งนี้ สัญญาดังกล่าวยังคงมีสถานะเป็นหนี้ค้างชำระ เว้นแต่ สาขาจะดำเนินการให้ลูกค้าส่งชำระดอกเบี้ยค้างเสร็จสิ้น

7.3 กรณีเป็นหนี้ค้างชำระ และได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้เดิมตามโครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2558/59 (ตามโครงการขยายระยะเวลาชำระหนี้เดิม 24 เดือนของฝ่ายสินเชื่อ) จะขยายระยะเวลาชำระต้นเงินจากเดิมวันที่ 31 ตุลาคม 2560 เป็นวันที่ 30 มิถุนายน 2561 ส่วนดอกเบี้ยเงินกู้กำหนดชำระให้เป็นไปตามกำหนดชำระเดิมก่อนเข้าร่วมโครงการ ตัวอย่างเช่น เป็นหนี้ค้างชำระงวดวันที่ 31 มี.ค. 2558 และได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้เดิม 24 เดือนแล้ว เมื่อเข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเงินกู้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60 จะได้ลดดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3.00 ต่อปี ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2561 และกำหนดส่งชำระใหม่ ดังนี้ วันที่ 31 มี.ค. 2560 และวันที่ 31 มี.ค. 2561 ส่งชำระเฉพาะดอกเบี้ยและเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาโครงการ วันที่ 30 มิ.ย. 2561 ต้องส่งชำระต้นเงินและดอกเบี้ยทั้งหมด

** ทั้งนี้ สัญญาดังกล่าวยังคงมีสถานะเป็นหนี้ค้างชำระ เว้นแต่ สาขาจะดำเนินการให้ลูกค้าส่งชำระดอกเบี้ยค้างเสร็จสิ้น

*** กรณีการขยายระยะเวลาชำระหนี้ตามข้อ 7.1 7.2 และ 7.3 หากหนังสือกู้เงินเครดิตเงินสด (บัญชีคุมวงเงิน 8101 Commercial Commitment) มีระยะเวลาสิ้นสุดก่อนวันที่ได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้ตามโครงการ ให้จัดทำหนังสือกู้เงินเครดิตเงินสด (บัญชีคุมวงเงิน 8101) ฉบับใหม่แทนฉบับเดิม โดยให้ยกหนี้เงินกู้ตามรายงานเบิกเงินกู้เดิมมารวมไว้ในหนังสือกู้เงินเครดิตเงินสดฉบับใหม่ด้วย ซึ่งหนี้เงินกู้ตามรายงานเบิกเงินกู้เดิมที่ยกมายังคงเป็นไปตามกำหนดชำระเดิม

8. ข้อพึงระมัดระวัง

เมื่อถึงกำหนดส่งชำระดอกเบี้ย หากลูกค้าไม่สามารถส่งชำระดอกเบี้ยได้ตามกำหนดหรือส่งชำระดอกเบี้ยได้ไม่ครบถ้วน (มีดอกเบี้ยค้างชำระ) ยังคงได้รับการขยายระยะเวลาชำระต้นเงินเช่นเดิม แต่เมื่อมีดอกเบี้ยค้างชำระตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไปจะหยุดรับรู้รายได้ ปรับปรุงลดรายได้ดอกเบี้ยที่รับรู้ออกทั้งจำนวนเปลี่ยนการรับรู้รายได้จากเกณฑ์คงค้างเป็นเกณฑ์เงินสด มีสถานะเป็นหนี้ NPLs สำรองทั้งจำนวน

9. การพ้นออกจากโครงการ

ชำระหนี้เงินกู้ตามโครงการเสร็จสิ้น

ทั้งนี้ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้วัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าว มีความเกี่ยวเนื่องกันอยู่ 2 โครงการ คือ 1. โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60 2. โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้ง 2 โครงการไม่ซ้ำซ้อนกันและเกษตรกรลูกค้าได้ประโยชน์สูงสุด โดยการเปรียบเทียบทั้ง 2 โครงการ (ตามเอกสารแนบ 2) สรุปได้ ดังนี้

1. เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่มีหนี้เงินกู้วัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าว ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2559 จำนวนไม่เกิน 500,000 บาท จะได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60

2. เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ที่กู้เงินวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าว ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2559 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2559 และมีจำนวนเงินกู้เกินกว่า 500,000 บาท จะได้รับสิทธิลดดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 ต่อปี จากต้นเงินกู้ไม่เกิน 80,000 บาทแรกระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนตามโครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

3. เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ทั้งที่เข้าร่วมและไม่ได้เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2559/60 หากกู้เงินวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตข้าวกับ ธ.ก.ส. ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2559 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2559 (ยกเว้นภาคใต้ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2560) จะได้รับสิทธิลดดอกเบี้ยร้อยละ 3.00 ต่อปี จากต้นเงินกู้ไม่เกิน 80,000 บาทแรกระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือนตามโครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60





มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย

มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย ปี 2557/58

1.หลักการและเหตุผล

ตามที่พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ในนโยบายที่ 6 “การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ข้อย่อย 6.4 ดูแลเกษตรกรให้มีรายได้ที่เหมาะสมด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การลดต้นทุนการผลิต การช่วยเหลือในเรื่องปัจจัยการผลิตอย่างทั่วถึง การช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อย ตลอดจนถึงการใช้กลไกตลาดดูแลราคาสินค้าเกษตรประเภทที่ราคาต่ำผิดปกติให้สูงขึ้นตามสมควร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายแนวทางในการดำเนินนโยบายการบริหารจัดการข้าว โดยคาดหวังให้ราคาข้าวภายในประเทศเป็นไปตามกลไกระบบตลาด พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการให้ความรู้แก่เกษตรกรทางด้านการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพดิน และการให้ข้อมูล ข่าวสาร ด้านการตลาดแก่เกษตรกรชาวนาให้รู้เท่าทันความต้องการตลาดเพื่อปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ฟื้นฟูและพัฒนาระบบตลาดกลางข้าวเปลือก ส่งเสริมและสนับสนุนระบบสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองให้กับเกษตรกร ซึ่ง คสช. ได้มีมาตรการลดความเสี่ยงด้านการผลิตตามโครงการประกันภัยข้าวนาปี การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มผลผลิตต่อไร่ และการพัฒนาคุณภาพข้าวของเกษตรกรอย่างต่อเนื่องแล้ว แต่เนื่องจากสถานการณ์โดยรวมของประเทศอยู่ในช่วงการปรับตัว กำลังซื้อภายในประเทศยังเพิ่มขึ้นไม่มากนักซึ่งต้องใช้เวลาแก้ไขปัญหาในระยะยาว ส่งผลให้การขับเคลื่อนเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเศรษฐกิจภาคการเกษตรได้รับผลกระทบอย่างมาก เนื่องจากราคาสินค้าเกษตรสำคัญปรับตัวลงลงอย่างต่อเนื่อง เช่น ราคาข้าวเปลือก ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปีได้รับผลกระทบจากรายได้ที่ลดลง ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเกษตรกรอย่างรุนแรง

ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปี ปี2557/58 รัฐบาลจึงจัดทำมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยขึ้น เพื่อเป็นมาตรการสนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกรเพิ่มเติมจากมาตรการช่วยเหลือ ซึ่ง คสช. ได้มีมติให้ความเห็นชอบไว้แล้วข้างต้น อันจะส่งผลให้เกษตรกร มีอำนาจการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ และระบบเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นได้

2.วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนด้านรายได้ให้กับเกษตรกรจากราคาข้าวเปลือกที่ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มปรับตัวลดลงอีกในช่วงผลผลิตข้าวนาปีออกสู่ตลาด ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2557 เป็นต้นไป

2.2 เพื่อเพิ่มกำลังซื้อให้กับเกษตรกร และกระตุ้นการใช้จ่ายภาคครัวเรือน ตลอดจนเพิ่มการหมุนเวียนของเงินทุนในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

3. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้มีสิทธิ์ได้รับการช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรชาวนาผู้ปลูกข้าวและขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2557/58 กับกรมส่งเสริมการเกษตร จำนวน 3.49 ล้านครัวเรือน พื้นที่การเพาะปลูกข้าวนาปี จำนวน 63.85 ล้านไร่ (พิจารณาจากฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2554/55)

4. หลักเกณฑ์และเงื่อนไข

4.1 ผู้มีสิทธิ์ได้รับการช่วยเหลือต้องเป็นเกษตรกรชาวนาผู้ปลูกข้าวและขึ้นทะเบียนผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2557/58 ภายใต้กรอบระยะเวลาดำเนินการตามคู่มือการดำเนินงานขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2557/58 ของกรมส่งเสริมการเกษตร ดังนี้

การดำเนินงาน	ทุกภาค ยกเว้นภาคใต้	ภาคใต้
การปลูก	1 พฤษภาคม -31 ตุลาคม 2557	16 มิถุนายน 2557 – 28 กุมภาพันธ์ 2558
การแจ้งปรับปรุงข้อมูลและการขอขึ้นทะเบียน	1 กรกฎาคม -15 พฤศจิกายน 2557	1 กรกฎาคม 2557 -15 มีนาคม 2558
การตรวจสอบข้อมูล	4 กรกฎาคม -30 พฤศจิกายน 2557	4 กรกฎาคม 2557 -31 มีนาคม 2558
การออกใบรับรองเกษตรกร	4 กรกฎาคม -30 พฤศจิกายน 2557	4 กรกฎาคม 2557-31 มีนาคม 2558
การตรวจ ติดตาม การเพาะปลูกข้าว	7 กรกฎาคม -30 พฤศจิกายน 2557	7 กรกฎาคม 2557 -31 มีนาคม 2558

4.2 เกษตรกรตามข้อ 4.1 ทุกครัวเรือนจะได้รับการช่วยเหลือไม่เกินครัวเรือนละ 15 ไร่ ในอัตราไร่ละ 1,000 บาท ซึ่งประกอบด้วยค่าพันธุ์ 100% ค่าปุ๋ย ค่ายาปราบศัตรูพืช วัชพืช ค่าน้ำมันเชื่อเพลิงและหล่อลื่น ค่าวัสดุการเกษตร และวัสดุสิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ 50%

5. วิธีดำเนินการ

5.1 กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรตามคู่มือการดำเนินงานขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2557/58 ซึ่งมีผังขั้นตอนการดำเนินงาน (ตามเอกสารแนบ 1.3)

5.2 กรมส่งเสริมการเกษตรจัดทำข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2557/58 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลที่มีสาระสำคัญ เช่น ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน เลขรหัสประจำบ้านที่อยู่ ที่ตั้งแปลงและเนื้อที่ปลูกของเกษตรกร โดยบันทึกลงแผ่นซีดีบันทึกข้อมูล พร้อมหนังสือนำส่งไปยังธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่

5.3 เกษตรกรผู้มีสิทธิ์ได้รับการช่วยเหลือต้องแสดงความประสงค์ขอรับเงินช่วยเหลือ ณ ธ.ก.ส. สาขาที่มีภูมิลำเนา ตามวิธีการที่ ธ.ก.ส. กำหนด

5.4 ธ.ก.ส. คำนวณวงเงินที่เกษตรกรจะได้รับตามข้อมูลที่ได้รับจากกรมส่งเสริมการเกษตรตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนด โดยให้จ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกรแต่ละรายโดยตรง ขั้นตอนการดำเนินงานตามเอกสารแนบ 1.4 , 1.5 และ 1.6

6. ระยะเวลาโครงการ

ให้ ธ.ก.ส. เริ่มจ่ายเงินตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2557 เป็นต้นไป

7. งบประมาณและค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

วงเงินงบประมาณ รวม 41,113.51 ล้านบาท จำแนกเป็น

7.1 วงเงินที่จ่ายให้เกษตรกร จำนวน 40,096.25 ล้านบาท ใช้เงินทุน ธ.ก.ส. สนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการโดยคิดต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1 (FDR หมายถึงอัตราต่ำสุดของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 6 เดือน ประเภทบุคคลธรรมดาของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่เฉลี่ย ประกอบด้วย ธนาคารกรุงเทพ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารไทยพาณิชย์ ซึ่งมีการปรับอัตราทุก 6 เดือน หากมีการเปลี่ยนแปลง ปัจจุบันอัตรา FDR เท่ากับร้อยละ 1.4062 ต่อปี) และให้ ธ.ก.ส. ขอจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณถัดไปเพื่อชำระคืนต้นเงินและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

7.2 ค่าชดเชยต้นทุนเงินตามข้อ 7.1 เป็นเงิน 964.79 ล้านบาท

7.3 ค่าบริหารจัดการของ ธ.ก.ส. วงเงิน 52.47 ล้านบาท ซึ่งเป็นใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารและค่าธรรมเนียมการโอนเงินให้เกษตรกรรายละ 15 บาท ประมาณการจำนวนเกษตรกร 3,498,301 ราย

สำหรับงบประมาณค่าใช้จ่ายในการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี 2557/58 ดำเนินการโดยใช้งบประมาณปกติตามแผนงานของกรมส่งเสริมการเกษตร

8.ประโยชน์ของโครงการ

8.1 เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้เพิ่มอำนาจการใช้จ่ายภาคครัวเรือนของเกษตรกร

8.2 กระตุ้นการใช้จ่ายในระดับเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นการเพิ่มการหมุนเวียนของเงินในระบบเศรษฐกิจของประเทศ

9. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการ

9.1 กระทรวงการคลัง โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

9.2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร





โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว

โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

1. หลักเกณฑ์โครงการ

1.1 หลักการและเหตุผล

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2559 มีมติเห็นชอบในหลักการและกรอบวงเงินงบประมาณของมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ด้านการเงิน ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนดำเนินการในรายละเอียดเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินมาตรการ และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมาตรการฯ ดังกล่าว โดยกำกับดูแลให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 4 เดือน

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 มีมติรับทราบแผนดำเนินการและแนวปฏิบัติในการดำเนินโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ โดยให้รับความเห็นของสำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ มอบหมาย ธ.ก.ส. รับผิดชอบการตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการอย่างเคร่งครัด

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2559 มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ขอทบทวนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 ดังนี้

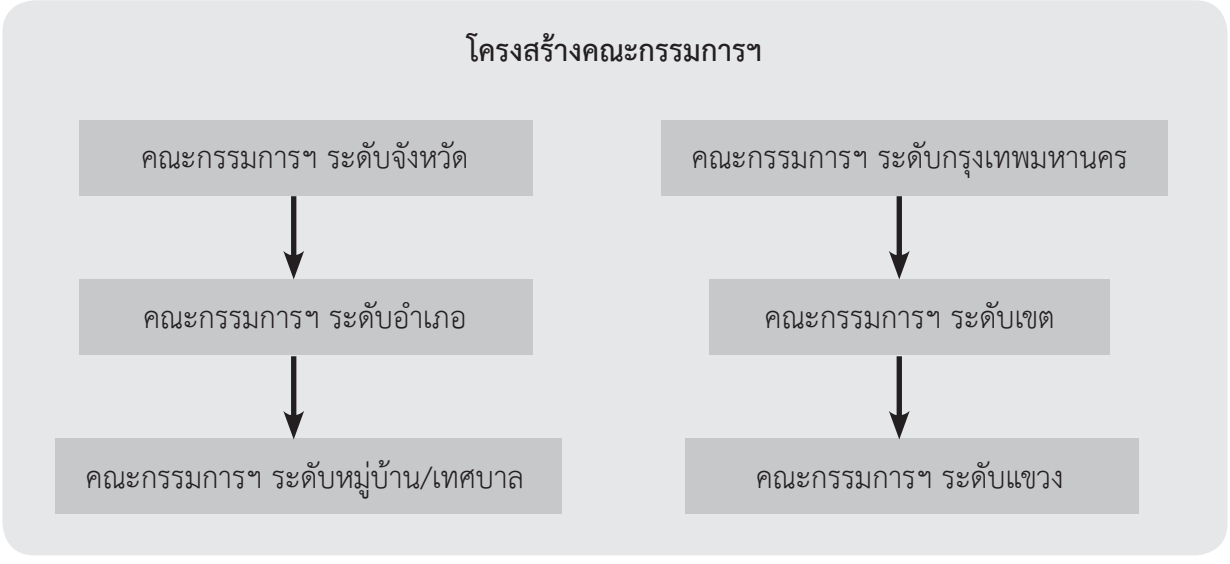
1) ให้กระทรวงการคลังเร่งรัดดำเนินโครงการฯ ให้แล้วเสร็จภายในฤดูกาลเพาะปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2559/60

2) ให้คณะกรรมการฯ ระดับพื้นที่ชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรให้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ

3) พิจารณากลั่นกรองเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวงการคลัง (โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือโคเนื้อ แพะ การทำนาหญ้า และโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น) **โดยเกษตรกรจะต้องเลือกใช้สิทธิ์เข้าร่วมในโครงการใดโครงการหนึ่งเท่านั้น (ต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่ซ้ำซ้อนกับการได้รับสิทธิ์ตามมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปีการผลิต 2559/60 ด้านการผลิต (เพิ่มเติม) จำนวน 5 โครงการ)**

1.2 โครงสร้างการบริหารโครงการฯ

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2559 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการฯ กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 (คณะกรรมการฯ) จำนวน 3 ระดับ ได้แก่ คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต และคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล โดยมีรายละเอียด ดังนี้



1.2.1 คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด

องค์ประกอบ

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ประธานกรรมการ
2. ปลัดจังหวัด	รองประธานกรรมการ
3. หัวหน้าส่วนราชการสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
4. คลังจังหวัด	กรรมการ
5. ผู้แทนหน่วยทหารในพื้นที่	กรรมการ
6. ประธานสภาเกษตรกรระดับจังหวัด	กรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด	กรรมการและเลขานุการ
8. จ่าจังหวัด	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
2. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

3. ให้คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60
4. ให้รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้กระทรวงมหาดไทยทราบ จนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการฯ

1.2.2 คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ

องค์ประกอบ

1. นายอำเภอ	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนสภาเกษตรกรประจำอำเภอ	กรรมการ
3. ผู้แทนหน่วยทหารในพื้นที่	กรรมการ
4. เกษตรอำเภอ	กรรมการ
5. ปศุสัตว์อำเภอ	กรรมการ
6. ที่ดินอำเภอ หรือเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสาขา	กรรมการ
7. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง	กรรมการ
8. กำนันทุกตำบล	กรรมการ
9. ผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขา	กรรมการและเลขานุการ
10. ข้าราชการที่นายอำเภอเห็นสมควร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1) พิจารณาผลการตรวจสอบและการรับรองสิทธิ์การเข้าร่วมโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/เทศบาล
2) กำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหาของโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
3) พิจารณาคำร้องขออุทธรณ์สิทธิ์ของเกษตรกรตามโครงการฯ
4) ให้รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้จังหวัดทราบ จนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการฯ
5) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.3 คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน

องค์ประกอบ

1. กำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน	ประธานกรรมการ
2. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	กรรมการ
3. อาสาปศุสัตว์	กรรมการ
4. สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ (ถ้ามี)	กรรมการ
5. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือสมาชิกสภาเทศบาล	กรรมการ
6. ผู้แทนหน่วยทหารในพื้นที่	กรรมการ
7. พนักงาน ธ.ก.ส.	กรรมการและเลขานุการ
8. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านที่ผู้ใหญ่บ้านมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการฯ จากทะเบียนการจ่ายเงินสนับสนุนตามโครงการมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ปี 2557 หรือทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2556/57 ปี 2557/58 และปี 2558/59 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2) ชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรให้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ
3) รับแจ้งความประสงค์ และตรวจสอบหลักฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
4) พิจารณากลั่นกรองเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวงการคลัง (โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ โคเนื้อ แพะ การทำนาหญ้า และโครงการปรับเปลี่ยน พื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น) โดยเกษตรกรจะต้องเลือกใช้สิทธิ์เข้าร่วมในโครงการใดโครงการหนึ่งเท่านั้น
5) ประกาศรายชื่อผู้แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้น และจัดให้มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อร่วมกันพิจารณายืนยัน รับรองการเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และจำนวนแปลงที่ดินของเกษตรกรที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ
6) รับและพิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ของเกษตรกร
7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.4 คณะกรรมการในพื้นที่เทศบาลเมือง/เทศบาลนคร (ที่ไม่มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)

องค์ประกอบ

1. ปลัดเทศบาล	ประธานกรรมการ
2. อาสาสมัครเกษตรกร	กรรมการ
3. สมาชิกสภาเกษตรกรแห่งชาติ	กรรมการ
4. ผู้แทนสมาชิกสภาเทศบาลพื้นที่ที่มีการปลูกข้าว	กรรมการ
5. ผู้แทนหน่วยทหารในพื้นที่	กรรมการ
6. ผู้แทนประธานชุมชนพื้นที่ที่มีการปลูกข้าว	กรรมการ
7. พนักงาน ธ.ก.ส.	กรรมการและเลขานุการ
8. ผู้แทนสำนักงานเกษตรอำเภอ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการฯ จากทะเบียนการจ่ายเงินสนับสนุนตามโครงการมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ปี 2557 หรือทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2556/57 ปี 2557/58 และปี 2558/59 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2) ชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรให้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ
3) รับแจ้งความประสงค์ และตรวจสอบหลักฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
4) พิจารณากลั่นกรองเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวงการคลัง (โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ โคเนื้อ แพะ การทำนาหญ้า และโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น) โดยเกษตรกรจะต้องเลือกใช้สิทธิ์เข้าร่วมในโครงการใดโครงการหนึ่งเท่านั้น
5) ประกาศรายชื่อผู้แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้น และจัดให้มีการประชุมประชาคมชุมชน เพื่อร่วมกันพิจารณายืนยัน รับรองการเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และจำนวนแปลงที่ดินของเกษตรกรที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ
6) รับและพิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ของเกษตรกร
7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.5 คณะกรรมการฯ ระดับกรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบ

1. ปลัดกรุงเทพมหานคร	ประธานกรรมการ
2. รองปลัดกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
3. ผู้อำนวยการเขตในพื้นที่ที่มีการปลูกข้าว	กรรมการ
4. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมอาชีพสำนักพัฒนาสังคม	กรรมการ
5. ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์	กรรมการ
6. เกษตรกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักกิจการนครหลวง ธ.ก.ส.	กรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. กำกับ ดูแล การดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด
2. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60
3. ให้คำแนะนำ แนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60
4. ให้รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร ผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้กระทรวงมหาดไทยทราบ จนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการฯ

1.2.6 คณะกรรมการฯ ระดับเขต

องค์ประกอบ

1. ผู้อำนวยการเขต	ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยผู้อำนวยการเขต	กรรมการ
3. หัวหน้าฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม	กรรมการ
4. ผู้อำนวยการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร	กรรมการ
5. ผู้แทนหน่วยทหารในพื้นที่	กรรมการ
6. เกษตรเขตผู้รับผิดชอบพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการ
7. ผู้จัดการ ธ.ก.ส. สาขา	กรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1) พิจารณาผลการตรวจสอบและการรับรองสิทธิ์การเข้าร่วมโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการฯ ระดับแขวง
2) กำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหาของโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
3) พิจารณาคำร้องขออุทธรณ์สิทธิ์ของเกษตรกรตามโครงการฯ
4) ให้รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ให้กรุงเทพมหานครทราบ จนกว่าจะเสร็จสิ้นโครงการฯ
5) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.2.7 คณะกรรมการฯ ระดับแขวง

องค์ประกอบ

1. นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร	ประธานกรรมการ
2. เจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมสำนักงานเขต	กรรมการ
3. อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	กรรมการ
4. ข้าราชการที่ปลัดกรุงเทพมหานครแต่งตั้ง	กรรมการ
5. พนักงาน ธ.ก.ส. สาขาผู้รับผิดชอบพื้นที่การปลูกข้าว	กรรมการและเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1) ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการฯ จากทะเบียนการจ่ายเงินสนับสนุนตามโครงการมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ปี 2557 หรือทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2556/57 ปี 2557/58 และปี 2558/59 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
2) ชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรให้ชัดเจนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเข้าร่วมโครงการฯ
3) รับแจ้งความประสงค์ และตรวจสอบหลักฐานของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ
4) พิจารณากลั่นกรองเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งโครงการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวงการคลัง (โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60) และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ โคเนื้อ แพะ การทำนาหญ้า และโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสมเป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น) โดยเกษตรกรจะต้องเลือกใช้สิทธิ์เข้าร่วมในโครงการใดโครงการหนึ่งเท่านั้น

5) ประกาศรายชื่อผู้แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ ที่ผ่านการคัดกรองเบื้องต้น และจัดให้มี การประชุมประชาคมแขวง เพื่อร่วมกันพิจารณายืนยันรับรองการเป็นเกษตรกรผู้ปลูกข้าว และ จำนวนแปลงที่ดินของเกษตรกรที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ

6) รับและพิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ของเกษตรกร

7) ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

1.3 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์

1.3.1 เป็นเกษตรกรตามทะเบียนการจ่ายเงินสนับสนุนตามมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ปี 2557 หรือทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2556/57 ปี 2557/58 และปี 2558/59 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และแสดงความประสงค์จะปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 ต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล

1.3.2 เกษตรกรที่ไม่มีรายชื่อตามทะเบียนการจ่ายเงินสนับสนุนตามมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ปี 2557 หรือทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2556/57 ปี 2557/58 และปี 2558/59 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ได้ปลูกข้าวในปีการผลิต 2559/60 ให้ขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559 กับกรมส่งเสริมการเกษตร ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ

1.3.3 ต้องเป็นเกษตรกรที่ไม่ซ้ำซ้อนกับการได้รับสิทธิ์ตามมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปีการผลิต 2559/60 ด้านการผลิต (เพิ่มเติม) จำนวน 5 โครงการ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2559 ได้แก่

- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ (กรมปศุสัตว์)
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ (กรมปศุสัตว์)
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ (กรมปศุสัตว์)
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำนาไม่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า (กรมปศุสัตว์)
- โครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวไม่เหมาะสม เป็นเกษตรกรรมทางเลือกอื่น (กรมส่งเสริมการเกษตร)

ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะส่งบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ดังกล่าวมาให้ ธ.ก.ส.

1.3.4 ต้องมีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

1.3.5 เป็นเกษตรกรที่เปิดบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

1.3.6 เป็นเกษตรกรที่เป็นเจ้าของนาและทำนาเอง ต้องมีเอกสารสิทธิ์และ/หรือเกษตรกรผู้เช่านาต้องมีสัญญาเช่าหรือหนังสือรับรองการเช่า

1.3.7 ต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือผู้ได้รับมอบหมาย ซึ่งเกษตรกร 1 ครัวเรือน (1 ทะเบียนบ้าน) มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการฯ ได้เพียง 1 สิทธิ์ เว้นแต่เกษตรกรแยกการทำกินอย่างชัดเจนและได้รับความเห็นชอบจาก

คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต โดยเกษตรกรต้องขออุทธรณ์สิทธิ์ผ่านคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล

1.3.8 ชาวนาที่ปลูกข้าวในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมโครงการฯ ยกเว้นที่เคยขึ้นทะเบียนไว้กับกรมส่งเสริมการเกษตรในปี 2552/53 และได้รับสิทธิ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2552 และ วันที่ 23 มีนาคม 2553

1.4 การขอใช้สิทธิ์และการรับรองสิทธิ์

เกษตรกรสามารถขอใช้สิทธิ์สนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 **รายละไม่เกิน 10 ไร่ ไร่ละ 1,000 บาท โดยพื้นที่ดังกล่าวต้องเป็นพื้นที่เพาะปลูกข้าวให้รวมถึงคันนาและบ่อน้ำขนาดเล็กที่ใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกข้าวขนาดไม่เกิน 100 ตารางวา สำหรับพื้นที่ปลูกพืชชนิดอื่น พื้นที่สร้างโรงเรือน พื้นที่แหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่ใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์น้ำหรือวัตถุประสงค์อื่นเป็นหลัก และถนนหรือคันดินขนาดใหญ่ที่รถยนต์ขนาดตั้งแต่ 4 ล้อขึ้นไปสามารถสัญจรไปมาได้ ให้หักพื้นที่ออกตามความเป็นจริง**

<u>ตัวอย่างเช่น</u> เนื้อที่ตามเอกสารสิทธิ์ 9 ไร่ 2 งาน พื้นที่สร้างโรงเรือนและปลูกไม้ผล 3 งาน พื้นที่เพาะปลูกข้าว 8 ไร่ 3 งาน ให้ได้รับสิทธิ์เฉพาะพื้นที่ปลูกข้าวไม่เกิน 8 ไร่ 3 งาน เป็นต้น

ทั้งนี้ ขอให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ชี้แจงทำความเข้าใจให้เกษตรกรทราบอย่างชัดเจนก่อนระบุเนื้อที่เพาะปลูกข้าวปี 2559/60 ในแบบแสดงความประสงค์ฯ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.4.1 ให้เกษตรกรที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ จัดทำหนังสือแสดงความประสงค์และรับรองตนเอง ตามแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ

1.4.2 ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล จัดให้มีการประชุมประชาคม เพื่อยืนยันหรือรับรองการเป็นเกษตรกร จำนวนแปลงที่ดินและเนื้อที่การผลิตข้าวของเกษตรกร ที่มีความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ

1.4.3 ให้คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ทำหน้าที่พิจารณาผลการดำเนินการตามข้อ 1.4.2 และนำผลการตรวจสอบตามข้อ 1.4.2 จัดส่งให้กับ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่

1.4.4 ธ.ก.ส. สาขา นำรายชื่อเกษตรกร ตามข้อ 1.4.3 บันทึกในระบบปฏิบัติงานโครงการฯ

1.4.5 ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ตรวจสอบ ประมวลผลและโอนเงินช่วยเหลือเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกร ภายใน 5 วัน พร้อมรายงานผลการโอนเงินช่วยเหลือตามโครงการฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

1.4.6 กรณีเกษตรกรตรวจสอบรายชื่อตามแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ แล้วพบว่า

1.4.6.1 ไม่พบรายชื่อหรือต้องการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ขอใช้สิทธิ์ หรือประสงค์จะเพิ่มเนื้อที่ทำการผลิต/แปลงการผลิต ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล แนะนำ เกษตรกรรายดังกล่าว ไปขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559 กับกรมส่งเสริมการเกษตรก่อนจึงจะเข้าร่วมโครงการฯ ได้

1.4.6.2 กรณีเกษตรกรเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุล ให้นำหลักฐานการเปลี่ยนชื่อหรือนามสกุลแจ้งต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล และแจ้ง ธ.ก.ส. สาขา ในพื้นที่ เพื่อเปลี่ยนชื่อบัญชีเงินฝากให้ตรงกับชื่อหรือนามสกุล ที่เปลี่ยนแปลงใหม่

1.4.7 กรณี เกษตรกรมาแสดงความประสงค์หลังสิ้นสุดการลงทะเบียน เกษตรกรต้องยื่นแสดงความประสงค์ และมีเอกสารการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559/60 กับกรมส่งเสริมการเกษตร และให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล จัดส่งเอกสารให้ คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต เพื่อพิจารณา ดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องผ่านการประชุมประชาคม

1.4.8 กรณี เกษตรกรทำการปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 แต่ไม่ผ่านการประชุมประชาคม เนื่องจากเกษตรกรทำการปลูกข้าวอยู่นอกเขตภูมิลำเนา ให้เกษตรกรขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559/60 กับกรมส่งเสริมการเกษตร และให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล จัดส่งเอกสารให้คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป โดยไม่ต้องผ่านการประชุมประชาคม

1.5 ระยะเวลาโครงการฯ

ระยะเวลาดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2559 ยกเว้นภาคใต้ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2559

1.6 การอุทธรณ์

เกษตรกรรายที่ไม่ได้รับสิทธิ์ ตามข้อ 1.3.7 และเกษตรกรที่ไม่ผ่านการรับรองจากการประชุมประชาคม ตามข้อ 1.4.2 มีสิทธิ์อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ภายใน 3 วัน นับแต่วันที่ไม่ผ่านการรับรองและให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขออุทธรณ์ หากเห็นด้วยกับคำร้องขออุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่งภายในกำหนดเวลาดังกล่าว แต่ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำร้องขออุทธรณ์ให้ส่งรายงานความเห็นไปยังคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต เพื่อพิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว ทั้งนี้ คำสั่งของคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ให้เป็นที่สุด

1.7 การตรวจติดตามผลการดำเนินโครงการฯ

ให้มีการตรวจติดตามผู้เข้าร่วมโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์ที่ ธ.ก.ส. กำหนด หากเกษตรกรไม่ดำเนินการตามที่รับรองไว้ เกษตรกรต้องคืนเงินที่ได้รับไว้ในโครงการฯ ทั้งหมดโดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ หากเกษตรกรไม่คืนเงินที่ได้รับไว้จะถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย

อนึ่ง หลังจากเสร็จสิ้นโครงการฯ และ ธ.ก.ส. ได้รับจัดสรรงบประมาณครบถ้วนตามต้นเงินและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินโครงการฯ แล้ว หาก ธ.ก.ส. ได้รับเงินที่เรียกคืนจากเกษตรกร ธ.ก.ส. ย่อมมีหน้าที่นำเงินส่งคลังตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.8 แผนปฏิบัติงานโครงการฯ

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
1	ประชุมทางไกลเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ แก่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดกรุงเทพมหานคร นายอำเภอ และพนักงาน ธ.ก.ส.	1 วัน	กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง และ ธ.ก.ส.
2	ประชุมชี้แจงโครงการฯ ให้แก่ คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล	1 วัน	คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต
3	ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการฯ	5 วัน	คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล
4	แสดงความประสงค์ รับสมัคร ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	15 วัน	คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล
5	ปิดประกาศข้อมูลผู้แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ	5 วัน	คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล
6	ประชุมประชาคมเพื่อยืนยันและรับรองสิทธิ์	5 วัน	คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล
7	คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ตรวจสอบข้อมูล	5 วัน	คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต
8	ธ.ก.ส. สาขา บันทึกข้อมูล	5 วัน	ธ.ก.ส. สาขา
9	ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ประมวลผล โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกร และรายงานผล	5 วัน	ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่
รวม		47 วัน	

หมายเหตุ : กรณีหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล รับสมัครตามขั้นตอนที่ 4 ครบก่อนกำหนด สามารถเริ่มดำเนินการปิดประกาศฯ ตามขั้นตอนที่ 5 ได้

2. ขั้นตอนการดำเนินโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60

<u>รายละเอียดขั้นตอนการดำเนินโครงการฯ</u>

1. ประชุมทางไกลเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ แก่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัดกรุงเทพมหานคร นายอำเภอ และพนักงาน ธ.ก.ส.

กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง ร่วมประชุมทางไกลเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินโครงการฯ แก่คณะกรรมการฯ ระดับจังหวัด กรุงเทพมหานคร นายอำเภอ พนักงาน ธ.ก.ส. และส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

2. ประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการฯ ให้แก่ คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล

คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ประชุมชี้แจงการดำเนินโครงการฯ ให้แก่ คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล พร้อมให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล วางแผนกำหนดวันที่จะดำเนินการตามขั้นตอน เพื่อเข้าร่วมสังเกตการณ์ในโอกาสต่อไป

3. ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการฯ

ธ.ก.ส. สาขา ทำการจัดพิมพ์ประกาศคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล (แบบพิมพ์ประกาศคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล) และแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ รวมทั้งผลการประชาคมในระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการบริหารโครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/60 (แบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ) ซึ่งจะระบุวันที่รับลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการฯ และกำหนดวันนัดหมายประชุมประชาคม นำไปให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ปิดประกาศ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน ศาลาประชาคม หรือสถานที่ที่เกษตรกรสามารถมาตรวจรายชื่อของตนเอง อาจจะติดประกาศได้หลายจุดพร้อมกัน (ระยะเวลาปิดประกาศแบบแสดงความประสงค์ฯ 5 วัน)

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล วางแผนกำหนดวันประชุมประชาคมในแต่ละหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล

4. แสดงความประสงค์/รับสมัคร/ตรวจสอบเอกสาร

เกษตรกรยื่นแสดงความประสงค์ ต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ซึ่งเป็นผู้รับสมัคร/ตรวจเอกสารและบันทึกรายละเอียดตามแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ โดยเกษตรกรนำเอกสารหลักฐานแสดง ดังนี้

4.1 บัตรประจำตัวประชาชน

4.2 สำเนาเอกสารสิทธ์ในที่ดิน (กรณีเจ้าของที่ดินทำการเพาะปลูกข้าวเอง) หรือสำเนาสัญญาเช่าที่ดิน/ หนังสือรับรองการเช่า พร้อมสำเนาเอกสารสิทธิ์ในที่ดิน (ถ้ามี) (กรณีเช่าที่ดินเพาะปลูกข้าว)

4.3 บัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่ใช้รับเงินโอน

4.4 สมุดทะเบียนเกษตรกร (ทบก.) ออกให้โดยกรมส่งเสริมการเกษตร (ถ้ามี) หรือตรวจสอบจากฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559/60 ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยสามารถเข้าตรวจสอบได้จากระบบ Web Services

ในการลงทะเบียนหากมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลเลขที่บัญชีเงินฝาก และเนื้อที่ที่จะเพาะปลูกข้าวปีการผลิต 2559/60 น้อยกว่าข้อมูลในแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขข้อมูลในสดมภ์ที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน พร้อมให้เกษตรกรลงลายมือชื่อผู้แสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ

กรณี เกษตรกรตรวจสอบรายชื่อตามแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ แล้วไม่พบรายชื่อหรือต้องการเปลี่ยนแปลงรายชื่อผู้ขอใช้สิทธิ์ หรือประสงค์จะเพิ่มเนื้อที่ทำการผลิต/แปลงการผลิต ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล แนะนำเกษตรกรรายดังกล่าว ไปขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2559/60 กับกรมส่งเสริมการเกษตร ก่อนจึงจะเข้าร่วมโครงการฯ ได้ (ระยะเวลาแสดงความประสงค์และรับลงทะเบียน 15 วัน)

5. ปิดประกาศข้อมูลผู้แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ

ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ปิดประกาศผลการลงทะเบียนของเกษตรกรแต่ละรายตามแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ เพื่อให้เกษตรกรมาตรวจสอบข้อมูลของตนเอง และรับทราบข้อมูลของเกษตรกรรายอื่น หากพบว่าข้อมูลไม่ถูกต้องให้แจ้งต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ดำเนินการแก้ไขก่อนประชุมประชาคม (แบบประกาศรายชื่อเกษตรกรผู้แสดงความประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ) (ระยะเวลาปิดประกาศผลการลงทะเบียน 5 วัน)

6. ประชุมประชาคมเพื่อยืนยันและรับรองสิทธิ์

ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล จัดประชุมประชาคมเพื่อให้เกษตรกรยืนยันรับรองสิทธิ์ตนเองและรับรองเกษตรกรรายอื่น ในการประชุมประชาคมจะต้องมีเกษตรกรเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเกษตรกรที่ลงทะเบียนตามข้อ 4. **มติที่ประชุมรับรองไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนเกษตรกรที่มาประชุมประชาคม กรณีเกษตรกรไม่สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมได้ สามารถมอบอำนาจให้บุคคลในครัวเรือนเข้าร่วมประชุมประชาคมและมีสิทธิ์ในการออกเสียงแทนได้** (แบบคำร้องมอบหมายบุคคลอื่นฯ) หรืออาจทำเป็นหนังสือมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรพร้อมทั้งแนบสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบ และผู้รับมอบ

กรณีผลการประชุมประชาคมไม่ผ่านการรับรอง เกษตรกรสามารถยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล (แบบคำร้องขออุทธรณ์)

ภายหลังการประชุมประชาคม ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล รายงานผลการประชุมประชาคมต่อคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต เพื่อพิจารณา (รายงานผลการประชุมประชาคม)

(ระยะเวลาประชุมประชาคม 5 วัน)

7. คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ตรวจสอบข้อมูล

ให้คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ตรวจสอบข้อมูลของเกษตรกรจากทะเบียนการจ่ายเงินสนับสนุนตามโครงการมาตรการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้มีรายได้น้อย ปี 2557 หรือทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2556/57 ปี 2557/58 และปี 2558/59 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับแบบแสดงความประสงค์และรับรองตนเองฯ ที่ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล และให้คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ส่งรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านการตรวจสอบ ให้ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่ เพื่อทำการบันทึกข้อมูลในระบบงาน (แบบแจ้งผลการพิจารณาเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการฯ) (ระยะเวลา 5 วัน)

8. ธ.ก.ส. สาขา บันทึกข้อมูล

ให้ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่ ทำการบันทึกข้อมูลเกษตรกรแต่ละรายที่ได้รับจากคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ลงในระบบงานคอมพิวเตอร์ให้ครบถ้วนถูกต้อง (ระยะเวลา 5 วัน)

9. ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ประมวลผล

ให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ประมวลผลและตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรแต่ละราย (ระยะเวลา 2 วัน)

10. โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกร และรายงานผล

ให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกร และรายงานผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (แบบรายงานผลการโอนเงิน) (ระยะเวลา 3 วัน)

รายละเอียดขั้นตอนการอุทธรณ์

1. เกษตรกรจัดทำคำร้องขออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล

ให้เกษตรกรจัดทำคำร้องขออุทธรณ์ด้วยตนเอง พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้อง ต่อคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล (แบบคำร้องขออุทธรณ์) ภายใน 3 วัน

2. ตรวจสอบข้อมูลและพิจารณา

ให้คณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล พิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ หากเห็นด้วยกับคำร้องขออุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง แต่ถ้าไม่เห็นด้วยกับคำร้องขออุทธรณ์ให้ส่งรายงานความเห็นไปยังคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต (ระยะเวลาพิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ของคณะกรรมการฯ ระดับหมู่บ้าน/แขวง/เทศบาล ไม่เกิน 7 วัน)

3. ตรวจสอบข้อมูลและพิจารณา

ให้คณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต พิจารณาคำร้องขออุทธรณ์และแจ้งผลการอุทธรณ์ให้เกษตรกรทราบ (แบบคำร้องขออุทธรณ์) ทั้งนี้ คำสั่งของคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ให้เป็นที่สุด

(ระยะเวลาพิจารณาคำร้องขออุทธรณ์ของคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ไม่เกิน 7 วัน)

4. ธ.ก.ส. สาขา บันทึกข้อมูล

ให้ ธ.ก.ส. สาขาในพื้นที่ ทำการบันทึกข้อมูลเกษตรกรแต่ละรายที่ได้รับจากคณะกรรมการฯ ระดับอำเภอ/เขต ลงในระบบงานคอมพิวเตอร์ให้ครบถ้วนถูกต้อง (ระยะเวลา 5 วัน)

5. ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ประมวลผล

ให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ประมวลผลและตรวจสอบข้อมูลเกษตรกรแต่ละราย (ระยะเวลา 2 วัน)

6. โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกร และรายงานผล

ให้ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ โอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของเกษตรกร และรายงานผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (แบบรายงานผลการโอนเงิน) (ระยะเวลา 3 วัน)



โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรรายย่อยฯ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรรายย่อย

1. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์ที่เกษตรกรประสบความเดือดร้อนจากวิกฤติภัยแล้ง ราคาผลผลิตตกต่ำ ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยได้รับผลกระทบ มีภาระหนี้สินภาคครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น ธ.ก.ส. ได้ให้ความสำคัญต่อเกษตรกรลูกค้า จึงจัดทำโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกรรายย่อยที่ต้องการพัฒนาศักยภาพ โดยมุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ วางแผนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ และการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมในรูปแบบ Focus group โดยสนับสนุนให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และให้คำปรึกษาแนะนำ เพื่อสนับสนุนให้สมาชิกในชุมชนเข้าใจการบริหารจัดการการเงิน ซึ่งจะช่วยแก้ไขปัญหาหนี้สินในครัวเรือนอย่างบูรณาการอีกทั้งจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการเงิน การผลิตของครัวเรือนอย่างยั่งยืน และป้องกันการเป็นหนี้นอกระบบ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของเกษตรกร มุ่งเน้นให้เกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ วางแผนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้ และการใช้จ่ายอย่างเหมาะสม

2.2 เพื่อสนับสนุนให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ ดูแล และให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการทางการเงิน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินในครัวเรือนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3 เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรายย่อยให้หาทางเพิ่มรายได้สุทธิครัวเรือนด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และแสวงหาโอกาสใหม่ในการประกอบอาชีพ

3. แนวทางการดำเนินโครงการ

3.1 การเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ ธ.ก.ส. สำรวจและประเมินศักยภาพเกษตรกรลูกค้าจากฐานข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2558 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ.2554 และตามคู่มือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรปี 2558 เพื่อคัดกรองเกษตรกรลูกค้าที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดและมีความสมัครใจเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพมาเข้าร่วมโครงการ โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินร่วมกับงบประมาณของ ธ.ก.ส. หลักสูตรการอบรมเน้นฝึกปฏิบัติ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญ (อาสาสมัครที่ปรึกษาทางการเงินประจำหมู่บ้าน เกษตรกรต้นแบบ ผู้บริหารและพนักงาน ธ.ก.ส.) คอยอำนวยการเรียนรู้ (Facilitator) ให้คำแนะนำ กำกับดูแล และติดตามผลต่อเนื่องหลังการอบรม

3.2 การจัดการอบรม แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 “รู้กระแสเงินสด อนาคตมั่นคง” เน้นการวิเคราะห์กระแสเงินสดจากการประกอบอาชีพปัจจุบัน เพื่อให้เข้าใจต้นทุนและรายได้ที่แท้จริง สามารถหาวิธีเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจนถึงการตลาด และเพิ่มรายได้สุทธิครัวเรือน ซึ่งจะดำเนินการโดยเน้นการใช้ศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงของ ธ.ก.ส. และเครือข่ายความร่วมมือตามแนวทางประชารัฐ และมีการติดตามแนะนำอย่างใกล้ชิดจากอาสาสมัครที่ปรึกษาทางการเงินและการเกษตรประจำชุมชน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 300,000 ราย

จากนั้นนำผลวิเคราะห์มาคัดกรองผู้ผ่านการอบรมระยะที่ 1 ที่มีความต้องการปรับเปลี่ยนการผลิตและมีความสมัครใจ เข้ารับการอบรมในหลักสูตร ระยะที่ 2

ระยะที่ 2 “ปรับเปลี่ยนการผลิต สู่ชีวิตที่ยั่งยืน” เน้นการให้ความรู้ในการปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อเพิ่มรายได้จากการผลิตแบบครบวงจรและการพัฒนาอาชีพเสริมตามแนวทาง “การตลาดนำการผลิต” โดยความร่วมมือในรูปแบบเกษตรพันธะสัญญา (Contract Farming) จากภาครัฐ เอกชน วิสาหกิจการเกษตรชุมชนปรับเปลี่ยนการผลิตสู้วิกฤติภัยแล้ง ฯลฯ ในการให้คำแนะนำด้านการจัดการการผลิต และตลาดเพื่อรองรับอย่างชัดเจน จำนวนผู้เข้ารับการอบรม 15,000 ราย

3.3 การติดตามประเมินผลโครงการ มีกระบวนการติดตามและรายงานผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกษตรกรในโครงการ โดยอาสาสมัครที่ปรึกษาทางการเงินภาคครัวเรือนและทางการเกษตรประจำหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คนและการกำกับดูแลโครงการในระดับพื้นที่โดยชุมชน ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอและจังหวัด กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ ธ.ก.ส.

4. คุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. เป็นเกษตรกรรายย่อย และมีความสมัครใจเข้าร่วมโครงการและยอมรับเงื่อนไขการปฏิบัติตลอดโครงการ จำนวน 300,000 ราย

2. ไม่เคยผ่านการอบรมโครงการที่มีลักษณะการให้ความรู้ทางการเงินและการผลิตจากหน่วยงานอื่นภายใน 1 ปี นับแต่วันเริ่มโครงการ

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินโครงการ	1 กรกฎาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2560
ระยะเวลาจัดอบรม	1 กรกฎาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2559
ระยะเวลาประเมินผล	1 มิถุนายน 2560 – 31 ธันวาคม 2560

6. สถานที่ฝึกอบรม

ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียง ธ.ก.ส. จำนวน 1,315 แห่ง

7. งบประมาณการค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมรวมทั้งสิ้น จำนวน 401.90 ล้านบาท ดังนี้

7.1 ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมเกษตรกร จำนวน 300,000 ราย รวมวงเงินจำนวน 143.90 ล้านบาท โดยใช้งบประมาณปกติของ ธ.ก.ส.



โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่

โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่

1. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีนโยบายการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โดยสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิต บริหารจัดการและการจำหน่ายผลผลิตร่วมกันภายใต้การดำเนินการของสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้ได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด เชื่อมโยงการตลาด และบริหารจัดการให้เกิดความสมดุลระหว่างอุปทานและอุปสงค์ของสินค้า ซึ่งจะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสในการแข่งขันให้แก่เกษตรกร โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและเกษตรกร

คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2559 มีมติอนุมัติ “โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่” ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอโดยมอบหมายให้ ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ที่มีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและหรือค่าลงทุนในการทำนา ปลูกพืชไร่ ปลูกไม้ผล พืชผัก พืชอื่นๆ ปศุสัตว์ ประมง ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ จำนวน 2,000 กลุ่มๆละไม่เกิน 10 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อรวม 20,000 ล้านบาท ทั้งนี้ให้ยกเลิกโครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ ปีการผลิต 2559/60 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2559 และโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม 2559 จะต้องดำเนินการโดยไม่ให้เกิดผลกระทบกับกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน และสหกรณ์การเกษตรที่ได้รับสินเชื่อในการดำเนินโครงการไปแล้ว ต่อมาคณะกรรมการ ธ.ก.ส.ในคราวประชุมครั้งที่ 14/2559 เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2559 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ดังกล่าว

2. คำนิยาม

2.1 **“การส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่”** หมายถึง การส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิตและการบริหารจัดการร่วมกันตลอดจนการจัดการด้านการตลาด เพื่อการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มโอกาสในการแข่งขัน โดยมีหน่วยงานภาครัฐและภาคีที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ดังกล่าวกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

2.2 **“กลุ่มการผลิตภายใต้ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่”** หมายถึง การรวมกลุ่มทำการปลูกพืช ประมงและปศุสัตว์ จำแนกตามจำนวนพื้นที่ และจำนวนสมาชิก ดังนี้

2.2.1 พืชไร่ ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และข้าว ซึ่งแต่ละชนิดต้องมีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ขึ้นไป และเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 รายขึ้นไป

2.2.2 ไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชอื่นๆ ซึ่งแต่ละชนิดต้องมีขนาดพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 300 ไร่ขึ้นไปหรือเกษตรกรสมัครใจเข้าร่วมโครงการไม่น้อยกว่า 30 รายขึ้นไป

2.2.3 ประมง ปศุสัตว์ ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ ซึ่งแต่ละชนิดต้องมีขนาดพื้นที่ตั้งแต่ 300 ไร่ หรือหน่วยขึ้นไป (ปศุสัตว์ ให้คิดเป็นหน่วยดังนี้ โค 1 ตัว เท่ากับ 0.65 หน่วย กระบือ 1 ตัว เท่ากับ 0.70 หน่วย แพะ-แกะ 1 ตัว เท่ากับ 0.10 หน่วย สัตว์ปีก 1 ตัว เท่ากับ 0.01 หน่วย ผึ้งพันธุ์/ผึ้งโพรง/ชันโรง 1 รัง เท่ากับ 0.6 หน่วย จิ้งหรีด 1 บ่อ เท่ากับ 0.6 หน่วย) **หรือ**จะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 30 ราย

ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของโครงการในการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง ดังนั้น**หากพบว่ากลุ่มดำเนินการปลูกไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชอื่นๆ ตลอดจนการทำประมง ปศุสัตว์ ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ รวมกลุ่มกันได้จำนวนตั้งแต่ 300 ไร่หรือหน่วยขึ้นไป โดยต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการตั้งแต่ 15 คนขึ้นไปด้วย**

3. วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนเงินทุนแก่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ในการพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่

4. เป้าหมายการสนับสนุนสินเชื่อ

4.1 สนับสนุนสินเชื่อให้แก่สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน) ที่สมาชิกเข้าร่วมระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่และผ่านความเห็นชอบโครงการขอสนับสนุนสินเชื่อจากคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด จำนวน 2,000 กลุ่ม วงเงินกู้สถาบันเกษตรกรละไม่เกิน 10 ล้านบาท

4.2 วงเงินสินเชื่อรวมตามโครงการ จำนวน 20,000 ล้านบาท โดยใช้แหล่งเงินทุนธนาคาร

4.3 สนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและหรือค่าลงทุนในการผลิตทางการเกษตร การแปรรูปผลผลิตและการรวบรวมผลผลิตจำหน่าย ตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ดังนี้

4.3.1 จัดหาปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ ปุ๋ย สารชีวภัณฑ์

4.3.2 เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อรวบรวมผลผลิต

4.3.3 จัดหาและหรือพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำในแปลง

4.3.4 จัดหาและหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โรงเรือน ลานตาก

4.3.5 จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลขนาดเล็ก

5. พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่การดำเนินงานทั่วประเทศ

6. ระยะเวลาการดำเนินงาน

6.1 ระยะเวลาโครงการ 1 พฤศจิกายน 2559 – 30 เมษายน 2570

6.2 ระยะเวลาการจ่ายเงินกู้ 1 ธันวาคม 2559 – 31 ธันวาคม 2564

6.3 ระยะเวลาการชดเชยดอกเบี้ยภายใน 5 ปี นับแต่วันกู้ ทั้งนี้ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2569

6.3.1 กรณีกู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ระยะเวลาการชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน วันที่ 31 ธันวาคม 2564

6.3.2 กรณีกู้เงินเพื่อเป็นค่าลงทุน ระยะเวลาการชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน วันที่ 31 ธันวาคม 2569 (กรณีกู้เงินเดือนธันวาคม 2564)

7. การบริหารและการดำเนินโครงการ

7.1 การดำเนินการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการ ดังนี้

7.1.1 คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส จังหวัดเป็นอนุกรรมการ และมีเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเป็นเลขานุการ จะทำการแต่งตั้งทีมงานเพื่อสนับสนุนและร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน **"ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่"** จำนวน 4 ทีม ประกอบด้วย ทีมผู้จัดการแปลง ทีมตลาด ทีมลดต้นทุนการผลิต และทีมบริหารจัดการ ซึ่งแต่ละทีมจะดำเนินการ ดังนี้

1) ทีมผู้จัดการแปลง ประกอบด้วยเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ สำนักงานปฏิรูปที่ดิน เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ เจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน และมีผู้ช่วยผู้จัดการแปลง (เจ้าหน้าที่และผู้นำเกษตรกร) ดำเนินการ ดังนี้

(1) ประชาสัมพันธ์และชี้แจงให้เกษตรกรเข้าร่วมการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

(2) รับสมัครสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ที่แสดงความประสงค์เข้าร่วมการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่

(3) ร่วมกับสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรในพื้นที่ จัดทำข้อมูลรายแปลงของเกษตรกรที่เข้าร่วมเป็นรายครัวเรือน ประกอบด้วย ชื่อ – สกุลของเกษตรกร หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะการประกอบอาชีพ การถือครองที่ดินของครัวเรือน รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี

(4) จัดประชุม ถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกกลุ่ม ในด้านการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพ การตลาด และการจัดทำบัญชี

(5) จัดประชุมเพื่อวางแผนเกี่ยวกับการลดค่าใช้จ่ายปัจจัยการผลิต การเพิ่มผลผลิตการบริหารจัดการ และการตลาด

2) ทีมบริหารจัดการ ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด (เป็นเจ้าภาพหลัก) สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัด สำนักเศรษฐกิจการเกษตรในพื้นที่ และหน่วยงานภาคี ดำเนินการ ดังนี้

(1) ร่วมกับทีมผู้จัดการแปลง ดำเนินการจัดทำแผนที่รายแปลงในรูปแบบ Digital File เพื่อกำหนดขอบเขตพื้นที่

3) ทีมลดต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย สำนักงานเกษตรจังหวัด (เป็นเจ้าภาพหลัก) สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานสหกรณ์จังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด สำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัด โครงการชลประทานจังหวัด และหน่วยงานสังกัดกรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กรมหม่อนไหม ที่รับผิดชอบในจังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

(1) ร่วมกับ อีก 3 ทีม ในการวิเคราะห์เป้าหมาย วางแผนพัฒนาการผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ และจัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินตลอดห่วงโซ่อุปทาน

(2) สนับสนุนองค์ความรู้และการดำเนินงานของกลุ่มในด้านการลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพผลผลิต

4) ทีมตลาด ประกอบด้วย สำนักงานสหกรณ์จังหวัด (เป็นเจ้าภาพหลัก) สภาหอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ดำเนินการ

(1) ร่วมกับ อีก 3 ทีม ในการวิเคราะห์เป้าหมาย วางแผนพัฒนาการผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ และจัดทำแผนปฏิบัติงานในการดำเนินตลอดห่วงโซ่อุปทาน

(2) สนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่ม ในด้านการตลาดเพื่อเชื่อมโยงการตลาด

7.1.2 ทีมผู้จัดการแปลง (เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ สำนักงานปฏิรูปที่ดิน เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ หรือเจ้าหน้าที่ของกรมชลประทาน) จะทำการรับสมัครสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่ประสงค์เข้าร่วมการดำเนินงาน “ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่”

7.1.3 ทีมงานทั้ง 4 ทีม ประชุมชี้แจงขั้นตอนวิธีปฏิบัติตลอดจนเงื่อนไขในการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่แก่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน พร้อมสมาชิกที่จะเข้าร่วมการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ได้รับทราบ และร่วมกันวิเคราะห์สภาพพื้นฐานการผลิต และการตลาด ได้แก่ ปริมาณผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ คุณภาพผลผลิต ต้นทุนต่อหน่วย ต้นทุนการผลิต รายได้ ความเหมาะสมแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แหล่งจำหน่ายของเกษตรกรสมาชิก เพื่อใช้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา และจัดทำแผนการพัฒนา โดยมีสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพื้นที่เป็นที่ปรึกษา **กรณีสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน มีความต้องการเงินทุนในการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ให้จัดทำโครงการในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส.**เพื่อเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบเบื้องต้น

7.1.4 ทีมผู้จัดการแปลง เสนอรายชื่อสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่แสดงความประสงค์เข้าร่วมการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่พร้อมโครงการในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. เพื่อให้คณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพิจารณา ดังนี้

1) รับรองสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ได้รับสิทธิ์ในการดำเนินงาน “ระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่” ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด

2) เห็นชอบโครงการในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ตามที่สหกรณ์ การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนเสนอ

7.1.5 เมื่อคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพิจารณาเห็นชอบโครงการในการขอรับการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ที่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนจัดทำเบื้องต้นแล้ว ให้แจ้งรายชื่อสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการพิจารณาให้กรมส่งเสริมการเกษตร พิจารณาต่อไปพร้อมเสนอโครงการให้ สนจ.เพื่อแจ้ง ธ.ก.ส.สาขาพิจารณาการให้สินเชื่อตามหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติของธนาคารต่อไป

7.1.6 กรมส่งเสริมการเกษตร แจ้งรายชื่อสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการพิจารณาให้ได้รับสิทธิ์เข้าร่วมการดำเนินงานระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ไปยัง ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ทราบ

7.1.7 ทีมผู้จัดการแปลง และทีมสนับสนุน (ทีมลดต้นทุนการผลิต ทีมตลาด และทีมบริหารจัดการ) ให้คำแนะนำและสนับสนุนการดำเนินการแก่สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนภายหลังจากได้กู้เงินจาก ธ.ก.ส. เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

7.2 การดำเนินการของ ธ.ก.ส. ดังนี้

7.2.1 ขอให้สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด แต่งตั้งพนักงานที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นคณะทำงาน ธ.ก.ส. สนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่ ทำหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริมการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ และประสานงานการดำเนินงานโครงการทั้งส่วนงานภายในและภายนอกธนาคาร ซึ่ง ฝพช. จะจัดทำคำชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานให้ทราบและถือปฏิบัติในโอกาสต่อไป

7.2.2 คณะทำงาน ธ.ก.ส. สนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่ ร่วมประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสนับสนุนโครงการ เพื่อรับทราบและสร้างความเข้าใจบทบาท หน้าที่ และหลักเกณฑ์การดำเนินงานของแต่ละทีมงานในการดำเนินงานร่วมกันในการสนับสนุน ส่งเสริม การทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและประสิทธิภาพสูงสุด

7.2.3 ขอให้สำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัดและ ธ.ก.ส.สาขา บูรณาการทำงานร่วมกับ ผู้จัดการแปลง

7.2.4 คณะทำงาน ธ.ก.ส. สนับสนุนเกษตรแปลงใหญ่ และ ธ.ก.ส.สาขา ร่วมกับทีมผู้จัดการแปลงประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์ ระเบียบวิธีการ ขั้นตอนการดำเนินงาน และการพิจารณาสินเชื่อของธนาคารให้สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน ที่สมาชิกเข้าร่วมโครงการทราบ

7.2.5 ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ จะแจ้งรายชื่อ สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการซึ่งได้รับข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร ให้สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดทราบ เพื่อแจ้ง ธ.ก.ส. สาขา ในสังกัดเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาสนับสนุนสินเชื่อตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติของธนาคารซึ่ง ธ.ก.ส. สาขา จะดำเนินการภายหลังจากคณะอนุกรรมการพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดพิจารณาเห็นชอบโครงการ แผนปฏิบัติงาน และสินเชื่อที่ขอรับการสนับสนุนแล้ว

7.2.6 ธ.ก.ส.สาขา พิจารณาความเป็นไปได้โครงการ และแผนปฏิบัติงาน ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้การสนับสนุนสินเชื่อแก่กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร ที่ยื่นขอสินเชื่อ

8. แนวทางการพิจารณาสินเชื่อ

8.1 คุณสมบัติผู้กู้

8.1.1 <u>กรณีสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร</u>

1) เป็นสถาบันเกษตรกรที่จดทะเบียนตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ให้รวมถึงกลุ่มเกษตรกรที่จดทะเบียนตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยกลุ่มเกษตรกร พ.ศ.2547ต้องไม่มีการทุจริตหรือข้อบกพร่องในการดำเนินงานที่เป็นสาระสำคัญ หรือถ้ามีสถาบันเกษตรกรต้องดำเนินการแก้ไขจนเป็นที่พอใจของธนาคารแล้ว (ข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ ได้แก่ ทุจริต ปิดบัญชีไม่ได้ภายใน 150 วันนับแต่วันสิ้นสุดบัญชี โดยเกิดจากข้อบกพร่องของสถาบันเกษตรกรเอง ขาดทุนสะสมเกินกว่า 3 ปีบัญชี ขาดทุนเกินกึ่งหนึ่งของทุนเรือนหุ้น มีบัญชีเจ้าหนี้เงินกู้มากกว่าลูกหนี้เงินกู้ มีผลการดำเนินงานขาดทุนติดต่อกัน 3 ปี)

2) คณะกรรมการดำเนินการ ฝ่ายจัดการ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันเกษตรกร ต้องให้ความร่วมมือกับธนาคารด้วยดีเสมอมา

3) สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกรต้องไม่มีหนี้เงินกู้ค้างชำระกับธนาคาร

4) กรณีดำเนินกิจกรรมการปลูกไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชอื่นๆ ตลอดจนการทำประมง ปศุสัตว์ ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ จะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 15 คนขึ้นไป (เฉพาะโครงการนี้)

8.1.2 <u>กรณีวิสาหกิจชุมชน</u>

1) เป็นกลุ่มบุคคลประเภทวิสาหกิจชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ที่ธนาคารจะรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าได้ต้องมีลักษณะที่สำคัญตามข้อบังคับของธนาคาร ดังต่อไปนี้

(1) กรณีดำเนินกิจกรรมการปลูกไม้ผล พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และพืชอื่นๆ ตลอดจนการทำประมง ปศุสัตว์ ผึ้งและแมลงเศรษฐกิจ จะต้องมีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการอย่างน้อย 15 คนขึ้นไป (เฉพาะโครงการนี้)

(2) สมาชิกต้องมีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

(3) มีการดำเนินการตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่มติดต่อกันมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกเดือน

(4) มีการจัดทำบัญชีของกลุ่มเป็นปัจจุบัน

(5) มีการลงทุน หรือการออมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

(6) มีการประชุมร่วมกันเป็นประจำ และมีการบันทึกรายงานการประชุมไว้เพื่อเป็นหลักฐานในกรณีมีเหตุอันควรยกเว้นตามข้อ(3) ให้ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัดมีอำนาจพิจารณาผ่อนผันได้ตามสมควร

2) กลุ่มต้องไม่เป็นหนี้ค้างชำระกับธนาคาร

3) ต้องได้รับการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ที่กรมส่งเสริมการเกษตรออกให้

8.2 วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน

เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและหรือค่าลงทุนในการผลิตทางการเกษตร การแปรรูปผลผลิต และการรวบรวมผลผลิตจำหน่าย ตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ดังนี้

8.2.1 จัดหาปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ ปุ๋ย สารชีวภัณฑ์

8.2.2 เป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อรวบรวมผลผลิต

8.2.3 จัดหาและหรือพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำในแปลง

8.2.4 จัดหาและหรือพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โรงเรือน ลานตาก

8.2.5 จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์ เครื่องจักรกลขนาดเล็ก

8.3 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ธนาคารคิดดอกเบี้ยเงินกู้ตามโครงการในอัตราร้อยละ 3.01 ต่อปี โดยสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน รับภาระดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา ร้อยละ 3.0 ต่อปี เป็นระยะเวลา 5 ปี นับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2569

ทั้งนี้ หากสหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระได้ทั้งหมดหรือบางส่วน **ธนาคารจะเรียกเก็บดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินส่วนที่มิได้ชำระ ในอัตรา MLR บวกชั้นความเสี่ยงของลูกค้าและบวกเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี จนกว่าจะชำระเสร็จ** แต่เมื่อดอกเบี้ยรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินอัตราตามที่กฎหมายกำหนด

8.4 การกำหนดระยะเวลาชำระหนี้เงินกู้

กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตรที่ได้รับสินเชื่อ ให้ชำระคืนต้นเงินและดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 0.01 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันกู้ แต่ไม่เกินวันที่ 31 ธันวาคม 2569 ตามวัตถุประสงค์การกู้เงิน

ทั้งนี้ หากกลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์การเกษตร ไม่สามารถชำระคืนหนี้เงินกู้ที่ถึงกำหนดชำระได้ทั้งหมดหรือบางส่วน **ธนาคารจะเรียกเก็บดอกเบี้ยสำหรับต้นเงินส่วนที่มิได้ชำระ ในอัตรา MLR บวกชั้นความเสี่ยงของลูกค้าและบวกเบี้ยปรับในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี จนกว่าจะชำระเสร็จ** แต่เมื่อดอกเบี้ยรวมกันแล้วจะต้องไม่เกินอัตราตามที่กฎหมายกำหนด

8.5 หลักประกันเงินกู้

ใช้หลักประกันเงินกู้ให้เป็นไปตามวิธีปฏิบัติปกติของธนาคาร ยกเว้นวิสาหกิจชุมชนกรณีใช้หลักประกันรับรองรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม ให้กู้ได้กลุ่มละไม่เกิน 10 ล้านบาท





โครงการการจัดหาเงินทุนเพื่อดำเนินโครงการจำนำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/57

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

คำชี้แจง
เรื่อง วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเงินบริจาคและเงินสมทบเข้า “กองทุนช่วยเหลือชาวนา”

หลักการทั่วไป

1. วัตถุประสงค์โครงการ

เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนทางด้านการเงินของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการรับจำนำข้าวเปลือกปีการผลิต 2556/57 และยังไม่ได้รับเงินตามมูลค่าข้าวเปลือกในใบประทวน

2. กลุ่มเป้าหมายในการรับเงินบริจาคและเงินสมทบ เข้ากองทุนช่วยเหลือชาวนา

2.1 บุคคลธรรมดา

2.2 นิติบุคคล ส่วนราชการ และองค์กรของรัฐ (เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด)

3. รูปแบบของกองทุนโครงการช่วยเหลือชาวนาแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 กองทุนช่วยเหลือชาวนา (เงินบริจาค) สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ประสงค์บริจาคเงินให้แก่กองทุนช่วยเหลือชาวนา โดยสามารถบริจาคเงินเข้าบัญชีเงินออมทรัพย์ – ไม่ใช้สมุด ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาบางเขน ชื่อบัญชี “กองทุนช่วยเหลือชาวนา (เงินบริจาค)” บัญชีเลขที่ **020033477582** ไม่มีผลตอบแทน โดยธนาคารยกเว้นค่าธรรมเนียมการฝากเงินต่างสำนักงาน (กรณีโอนเงิน ATM ยกเว้นค่าธรรมเนียมเฉพาะบัตร ATM ของ ธกส. เท่านั้น)

3.2 กองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบไม่มีผลตอบแทน) สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ประสงค์นำเงินสมทบช่วยเหลือชาวนาผ่าน กองทุนช่วยเหลือชาวนา โดย**ไม่รับผลตอบแทน** กำหนดรับเงินสมทบ ผ่านเงินฝากออมทรัพย์พิเศษโครงการ Product Type 2006 **รหัสโครงการ 9628**

3.3 กองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบมีผลตอบแทน) สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ประสงค์นำเงินสมทบช่วยเหลือชาวนาผ่าน กองทุนช่วยเหลือชาวนา **โดยรับผลตอบแทน** ซึ่งกำหนดอัตราผลตอบแทนร้อยละ 0.63 ต่อปี กำหนดรับเงินสมทบ ผ่านเงินฝากออมทรัพย์พิเศษโครงการ Product Type 2006 **รหัสโครงการ 9629**

ทั้งนี้ การดำเนินงานกองทุนช่วยเหลือชาวนา ธนาคารจะแยกบัญชีออกจากการดำเนินงานปกติของธนาคาร

4. ระยะเวลาการรับเงินบริจาค และเงินสมทบ ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2557 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2557 หรือ จนกว่าธนาคารแจ้งปิดการรับเงินบริจาคและเงินสมทบ

5. ระยะเวลาดำเนินการโครงการ เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2557 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2557

6. เป้าหมายการรับเงินบริจาคและรับเงินสมทบ 20,000 ล้านบาท

7. อัตราผลตอบแทน ดังนี้

7.1 กองทุนช่วยเหลือชาวนา (เงินบริจาค ไม่คืนเงินบริจาคและไม่มีผลตอบแทน)

7.2 กองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบไม่มีผลตอบแทน) รหัสโครงการ 9628 เมื่อครบกำหนดจะได้รับคืนเฉพาะเงินที่สมทบ

7.3 กองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบมีผลตอบแทน) รหัสโครงการ 9629 เมื่อครบกำหนดจะได้รับคืนเงินสมทบและผลตอบแทนในอัตราร้อยละ 0.63 ต่อปี (เสียภาษีตามที่กฎหมายกำหนด)

8. การจ่ายผลตอบแทนธนาคารจ่ายผลตอบแทนให้ เฉพาะกองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบมีผลตอบแทน) รหัสโครงการ 9629 โดยทบเป็นต้นเงินในวันที่ครบกำหนด หรือในวันที่ธนาคารจ่ายเงินสมทบคืน

9. เมื่อสิ้นสุดโครงการ

กองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบไม่มีผลตอบแทน) รหัสโครงการ 9628 และกองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบมีผลตอบแทน) รหัสโครงการ 9629 ระบบเงินฝากจะเปลี่ยนประเภทผลิตภัณฑ์ (Product Type) จาก 2006 เป็น 2003 ให้โดยอัตโนมัติ และธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยตามเงื่อนไขของเงินฝากออมทรัพย์พิเศษตามประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินฝากตามประเภทลูกค้า ซึ่งธนาคารจะชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนวิธีปฏิบัติงานให้ทราบโดยเร็วต่อไป

10. การรับเงินบริจาคและการรับเงินสมทบ

ให้พนักงานต้อนรับ หรือพนักงานการเงิน **ชี้แจงและให้บริการแก่ผู้บริจาคและผู้ประสงค์สมทบเงิน“กองทุนช่วยเหลือชาวนา” ด้วยความเต็มใจ สุภาพและมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน** ดังนี้

10.1 การรับเงินบริจาค ธนาคารโดยคณะกรรมการบริหารกองทุนช่วยเหลือชาวนา เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ - ไม่ใช้สมุด ที่ ธ.ก.ส. สาขาบางเขน ชื่อบัญชี กองทุนช่วยเหลือชาวนา (เงินบริจาค) บัญชีเลขที่ 020033477582 เพื่อรองรับเงินบริจาคจากผู้ที่มีความประสงค์บริจาคเงินที่ ธ.ก.ส. ทุกสาขา โดยให้ดำเนินการดังนี้

1) ให้สาขาจัดทำตู้บริจาคเป็นพลาสติกใส โดยมีข้อความ “กองทุนช่วยเหลือชาวนา” ติดไว้ที่ตู้บริจาคและจัดตั้งไว้ในที่เหมาะสม และจัดเก็บในห้องมั่นคงทุกสิ้นวันทำการ

2) กรณีผู้บริจาคไม่ต้องการหลักฐานการบริจาค ให้บริจาคที่ตู้บริจาค โดยสาขาจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้บริจาคให้ผู้บริจาคลงชื่อ และจำนวนเงินบริจาค

3) กรณีผู้บริจาคต้องการหลักฐานการบริจาคให้ผู้บริจาคฝากเงินเข้าบัญชี “กองทุนช่วยเหลือชาวนา” (เงินบริจาค) ที่ ธ.ก.ส. สาขาบางเขน บัญชีเลขที่ 020033477582 โดยจัดทำสำเนาใบฝากเงินให้ผู้บริจาคไว้เป็นหลักฐาน

4) ให้คณะกรรมการตรวจนับเงินสดสาขา นำเงินออกจากตู้บริจาคเพื่อตรวจนับและนำเงินฝากเข้าบัญชี “กองทุนช่วยเหลือชาวนา” (เงินบริจาค) ที่สาขาบางเขน บัญชีเลขที่ 020033477582 ตามระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

10.2 การรับเงินสมทบเข้ากองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบไม่มีผลตอบแทน) กำหนดให้ผู้ประสงค์สมทบเงินเข้ากองทุนจัดทำเอกสารคำขอสมทบเงินกองทุนช่วยเหลือชาวนา (เอกสารแนบ 1) ให้รับเงินสมทบโดยเปิดบัญชีเงินฝาก เลือก Product Type 2006 **รหัสโครงการ 9628** โดยรับเงินสมทบขั้นต่ำ 1,000 บาท

10.3 การรับเงินสมทบกองทุนช่วยเหลือชาวนา (แบบมีผลตอบแทน) กำหนดให้ผู้ประสงค์สมทบเงินเข้ากองทุนจัดทำเอกสาร คำขอสมทบเงินกองทุนช่วยเหลือชาวนา (เอกสารแนบ 1) ให้รับเงินสมทบโดยเปิดบัญชีเงินฝาก เลือก Product Type 2006 **รหัสโครงการ 9629** โดยรับเงินสมทบ ขั้นต่ำ 1,000 บาท

ในกรณีต้องการสมทบเงินตามข้อ 10.2 และข้อ 10.3 ให้ดำเนินการดังนี้

1) ให้ผู้ที่ประสงค์สมทบเงินเข้ากองทุนจัดทำ "คำขอสมทบเงินกองทุนช่วยเหลือชาวนา" (เอกสารแนบ 1) แทนคำขอเปิดบัญชีเงินฝาก (ให้สาขาจัดทำใช้เอง) เมื่อสิ้นวันทำการให้จัดเก็บเอกสารเรียงตามวันที่ โดยแยกแฟ้มตามประเภทของกองทุนให้ชัดเจน กรณีผู้ประสงค์สมทบเงินเข้ากองทุนมิได้เป็นลูกค้าธนาคาร ไม่มีข้อมูลลูกค้า CIF ให้สาขาจัดทำข้อมูลลูกค้า CIF แบบ KYC และ ปปง. ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารกำหนด

2) การเปิดบัญชีเงินฝาก โดยเลือก Product Type = 2006 เลือก รหัสโครงการ 9628 หรือ รหัสโครงการ 9629 เปิดบัญชีขั้นต่ำ 1,000 บาท **โดยระบบจะพิมพ์ SLIP 2 ครั้ง (ไม่ต้องออกสมุดเงินฝาก)** ดังนี้

ครั้งที่ 1 ให้จัดพิมพ์บัตรสมทบกองทุนช่วยเหลือชาวนาเพื่อมอบให้ผู้สมทบเป็นหลักฐานในการรับคืนเงินสมทบเมื่อครบกำหนด พร้อมให้ทำสำเนาโดยใช้ใบฝากเงิน รหัส 41-008 เพื่อเป็นหลักฐานในการรับเงินสมทบของธนาคารและจัดเก็บไว้กับคำขอสมทบเงินกองทุนช่วยเหลือชาวนา

ครั้งที่ 2 ให้นำเอกสารชุดที่พิมพ์ในครั้งที่ 1 มาพิมพ์ที่โปรแกรมย่อยนอก PD Teller ซึ่งระบบจะพิมพ์จำนวนเงินเป็นตัวอักษรเพิ่มให้ (รายละเอียด ฝทส.จะแจ้งผ่านหน้าจอ PD Teller ในเช้าวันจันทร์ที่ 3 มีนาคม 2557 ให้ทราบ)

ทั้งนี้ขอให้ดำเนินการจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าวทั้ง 2 ครั้งให้แล้วเสร็จในคราวเดียวกัน

เนื่องจาก บัตรสมทบกองทุนช่วยเหลือชาวนา (เอกสารแนบ 2) อยู่ระหว่างการจัดส่งให้ สนจ. และให้ สนจ. จัดสรรให้สาขาๆ ละ 2 เล่ม ซึ่งจะมีสำรองไว้ที่ สนจ. อีกส่วนหนึ่ง ในระหว่างที่สาขายังไม่ได้รับบัตรสมทบกองทุนช่วยเหลือชาวนาให้ใช้ใบฝากเงิน รหัส 41-008 เป็นหลักฐานแทนบัตรสมทบกองทุนช่วยเหลือชาวนา **และเมื่อสาขาได้รับบัตรสมทบกองทุนช่วยเหลือชาวนาแล้วให้ดำเนินการจัดพิมพ์นอกระบบ (Manual) และนำไปมอบให้ผู้สมทบพร้อมมอบของที่ระลึกเป็นการขอบคุณ**

10.4 การถอนเงินสมทบ

เงินสมทบตามโครงการดังกล่าวทุกบัญชีจะครบกำหนดวันที่ 31 ธันวาคม 2557 และเปลี่ยนเป็นเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ Product Type 2003 ลูกค้าสามารถถอนเงินหรือปิดบัญชีโครงการดังกล่าวได้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป ธนาคารห้ามถอนเงินตามโครงการดังกล่าวก่อนครบกำหนด **ยกเว้น** กรณีเจ้าของบัญชีเสียชีวิต

กรณีมีข้อสงสัยในการปฏิบัติงาน สามารถสอบถามได้ที่เบอร์โทรศัพท์ WAN 8014-8016 และ 8034







โครงการส่งเสริม การปลูกพืชอาหารสัตว์

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561

1. ความสอดคล้องกับนโยบาย : **ด้านการผลิตและการตลาดสินค้าข้าวครบวงจร**
มาตรการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ 1 ล้านไร่ เพื่อปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนนาปรัง ปีการผลิต 2560/61 (เพิ่มเติมรอบที่ 2)

2. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชอาหารหลักและเป็นอาชีพที่สำคัญของเกษตรกรไทย มีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวประมาณ 3.98 ล้านครัวเรือน คาดการณ์ว่าในปี 2560 จะมีพื้นที่ปลูกประมาณ 73 ล้านไร่แยกเป็นรอบที่ 1 จำนวน 60 ล้านไร่ คิดเป็นผลผลิต 25.56 ล้านตันข้าวเปลือก(16.87 ล้านตันข้าวสาร) และรอบที่ 2 จำนวน13 ล้านไร่ คิดเป็นผลผลิต 8.32 ล้านตันข้าวเปลือก (5.43 ล้านตันข้าวสาร) ปริมาณการส่งออกเฉลี่ยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2553/54 – 2557/58) 8.9 ล้านตันข้าวสาร (13.6 ล้านตันข้าวเปลือก) และใช้ภายในประเทศ 10.77 ล้านตันข้าวสาร(16.32 ล้านตันข้าวเปลือก)จะเห็นว่าการผลิตข้าวเกินปริมาณความต้องการใช้ในประเทศ และส่งออกเป็นจำนวนมากจากปัญหาดังกล่าวคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์สินค้าข้าวแห่งชาติ เพื่อนำไปจัดทำแผนปฏิรูปภาคการเกษตร และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร (ด้านการผลิต) มีคำสั่งที่ 1/2560 แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินงานตามแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจร จำนวน 8 คณะร่วมกันพิจารณาวางแผนการผลิตและการตลาดข้าวครบวงจรในฤดูกาลผลิต ปี 2560/61 โดยใช้หลักคิด “ตลาดนำการผลิต หรือผลิตให้มีปริมาณผลผลิตตรงกับปริมาณความต้องการของตลาด” เพื่อมิให้เกิดปัญหากระทบต่อเกษตรกรในเรื่องราคา และการส่งออก โดยคณะทำงานฯพิจารณากำหนดเป้าหมายปริมาณความต้องการผลผลิตข้าวในปี 2560/61 จำนวน 30.25 ล้านตันข้าวเปลือก ซึ่งจำเป็นต้องลดการผลิตข้าวเปลือกจากที่เคยผลิตได้เฉลี่ยปีละ 36.1 ล้านตันข้าวเปลือก รวมทั้งการจัดการด้านการผลิต และบริหารจัดการเรื่องการตลาดที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ

จากแนวทางการจัดทำมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเพื่อปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน 1 ล้านไร่ และการกำหนดพื้นที่เป้าหมายส่งเสริมการปลูกข้าว ปี 2560/61 รอบที่ 2 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงดำเนินการบริหารจัดการพื้นที่เป้าหมายเพาะปลูกให้สอดคล้องกับเป้าหมายปริมาณผลผลิต จึงจำเป็นต้องลดพื้นที่การเพาะปลูกข้าวฤดูนาปรังในเขตชลประทานขนาดใหญ่ของประเทศ โดยจัดทำกิจกรรมทางเลือกส่งเสริมการปลูกต้นข้าวโพดพร้อมฝักและเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นพืชอาหารสัตว์ทดแทนการปลูกข้าวในฤดูนาปรัง เนื่องจากใช้ระยะเวลาปลูกจนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่เกิน 120 วัน และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการผลิตอาหารสัตว์มีความต้องการเมล็ดข้าวโพดปีละ 4 ล้านตัน ซึ่งผลผลิตเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่ได้จากกิจกรรมซึ่งเป็นที่ต้องการ

ของโรงงานอาหารสัตว์ แต่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้เพียงร้อยละ 3.50 ในขณะที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและโคเนื้อมีความต้องการพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งที่พืชอาหารสัตว์ขาดแคลนประมาณ 20.87 ล้านตัน ซึ่งผลผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝักที่ได้จากกิจกรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้เพียงร้อยละ 5.75 จึงเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยลดปริมาณข้าวนาปรังที่จะออกสู่ตลาด ลดความเสี่ยงด้านราคาผลผลิตข้าวตกต่ำ และเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ ตลอดจนปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวนาปรังไปปลูกพืชอาหารสัตว์ทางเลือกใหม่ที่สร้างรายได้ดีในอนาคต ดังนั้นกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561 ขึ้น โดยการสนับสนุนมาตรการจูงใจให้เกษตรกรลดรอบการปลูกข้าวไปปลูกพืชอาหารสัตว์อื่นทดแทน โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิตถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านการผลิตพืชอาหารสัตว์ทดแทน และจัดหาตลาดรองรับ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่เกษตรกรสามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนสำหรับตนเอง

3. วัตถุประสงค์

3.1 ลดรอบการปลูกข้าวในฤดูนาปรังด้วยการปรับเปลี่ยนไปปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน

3.2 เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตปศุสัตว์

3.3 สร้างรายได้จากการปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนการปลูกข้าวนาปรัง

3.4 สร้างโอกาสให้กับเกษตรกรได้เรียนรู้การเพาะปลูกพืชเกษตรกรรมทางเลือกอื่นเพื่อลดความเสี่ยงทดแทนการปลูกข้าวนาปรังในระยะยาว

3.5 สร้างโอกาสให้กับกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ เอกชน และผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ให้ใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสัตว์ในระยะยาว

4. เป้าหมายการดำเนินงาน

4.1 เป้าหมายพื้นที่

1) พื้นที่ 28 จังหวัดประกอบด้วย

ภาคเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ นครสวรรค์ พิจิตร เพชรบูรณ์ สุโขทัย เชียงราย เชียงใหม่ ลำปาง และลำพูน

ภาคกลาง 8 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี นครปฐม ลพบุรี สระแก้ว และสระบุรี

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด เลย สกลนคร สุรินทร์ หนองบัวลำภู และศรีสะเกษ

ภาคใต้ 1 จังหวัด ได้แก่ พัทลุง

2) พื้นที่จำนวน 400,000 ไร่ เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชอาหารสัตว์ที่เหมาะสมตามความต้องการของตลาด ได้แก่ ต้นข้าวโพดพร้อมฝักอายุ 85-90 วัน จำนวน 200,000 ไร่ และ เมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 200,000 ไร่ ภายใต้เงื่อนไขของข้อมูลทางวิชาการ ความเป็นไปได้ในการผลิต และความต้องการของตลาดโดยพื้นที่ดังกล่าวต้องไม่ทำการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ในช่วงวันที่ 15 ธันวาคม 2560 ถึง 30 เมษายน 2561

4.2 เป้าหมายการสนับสนุน

1) กรมปศุสัตว์อุดหนุนค่าปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวไปปลูกพืชอาหารสัตว์ (ผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝักและเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์) ไร่ละ 2,000 บาท ครัวเรือนละไม่เกิน 15 ไร่ จำนวน 400,000 ไร่

2) กรมปศุสัตว์อุดหนุนค่าถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝักหมักบางส่วนรองรับผลผลิตที่เกิดจากพื้นที่ 200,000 ไร่ เพื่อให้เกษตรกรเก็บสำรองไว้จำหน่ายและเก็บไว้ใช้เองภายในฟาร์ม

5. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนพฤศจิกายน 2560 - มิถุนายน 2561 (รายละเอียดตามแผนปฏิบัติงาน) โดยมีระยะเวลาปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังไปปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน วันที่ 15 ธันวาคม 2560 ถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตไม่เกินวันที่ 30 เมษายน 2561

6. วิธีการดำเนินงาน

6.1 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์จัดทำคู่มือการบริหารโครงการฯ

6.2 กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์และสำนักพัฒนาอาหารสัตว์จัดประชุมเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์เขต/ปศุสัตว์จังหวัด และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ ให้จังหวัดรับทราบสถานการณ์ และนโยบายการผลิตข้าวครบวงจรของรัฐ

6.3 ปศุสัตว์จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการ รวม 2 คณะ

1) คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561 ระดับจังหวัด ทำหน้าที่1) กำกับ ดูแล และตรวจสอบการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และหลักเกณฑ์ที่ระบุในคู่มือโครงการ 2) ให้คำแนะนำ แก้ไขปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานโครงการ 3)ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกร

2) คณะกรรมการบริหารโครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561 ระดับอำเภอ ทำหน้าที่ 1)กำกับดูแลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการ 2)พิจารณาผลการตรวจสอบพื้นที่ของคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ ระดับตำบลและรับรองสิทธิ์เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 3)บันทึกข้อมูลลงระบบ และรายงานผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯระดับจังหวัด 4)ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการดำเนินงานโครงการแก่เกษตรกร 5)แต่งตั้งคณะทำงานเพิ่มเติมตามความจำเป็น 6)ปฏิบัติงานอื่น ตามที่คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด มอบหมาย

6.4 ปศุสัตว์จังหวัด/ปศุสัตว์อำเภอ ประชาสัมพันธ์และชี้แจงรายละเอียดสู่เกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายทราบภายใต้เงื่อนไขหลักการทางวิชาการผลิตและการตลาด โดยเน้นให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อความสะดวกและลดต้นทุนการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด

6.5 ประสานสำนักงานเกษตรอำเภอจัดทำเวทีชุมชนเพื่อชี้แจงโครงการฯ และรับสมัครเกษตรกรโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เข้าร่วม เพื่อ

1) ทำความเข้าใจ และให้เกษตรกรทราบสถานการณ์ และนโยบายการผลิตข้าวของรัฐในการกำหนดปริมาณการผลิตข้าวให้เหมาะสมกับปริมาณความต้องการของตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาผลผลิตข้าวล้นตลาดและเกษตรกรขายข้าวได้ราคาต่ำ

2) เสนอทางเลือกและชี้แจงรายละเอียดการปลูกพืชอาหารสัตว์ และหลักเกณฑ์เงื่อนไขในการเข้าร่วมโครงการฯ ให้เกษตรกรในชุมชนประกอบการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลด้านการผลิตและการตลาด เช่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เป็นต้น

3) รับสมัครเกษตรกรที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯโดยเกษตรกรต้องมีคุณสมบัติ และมีหลักฐานการสมัคร ดังนี้

3.1) คุณสมบัติและเงื่อนไขของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

1) มีสัญชาติไทย และบรรลุนิติภาวะ

2) เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย (1 ครัวเรือน 1 สิทธิ์) ตามทะเบียนเกษตรกร (ทบก.01) ของกรมส่งเสริมการเกษตร และผู้ได้รับสิทธิ์ เป็นหัวหน้าครัวเรือน

3) เป็นเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปรังในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (ปี 2556 – 2560) ปีใดปีหนึ่งและพื้นที่เข้าร่วมต้องเป็นพื้นที่นาเท่านั้น ตั้งแต่ 1 ไร่ขึ้นไป แต่ไม่เกิน 15 ไร่

4) เกษตรกรต้องลงทุนในการเตรียมแปลงและปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนในนาก่อน และเมื่อปลูกแล้ว ให้มาแจ้งยืนยันการเพาะปลูกเพื่อให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯระดับอำเภอตรวจสอบรับรอง

5) เกษตรกรต้องมีบัญชีเงินฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) หากไม่มีต้องไปเปิดบัญชีกับ ธ.ก.ส. เพื่อประโยชน์ในการรับเงินค่าใช้จ่ายหลังจากได้รับสิทธิ์

6) เกษตรกรต้องปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทนตรงตามที่แจ้งสมัครเข้าร่วมโครงการ

7) เกษตรกรห้ามนำพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการไปทำนาปรังในฤดูปีการผลิต 2561 (1 พ.ย. 60- 30 เม.ย. 61) ยกเว้นพื้นที่รับน้ำที่มีประกาศให้ทำนาปีเร็วขึ้น

8) สมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอที่ตั้งแปลงปลูกหรือสถานที่อื่นที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอนัดหมายตามความเหมาะสม

4) การรับสมัคร ยื่นใบสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ได้ภายในเดือนธันวาคม 2560

5) บันทึกข้อมูลการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ลงระบบให้แล้วเสร็จเดือนมกราคม 2561 ระบบจะประมวลผลจำนวนเกษตรกรที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ เพื่อพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน

6) ปศุสัตว์อำเภอรวบรวมข้อมูลเกษตรกรสมัครเข้าร่วมการปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด ประสานและจัดหาตลาดรองรับผลผลิตของเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบ

7) จัดฝึกอบรมให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการผลิตพืชอาหารสัตว์ทางเลือก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกข้าวไปปลูกพืชอาหารสัตว์ในระยะยาวต่อไป

8) เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืชอาหารสัตว์ตามความเหมาะสม ในช่วงระยะเวลาที่แจ้งไว้ในใบสมัครหากเกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชอาหารสัตว์ตามที่แจ้งไว้ในใบสมัคร และเมื่อคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับอำเภอ ลงตรวจสอบพื้นที่แล้ว ชนิดพืชไม่ตรงกับที่แจ้ง เกษตรกรจะไม่ได้รับสิทธิ์การสนับสนุนค่าใช้จ่ายตามโครงการดังกล่าว

9) การตรวจสอบพื้นที่ และสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานปลูกพืชอาหารสัตว์ ดังนี้

9.1) เมื่อเกษตรกรเพาะปลูกพืชอาหารสัตว์แล้ว 15 วัน ให้รีบมาแจ้งยืนยันการเพาะปลูกพืชกับเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทราบเพื่อบันทึกข้อมูลว่าได้ทำการเพาะปลูกแล้ว

9.2) จัดพิมพ์รายชื่อเกษตรกรที่มาแจ้งปลูกพืชอาหารสัตว์ส่งให้คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับอำเภอลงพื้นที่ตรวจสอบ โดยเกษตรกรเจ้าของแปลงเป็นผู้นำคณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ ไปตรวจสอบที่แปลงด้วยตนเองให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 มีนาคม 2561 จับพิกัดที่ตั้งแปลง ตรวจสอบชนิดพืชอาหารสัตว์ที่ปลูก พื้นที่ปลูกตามรายการที่แจ้งไว้ในใบสมัครและให้เกษตรกรลงชื่อรับทราบผลการตรวจสอบพื้นที่

9.3) คณะทำงานตรวจสอบพื้นที่ระดับอำเภอบันทึกข้อมูลเกษตรกรที่ได้รับการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ลงระบบบันทึกข้อมูล และพิมพ์รายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการตรวจสอบ สรุปผลให้คณะกรรมการบริหารโครงการฯ ระดับจังหวัด พิจารณารับรองสิทธิ์รับทราบ และติดประกาศให้เกษตรกรทราบ

9.4) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดประมวลผลรายชื่อเกษตรกรและส่งข้อมูลให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) ในแต่ละสาขาพื้นที่ใช้ข้อมูลจากระบบที่เป็นข้อมูลปัจจุบันในการจ่ายเงินให้กับเกษตรกรได้ทันที

10. การจ่ายเงินให้เกษตรกร

10.1) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) สำนักงานใหญ่ ตรวจสอบประมวลผลรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับจากกรมปศุสัตว์ และโอนเงินเข้าบัญชีของเกษตรกร ตามหลักเกณฑ์ของโครงการฯ

10.2) ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ ประมวลผล และรายงานผลการโอนเงินให้กรมฯ ทราบ

11. ประสานงานกับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการตลาด เข้าร่วมติดตามให้คำแนะนำในช่วงเก็บเกี่ยว และจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว รวมทั้งคุณภาพของสินค้า

12. การบริหารจัดการผลผลิตก่อนการเก็บเกี่ยว ดำเนินการดังนี้

12.1 การปลูกเพื่อผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝัก จำนวน 15 ไร่ ควรแบ่งออกเป็น 5 ช่วงๆละ 3 ไร่ แต่ละช่วงห่างกัน 1 สัปดาห์ โดยเริ่มปลูกช่วงแรกภายในเดือนธันวาคม 2560 หลังจากนั้นช่วงสุดท้ายไม่ควรปลูกเกินเดือนมกราคม 2561 เพื่อให้เก็บเกี่ยวผลผลิตให้แล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2561

12.2 การปลูกเพื่อผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝักจำหน่ายแบบไม่บรรจุถุง (Bulk) ปลูกได้ไม่เกินเดือนมกราคม 2561 เพื่อให้เก็บเกี่ยวผลผลิตให้แล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2561

12.3 การปลูกเพื่อผลิตเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกได้ไม่ควรเกินเดือนธันวาคม 2560 เพื่อให้เก็บเกี่ยวผลผลิตให้แล้วเสร็จในเดือนเมษายน 2561

13. การบริหารจัดการผลผลิตหลังการเก็บเกี่ยว ได้แก่

13.1 สำหรับกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตเมล็ดข้าวโพดเพื่อเป็นอาหารสัตว์ทั้งหมด จำนวน 200,000 ไร่ กรมปศุสัตว์ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ประสานโรงงานอาหารสัตว์เป็นผู้รับซื้อผ่านสมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์

13.2 กรมปศุสัตว์ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ประสานสหกรณ์โคนมที่มีศักยภาพ และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและโคนมในพื้นที่รับซื้อต้นข้าวโพดพร้อมฝักบด รวมจำนวน 200,000 ไร่ โดยแบ่งเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) สนับสนุนถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝัก จำนวน 60,000 ไร่ เพื่อสาธิตการเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์เพื่อเพื่อการจำหน่ายและใช้เองภายในฟาร์ม

2) เกษตรกรจัดหาถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝักเพื่อการจำหน่ายและใช้เองภายในฟาร์ม จำนวน 136,000 ไร่

3) เกษตรกรจำหน่ายต้นข้าวโพดพร้อมฝักจำนวนมากแบบไม่บรรจุถุง (Bulk) จำนวน 4,000 ไร่

14. ติดตาม ประเมิน และรายงานผล

14.1 ส่วนกลาง/กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8 จัดทีมติดตาม สุ่มตรวจเยี่ยมแปลง และรายงานผลการติดตามงาน

14.2 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด/อำเภอ ตรวจเยี่ยมแปลง บันทึกข้อมูลลงระบบสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงาน

14.3 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรประเมินผลโครงการในภาพรวม และรายงานผลเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ทราบ

7. แผนปฏิบัติงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินงาน	ผู้ดำเนินงาน
1. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการฯ ให้ปศุสัตว์เขต/ ปศุสัตว์จังหวัดรับทราบ	พ.ย. 60	กสส./ปศข./ปศจ.
2. ประชาสัมพันธ์โครงการฯ	พ.ย. - ธ.ค. 60	กสส./ปศจ.
3. ร่วมจัดเวทีชุมชน เพื่อรับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯกับสำนักงานเกษตรจังหวัดและอำเภอ	พ.ย. - ธ.ค. 60	ปศจ./ปศอ./เกษตรจังหวัด/เกษตรอำเภอ
4. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศทะเบียนเกษตรกร	พ.ย. - ธ.ค. 60	ปศอ./ปศจ./กสส.
5. ประสานผู้ประกอบการเพื่อหาตลาดรองรับผลผลิต	ม.ค. 61	ปศอ./ปศจ./กสส.
6. จัดทำข้อมูลวิชาการตามกิจกรรมทางเลือกพืชอาหารสัตว์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน	ม.ค. 61	สอส.
7. ฝึกอบรมให้ความรู้การปลูกพืชอาหารสัตว์คุณภาพดี	ธ.ค. 60 – ม.ค. 61	ปศจ./ปศอ./ศอส.
8. ตรวจสอบพื้นที่การปรับเปลี่ยนการปลูกข้าวนาปรังไปปลูกพืชอาหารสัตว์ทดแทน	พ.ย. 60 - มี.ค. 61	คณะทำงานตรวจสอบ/คณะกรรมการฯ
9. ตรวจสอบ ประมวลผลข้อมูลรายชื่อเกษตรกร ส่งให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	1 ธ.ค. 60 ถึง 31 พ.ค. 61	ปศจ./กสส.
10. สนับสนุนค่าใช้จ่ายให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ	ก.พ. - มิ.ย. 61	ธ.ก.ส.
11. ติดตาม ประเมิน และรายงานผล - กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์/สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-8 ติดตามประเมินและรายงานผล - ปศุสัตว์จังหวัด/ปศุสัตว์อำเภอ ติดตามให้คำแนะนำการผลิตแก่เกษตรกร และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน	 ธ.ค. 60 - พ.ค. 61 ธ.ค. 60 - พ.ค. 61	 กสส./ปศข.1-9 ปศจ./ปศอ.

หมายเหตุ: 1. การดำเนินงานสามารถปรับให้สอดคล้องกับช่วงเวลาการผลิตในแต่ละพื้นที่ตามความจำเป็น

2. กสส.=กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ สอส. = สำนักพัฒนาอาหารสัตว์
ปศข. = สำนักงานปศุสัตว์เขต ปศจ. = สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ปศอ.= สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ
ธ.ก.ส. = ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง = สหกรณ์จังหวัด
เอกชน = ผู้ประกอบธุรกิจการเลี้ยงปศุสัตว์ และสหกรณ์ผู้เลี้ยงปศุสัตว์

8. งบประมาณดำเนินการ

งบประมาณรวมทั้งสิ้น กรอบวงเงิน 860,000,000 บาท (แปดร้อยหกสิบล้านบาทถ้วน) จากงบกลางฯ

กิจกรรม	งบประมาณ (บาท)
1. งบอุดหนุน	850,000,000
1.1 สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการผลิตพืชอาหารสัตว์ทดแทนเพื่อลดรอบการเพาะปลูกข้าวนาปรังของเกษตรกร จำนวน 400,000 ไร่ๆละ 2,000 บาท ประกอบด้วย	800,000,000
ค่าไถพรวน 2 ครั้ง 1,000 บาท/ไร่ เป็นเงิน	400,000,000
ค่าเมล็ดพันธุ์ 400 บาท/ไร่ เป็นเงิน	160,000,000
ค่าปุ๋ย 200 บาท/ไร่ เป็นเงิน	80,000,000
ค่าวัสดุการให้น้ำ 400 บาท/ไร่ เป็นเงิน	160,000,000
1.2 สนับสนุนถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝัก 10 ล้านใบๆละ 5 บาท เป็นเงิน	50,000,000
2. งบดำเนินงาน (ถัวจ่ายทุกรายการ)	10,000,000
2.2 ค่าธรรมเนียมการโอนเงินเข้าบัญชี ธ.ก.ส. ของเกษตรกร 10 บาท/ราย จำนวน 40,000 ราย เป็นเงิน	400,000
2.3 ค่าบริหารโครงการฯ	9,600,000
จัดประชุมเกษตรกร 40,000 รายๆละ 120 บาท (ค่าอาหารกลางวัน 1 มื้อๆละ 75 บาท/ราย ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม 2 มื้อๆ ละ 25 บาท) เป็นเงิน	4,800,000
ค่าจ้างเหมาจัดทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ จัดทำแผ่นพับเผยแพร่ 50,000 แผ่นๆละ 4 บาท เป็นเงิน	200,000
ค่าใช้จ่ายในการติดตาม ตรวจแปลง ให้คำแนะนำ ปรึกษา และประสานผู้ประกอบการรับซื้อ เป็นเงิน	4,600,000
ค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่ติดตาม และตรวจแปลง 180 คนๆละ 30 วันๆละ 240 บาท เป็นเงิน	1,296,000
ค่าวัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น 50 หน่วยงานๆละ 16 ครั้งละ 4,130 เป็นเงิน	3,304,000
รวม	**860,000,000**

9. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

9.1 หน่วยงานหลัก กรมปศุสัตว์

9.2 หน่วยงานสนับสนุน

1) หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่เกี่ยวข้อง

2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

3) ภาคเอกชน/ผู้ประกอบธุรกิจการเลี้ยงปศุสัตว์

10. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 พื้นที่ทำนาปรังลดลงจำนวน 400,000 ไร่ ผลผลิตข้าวเปลือกลดลงจำนวน 257,600 ตัน

10.2 เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกพืชอาหารทดแทนระหว่างลดรอบการทำนาตามมาตรการของรัฐ

10.3 เกษตรกรได้มีโอกาสเรียนรู้การเพาะปลูกพืชอื่นในพื้นที่นาปรัง เพื่อเป็นกิจกรรมทางเลือกให้เกษตรกรตัดสินใจลดรอบทำนาในระยะยาว

ต้นทุนและผลตอบแทน

1. ต้นทุนการผลิตเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ 3,400 บาท/ไร่ ผลผลิตไร่ละ 700 กก.ๆละ 6.50 บาท เป็นเงิน 4,550 บาท กำไร 1,150 บาท/ไร่ เป็นมูลค่า 230 ล้านบาท (กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์, 2560)

2. ต้นทุนการผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝัก 2,700 บาท/ไร่ ผลผลิตไร่ละ 5,000 กก. มูลค่า 798.8 ล้านบาท แบ่งเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1) สนับสนุนถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝัก จำนวน 60,000 ไร่ มีกำไร 4,500 บาท/ไร่ เป็นมูลค่า 270 ล้านบาท

2) เกษตรกรจัดหาถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝักใช้เองภายในฟาร์ม จำนวน 136,000 ไร่ มีกำไร 3,800 บาท/ไร่ เป็นมูลค่า 516.8 ล้านบาท

3) เกษตรกรจำหน่ายต้นข้าวโพดพร้อมฝักแบบไม่บรรจุถุง (Bulk) จำนวน 4,000 ไร่ มีกำไร 3,000 บาท/ไร่ เป็นมูลค่า 12 ล้านบาท (สำนักพัฒนาอาหารสัตว์, 2560)

ตารางที่ 1 ต้นทุน รายได้ และกำไร ของการผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝักและการผลิตเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

รายการ	รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4
รวมผลกำไรทั้งหมด(ล้านบาท)	**1,028.80**			
กำไรเบื้องต้น (ล้านบาท)	**270**	**516.80**	**12**	**230**
พื้นที่ปลูก (ไร่)	**60,000**	**136,000**	**4,000**	**200,000**
ผลผลิตรวม (ตัน)	**300,000**	**680,000**	**20,000**	**140,000**
ต้นทุน				
- การปลูก (บาท/ไร่)	2,700	2,700	2,700	2,700
- การเก็บเกี่ยว (บาท/ไร่)	300	300	300	700
- ค่าถุงบรรจุ (บาท/ไร่)	-	700	-	-
รวมต้นทุน (บาท/ไร่)	**3,000**	**3,700**	**3,000**	**3,400**
รายได้				
- ผลผลิต (ตัน/ไร่)	5.0	5.0	5.0	0.7
- ราคา (บาท/ตัน)	1,500	1,500	1,200	6,500
รวมรายได้(บาท/ไร่)	**7,500**	**7,500**	**6,000**	**4,450**
กำไร(บาท/ไร่)	**4,500**	**3,800**	**3,000**	**1,150**

หมายเหตุ: **รูปแบบที่ 1** หมายถึง สนับสนุนถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝัก
รูปแบบที่ 2 หมายถึง เกษตรกรจัดหาถุงบรรจุต้นข้าวโพดพร้อมฝักใช้เองภายในฟาร์ม
รูปแบบที่ 3 หมายถึง เกษตรกรจำหน่ายต้นข้าวโพดพร้อมฝักจำนวนมากแบบไม่บรรจุถุง (Bulk)
รูปแบบที่ 4 หมายถึง การผลิตเมล็ดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

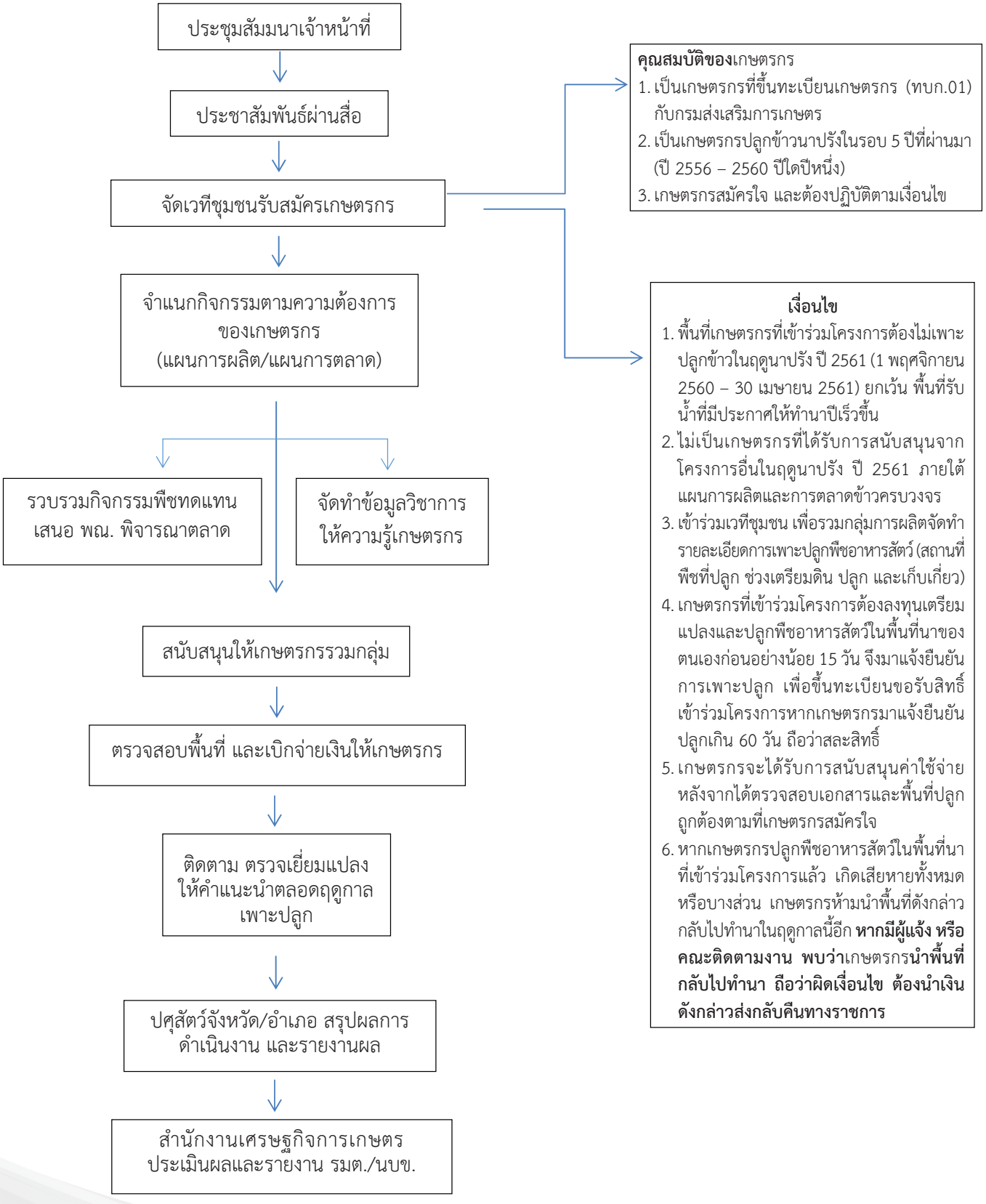
ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นที่เป้าหมายโครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561

ที่	จังหวัด	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนโคนม(ตัว)	จำนวนโคเนื้อ(ตัว)
1	กาญจนบุรี	30,000	22,828	219,618
2	ชัยภูมิ	4,000	3,542	10,362
3	เชียงราย	5,000	5,124	29,084
4	เชียงใหม่	25,000	44,479	117,780
5	นครปฐม	20,000	23,946	39,547
6	นครราชสีมา	80,000	112,342	245,126
7	นครสวรรค์	3,000	1,254	43,854

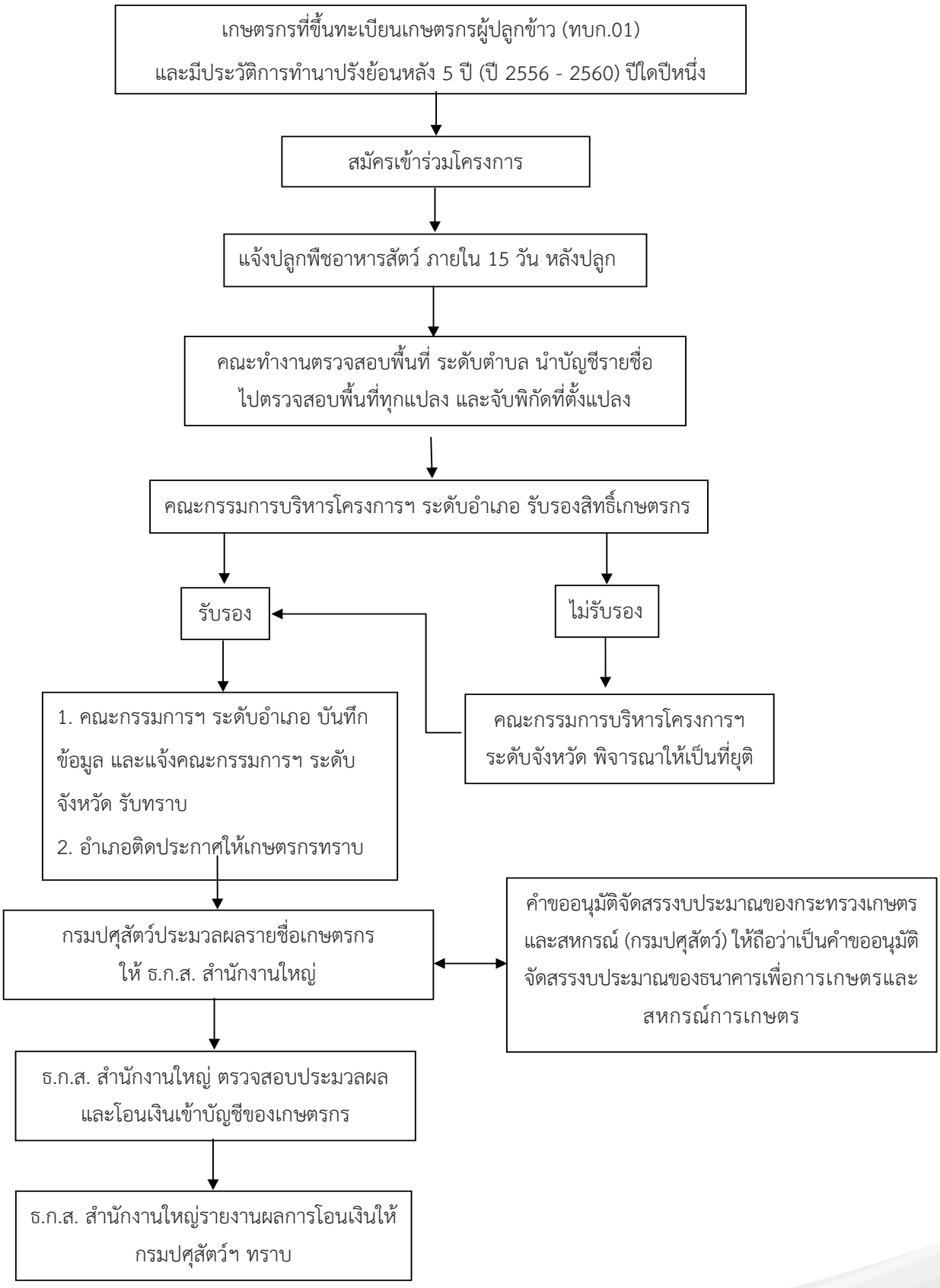
ที่	จังหวัด	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนโคนม(ตัว)	จำนวนโคเนื้อ(ตัว)
8	บุรีรัมย์	5,000	4,800	201,158
9	ประจวบ	7,000	36,860	119,856
10	พัทลุง	5,000	2,793	105,291
11	พิจิตร	1,500	499	9,834
12	เพชรบุรี	5,000	11,127	131,210
13	เพชรบูรณ์	3,500	2,266	42,663
14	มหาสารคาม	5,000	4,902	140,889
15	ร้อยเอ็ด	500	317	191,594
16	ราชบุรี	20,000	31,773	87,908
17	ลพบุรี	50,000	63,066	43,455
18	ลำปาง	3,000	2,686	115,752
19	ลำพูน	15,000	24,915	27,137
20	เลย	3,500	2,430	27,575
21	ศรีษะเกษ	3,500	2,848	205,130
22	สกลนคร	10,000	5,387	159,375
23	สระแก้ว	20,000	25,219	38,396
24	สระบุรี	65,000	96,931	21,805
25	สุโขทัย	3,000	2,197	68,295
26	สุรินทร์	2,500	1,174	241,069
27	หนองบัวลำภู	3,500	2,222	23,120
28	กาฬสินธุ์	1,500	442	66,757
รวม		**400,000**	**538,369**	**2,773,640**

หมายเหตุ: ประมาณความต้องการอาหารหยาบของโคนมและโคเนื้อ 115,920 ตัน/วัน ความต้องการในช่วงฤดูแล้ง (ธ.ค. 60-เม.ย. 61) จำนวน 20.86 ล้านตัน ซึ่งผลผลิตต้นข้าวโพดพร้อมฝักที่ได้จากกิจกรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้เพียงร้อยละ 5.75 ในขณะที่มีการนำเข้าเมล็ดข้าวโพดเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ปีละประมาณ 4 ล้านตัน ซึ่งผลผลิตเมล็ดข้าวโพดที่ได้จากกิจกรรมประมาณ 140,000 ตัน ซึ่งเป็นที่ต้องการของโรงงานอาหารสัตว์ แต่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้เพียงร้อยละ 3.5

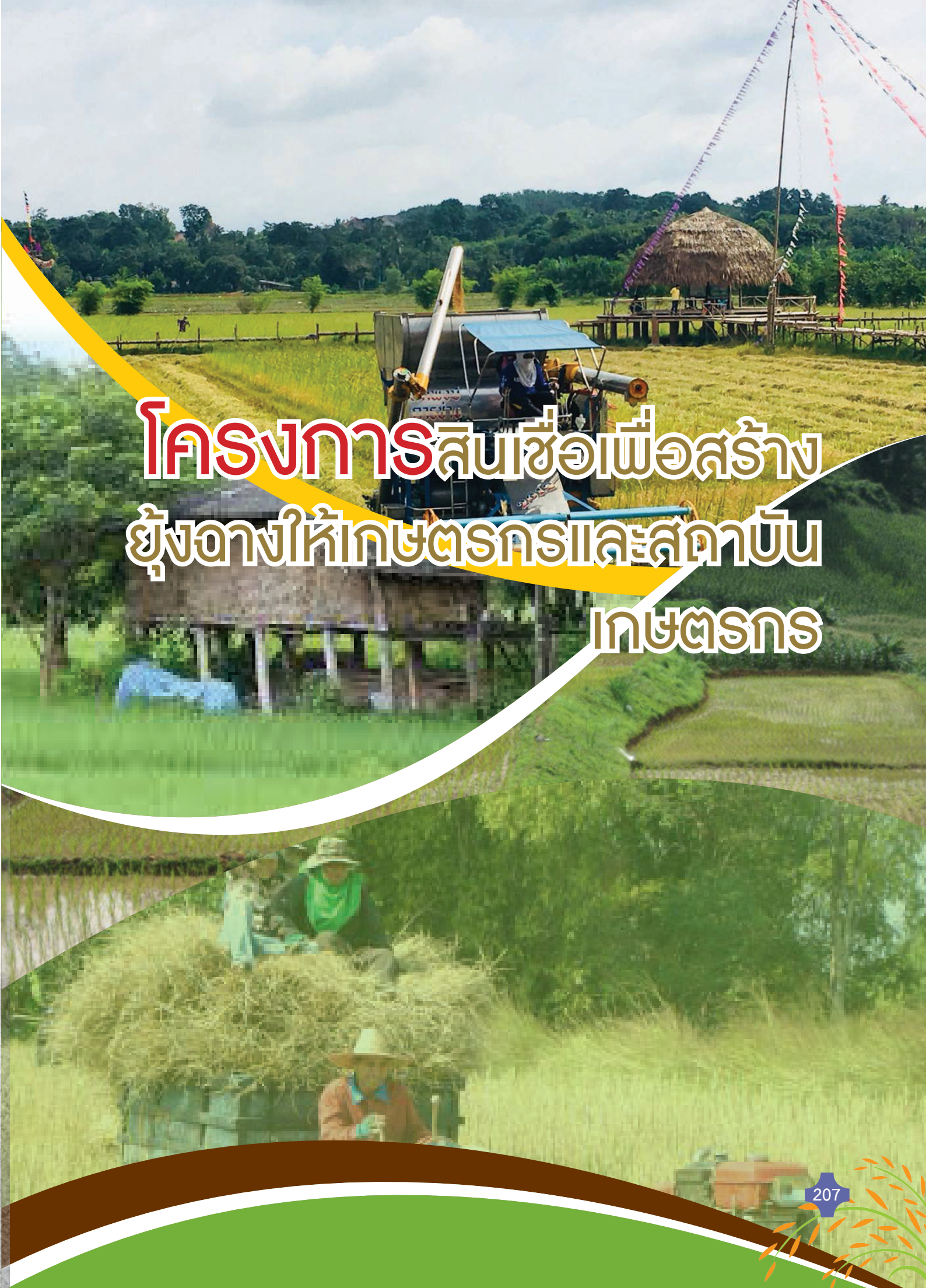
ขั้นตอนการดำเนินงาน
โครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561 รอบที่ 2



ขั้นตอนและวิธีการจ่ายเงินโครงการส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์ ฤดูนาปรัง ปี 2561 รอบที่ 2







โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

โครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร

1. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลได้ดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก เพื่อเป็นการดึงอุปทานออกจากตลาดและลดปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ โดยมีการดำเนินโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ซึ่งกำหนดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอฯ ต้องมียุ้งฉางที่มั่นคงแข็งแรงเป็นของตนเอง และ/หรือยุ้งฉางเช่า ที่สามารถเก็บข้าวเปลือกไว้ได้ตลอดระยะเวลาที่กู้เงินโดยไม่เกิดความเสียหายและเสื่อมคุณภาพ จากสภาพปัจจุบันพบว่าเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรไม่มียุ้งฉางเป็นของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคกลางและภาคเหนือ ทำให้ไม่สามารถดูดซับอุปทานและไม่สามารถเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกได้

ดังนั้น เพื่อให้การชะลอปริมาณข้าวเปลือกไม่ให้กระจุกตัวในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมากเกินความต้องการของตลาดมีประสิทธิภาพ จึงได้สนับสนุนให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร มีการสร้างยุ้งฉางเพิ่มมากขึ้นเพื่อเก็บผลผลิตข้าวเปลือกไว้ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดมาก และสามารถเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกเพื่อรอราคาที่เหมาะสม ซึ่งในระหว่างรอยังได้รับค่าฝากเก็บและรักษาคุณภาพข้าวเปลือกตามโครงการสินเชื่อชะลอฯ อีกทั้งยังถือเป็นการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือกไม่ให้ตกต่ำในช่วงต้นฤดูอีกแนวทางหนึ่ง จึงกำหนดให้มีโครงการสินเชื่อเพื่อสร้างยุ้งฉางให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (โครงการฯ)

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสนับสนุนสินเชื่อให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์การเกษตร กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน) ในการสร้างยุ้งฉางไว้เก็บผลิตผลการเกษตรเป็นของตนเอง

2.2 เพื่อชะลอปริมาณข้าวเปลือกไว้ไม่ให้เกินความต้องการของตลาดเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก

2.3 เพื่อเป็นมาตรการเสริมให้โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลและเกษตรกรขายข้าวเปลือกได้ในราคาที่สูงขึ้น

3. พื้นที่และเป้าหมาย

เกษตรกรรายคนและสถาบันเกษตรกร ที่เป็นลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทั่วประเทศ ประมาณ 10,000 ราย

4. วิธีดำเนินการ

4.1 ธ.ก.ส. สำรวจความต้องการและศักยภาพของกลุ่มลูกค้า รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รับทราบรายละเอียดโครงการฯ ซึ่งในการขอสินเชื่อสร้างยุ้งฉาง/โกดัง/ไซโล มีหลักเกณฑ์การก่อสร้าง ดังนี้

4.1.1 สถานที่ก่อสร้างจะต้องตั้งอยู่บนที่ดินของตนเองหรือของสถาบันเกษตรกร

4.1.2 สถานที่ก่อสร้างมีเอกสารสิทธิ์หรือหนังสือยินยอมให้เข้าทำประโยชน์จากส่วนราชการ

4.1.3 กรณีสถานที่ก่อสร้างไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมและอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินจากเจ้าของที่ดินเป็นลายลักษณ์อักษรโดยระยะเวลาให้ใช้ที่ดินไม่น้อยกว่า 10 ปี และให้จดทะเบียนสิทธิ์เหนือพื้นดินนั้นด้วย

4.2 **วงเงินสินเชื่อรวม 1,671 ล้านบาท** โดย ธ.ก.ส. รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการฯ และพิจารณาวงเงินกู้จากหลักประกันตามหลักเกณฑ์ปกติของ ธ.ก.ส. โดยวงเงินกู้และหลักประกันแยกต่างหากจากวงเงินตามหลักเกณฑ์ปกติของ ธ.ก.ส. ดังนี้

4.2.1 กรณีเกษตรกรรายคนไม่เกินรายละ 150,000 บาท

4.2.2 กรณีสถาบันเกษตรกรไม่เกินแห่งละ 3,000,000 บาท

ทั้งนี้ เงินกู้ดังกล่าวเป็นเงินลงทุน ธ.ก.ส. จะจ่ายเงินกู้ตามความก้าวหน้าของการสร้างยุ้งฉาง สำหรับการกำหนดระยะเวลาชำระหนี้ จะกำหนดเป็นงวดรายปีตามศักยภาพของลูกค้าและเป็นไปตามวิธีปฏิบัติของ ธ.ก.ส.

4.3 **อัตราดอกเบี้ย**

กำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้โครงการฯ ดังนี้

4.3.1 ด้านเกษตรกรรายคนคิดดอกเบี้ยในอัตรา MRR – 3 (ปัจจุบัน MRR = ร้อยละ 7 ต่อปี) ระยะเวลา 5 ปี และไม่เกินระยะเวลาโครงการ โดยรัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. แทนผู้กู้ร้อยละ 3 ต่อปี และผู้เข้าร่วมโครงการฯ รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี กรณีชำระคืนเกินกว่า 5 ปี คิดดอกเบี้ยในอัตราปกติของ ธ.ก.ส.

4.3.2 ด้านสถาบันเกษตรกรคิดดอกเบี้ยในอัตรา MLR – 1 (ปัจจุบัน MLR = ร้อยละ 5 ต่อปี) ระยะเวลา 5 ปี และไม่เกินระยะเวลาโครงการ โดยรัฐบาลจะชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. แทนผู้กู้ร้อยละ 3 ต่อปี และผู้เข้าร่วมโครงการฯ รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี กรณีชำระคืนเกินกว่า 5 ปี คิดดอกเบี้ยในอัตราปกติของ ธ.ก.ส.

ทั้งนี้ ลูกค้าผู้กู้เงินตามโครงการฯ จะต้องเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีทุกปีจนกว่าจะชำระหนี้แล้วเสร็จ เว้นแต่มีเหตุผิดปกติไม่สามารถเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอข้าวเปลือก เช่น ผู้กู้ถึงแก่กรรม เกิดภัยธรรมชาติไม่มีผลผลิตเพียงพอเข้าร่วมโครงการ รัฐบาลไม่มีโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ฯลฯ เป็นต้น

4.4 รูปแบบการสร้างยุ้งฉาง

4.4.1 ด้านเกษตรกรรายคน กำหนดขนาดความจุการก่อสร้างยุ้งฉางไม่เกิน 20 ตัน (กXยXส) = (4X5X2) ม. ไม่รวมความสูงหลังคายุ้งฉาง โดยคำนวณจากปริมาณข้าวเปลือกตามพื้นที่ปลูกข้าวในอัตรา 2 ไร่ต่อความจุ 2 ลูกบาศก์เมตร (2 ลูกบาศก์เมตร = 1 ตัน)

4.4.2 ด้านสถาบันเกษตรกร กำหนดรูปแบบการก่อสร้างยุ้งฉางตามรูปแบบของกรมส่งเสริมสหกรณ์ที่กำหนดความจุไม่เกิน 500 ตัน

4.5 เงื่อนไขการขอรับเงินชดเชย

เกษตรกรรายคน/สถาบันเกษตรกรที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการฯ จะต้องเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีทุกปี ตลอดระยะเวลาการกู้ยืมจนกว่าจะชำระหนี้แล้วเสร็จ เว้นแต่มีเหตุผิดปกติไม่สามารถเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอข้าวเปลือก เช่น ผู้กู้ถึงแก่กรรม เกิดภัยธรรมชาติไม่มีผลผลิตเพียงพอเข้าร่วมโครงการ รัฐบาลไม่มีโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือก ฯลฯ เป็นต้น ให้ ธ.ก.ส. สามารถเบิกชดเชยดอกเบี้ยได้

4.6 การกำกับดูแลโครงการฯ

กำหนดให้สาขาจ่ายเงินกู้ตามเงื่อนไขโครงการ ติดตามกำกับ และตรวจสอบการใช้เงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โครงการฯ

5. ระยะเวลาดำเนินการ

5.1 ประชาสัมพันธ์และรับสมัครผู้สนใจร่วมโครงการฯ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2561 – 31 ธันวาคม 2561

5.2 ระยะเวลาจัดทำสัญญาเงินกู้และอนุมัติเงินกู้ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2561–31 ธันวาคม 2561

5.3 ระยะเวลาก่อสร้างยุ้งฉาง ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2561 – 30 กันยายน 2562

5.4 ระยะเวลาโครงการฯ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2561 – 31 ธันวาคม 2566

6. งบประมาณ

ใช้เงินทุน ธ.ก.ส. และเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร **จำนวนประมาณ 1,921.65 ล้านบาท** ดังนี้

6.1 เงินทุน ธ.ก.ส. สำรองจ่ายเงินกู้ให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวนประมาณ 1,671.00 ล้านบาท

6.2 เงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรจ่ายขาดวงเงิน**ไม่เกินจำนวน 250.65 ล้านบาท** เพื่อชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. แทนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ทั้งนี้ การคำนวณเงินชดเชยดอกเบี้ยจะคำนวณจากต้นเงินกู้คงเหลือในแต่ละปีภายในระยะเวลาโครงการฯ

7. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรมีสถานที่เก็บรักษาข้าวเปลือกเป็นของตนเอง เพื่อรอราคาที่เหมาะสม

7.2 เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถเข้าร่วมโครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ทำให้โครงการฯ สัมฤทธิ์ผลและเป็นการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวเปลือก

7.3 เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรสามารถขายข้าวเปลือกได้ในราคาที่สูงขึ้น

8. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการฯ

8.1 กระทรวงพาณิชย์

8.2 ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ข้าว
กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์ 0 2561 3624 โทรสาร 0 2561 3624
E-mail : brps@rice.mail.go.th Website : http://brps.ricethailand.go.th

